

คู่มือการจัดการสาธารณภัย

สำหรับผู้อำนวยความสะดวกท้องถิ่น



คู่มือการจัดการสาธารณภัย

สำหรับผู้อำนวยความสะดวกท้องถิ่น





คำนำ

คู่มือการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยสำหรับผู้อำนวยการท้องถิ่นฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยและแนวปฏิบัติในระดับท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ สามารถนำไปปรับหรือประยุกต์ใช้ในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยคู่มือการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยสำหรับผู้อำนวยการท้องถิ่นประกอบด้วยสาระหลักการ แนวทาง และแนวปฏิบัติเป็นไปตามวงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ทั้งก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย

ทั้งนี้ เนื้อหาของคู่มือครอบคลุมบทบาท และอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของผู้อำนวยการท้องถิ่น แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การขับเคลื่อนกลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย และแนวปฏิบัติในระดับท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการใน ๓ ระยะตามวงจรภัย ได้แก่ ก่อนเกิดภัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์และการประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การเตรียมพร้อมในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่ การตรวจความพร้อมทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การรวบรวมแหล่งทรัพยากรสนับสนุน รวมทั้งการเฝ้าระวังและการแจ้งเตือน ขณะเกิดภัย ประกอบด้วย การขับเคลื่อนศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นในการจัดการภาวะฉุกเฉิน การรายงานสาธารณภัย การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้ประชาชนในพื้นที่ การจัดการและการขอรับการสนับสนุนทรัพยากรในการจัดการภาวะฉุกเฉิน หลักปฏิบัติในการจัดการเหตุการณ์สำหรับพื้นที่เฉพาะ การให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเบื้องต้น และแนวทางการใช้เงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน และสุดท้ายหลังเกิดภัย ประกอบด้วย การประเมินและสำรวจความเสียหายเพื่อการฟื้นฟูเบื้องต้น นอกจากนี้ คู่มือฉบับนี้ ยังได้รวบรวมสรุปกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง คำสั่งที่ใช้ในการอำนวยการ สั่งการของผู้อำนวยการท้องถิ่น ประกาศ/ระเบียบ แบบรายงาน ตลอดจนแบบฟอร์มต่างๆ รวมทั้งข้อมูลรายการทรัพยากรเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือและอุปกรณ์ ตัวอย่างข้อปฏิบัติสำหรับผู้พักพิงในศูนย์พักพิงชั่วคราว และแบบประเมินความเสียหายและความต้องการ เพื่อให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบอีกด้วย

ท้ายนี้ หวังว่าคู่มือการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยสำหรับผู้อำนวยการท้องถิ่นนี้ จะอำนวยความสะดวกให้ผู้อำนวยการท้องถิ่น รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ให้สามารถนำไปปรับใช้ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนมีความปลอดภัยสูงสุดต่อไป

นายบุญธรรม เลิศสุขีเกษม
อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
ผู้อำนวยการกลาง

บทสรุปผู้บริหาร

๑. หลักการและเหตุผล ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบุคคลสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดทิศทางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นายกท้องถิ่นในฐานะของผู้อำนวยการท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ รวมทั้งเจ้าพนักงานเจ้าหน้าที่ และผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจะต้องทราบถึงบทบาท หน้าที่ และข้อกฎหมาย เพื่อสามารถปฏิบัติงานให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว ช่วยเหลือประชาชนให้มีความปลอดภัย

๒. เครื่องมือและแนวคิดในการจัดการสาธารณภัย ผู้อำนวยการท้องถิ่นจำเป็นต้องศึกษาระเบียบกฎหมาย และแผนที่เกี่ยวข้องในการจัดการสาธารณภัย ซึ่งมีทั้งกฎหมายเฉพาะและระเบียบที่เกี่ยวข้องหลายฉบับ เพื่อให้สามารถเลือกใช้ให้สอดคล้องกับการแก้ไขปัญหา รวมถึงการสร้างความรู้ความเข้าใจในแนวคิดและวิธีการจัดการสาธารณภัยตามห่วงโซ่ของเหตุการณ์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นสั่งการ อำนวยการ จัดการสาธารณภัยให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

๒.๑ เครื่องมือด้านกฎหมาย ระเบียบและแผน

- ๑) พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
- ๒) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ
- ๓) กฎหมายที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

๒.๒ แนวคิดและวิธีการจัดการสาธารณภัยในแต่ละห่วงโซ่เหตุการณ์

๑) ก่อนเกิดภัย ให้ดำเนินการเตรียมความพร้อมการป้องกันและลดผลกระทบ อาทิ (๑) ทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๒) การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยง การจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย (๓) ดำเนินการป้องกันและลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย (๔) การจัดการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๕) การเตรียมแผนอพยพ (๖) การวางแผนด้านทรัพยากร (๗) การเฝ้าระวังและการแจ้งเตือนภัย เป็นต้น

๒) ขณะเกิดภัย ให้ท้องถิ่นดำเนินการระงับยับยั้ง แก้ไขปัญหาเหตุสาธารณภัย กำหนดให้มีกลไกการจัดการอย่างเป็นระบบ อาทิ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น หากเกินกำลังของผู้อำนวยการท้องถิ่น ให้รายงานต่อนายอำเภอ ในฐานะผู้อำนวยการอำเภอเพื่ออำนวยการจัดการสาธารณภัยโดยบูรณาการหน่วยงานในพื้นที่

๓) หลังเกิดภัย เร่งการสำรวจความเสียหาย จัดให้มีการสงเคราะห์ฟื้นฟูผู้ประสบภัยอย่างรวดเร็วและทั่วถึง

๓. การบริหารจัดการสาธารณภัย

๓.๑ เครื่องมือด้านคน (Man) ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจสั่งใช้บุคคลปฏิบัติการใด ๆ ตามความจำเป็น เพื่อช่วยเหลือในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่ได้ อาทิเช่น (๑) เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (๒) ข้าราชการ พนักงานท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง (๓) อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) (๔) เครือข่ายต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน ซึ่งผู้อำนวยการท้องถิ่นควรจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพกำลังคนรวมทั้งเครือข่ายให้เกิดความเข้มแข็งในท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการปฏิบัติงานได้

๓.๒ เครื่องมือด้านการเงิน (Money) แยกเป็น (๑) งบประมาณ (๒) งบท้องถิ่น (๓) เงินอุดหนุน (๔) งบกลางของรัฐบาล (๕) เงินบริจาค

๓.๓ เครื่องมือด้านวัสดุอุปกรณ์ (Material) ได้แก่ ทรัพยากรในพื้นที่ และจากหน่วยงานต่าง ๆ และการร้องขอจากอำเภอและจังหวัด ควรจัดให้มีบัญชีทรัพยากร รวมทั้งพิจารณาจัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นให้เพียงพอ

๓.๔ เครื่องมือด้านวิธีปฏิบัติงาน (Method) การปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนของการบริหารจัดการสาธารณภัย ผู้อำนวยการท้องถิ่นควรกำหนดกลไกการทำงาน การมอบหมายหน้าที่ให้ชัดเจน จัดการวางแผนล่วงหน้า และทดสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ เพื่อให้เกิดความพร้อมในการแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดเหตุสาธารณภัยขึ้นสามารถดำเนินการ ควบคุมสั่งการ จะได้ช่วยเหลือประชาชนให้เป็นไปได้อย่างรวดเร็วทันการณ์และราบรื่น

สารบัญ

(หน้า)

ตอนที่ ๑ หลักการจัดการสาธารณสุข

๑

๑.๑ หลักการจัดการความเสี่ยงสาธารณสุข

๑

๑.๑.๑ นิยามสาธารณสุข

๑

๑.๑.๒ วงจรสาธารณสุข

๑

๑.๑.๓ การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุข

๒

๑.๒ บทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข

๓

และแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒.๑ บทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่น

๓

๑.๒.๒ แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๖

๑.๓ การขับเคลื่อนกลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขระดับท้องถิ่น

๗

๑.๓.๑ ภาวะปกติ (ก่อนเกิดภัย)

๗

๑.๓.๒ ภาวะฉุกเฉิน (ขณะเกิดภัย)

๘

ตอนที่ ๒ การดำเนินการก่อนเกิดภัย

๑๑

๒.๑ การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงสาธารณสุขในพื้นที่

๑๑

๒.๒ การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณสุข

๑๑

๒.๓ การเตรียมความพร้อมในการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่

๑๓

๒.๔ การจัดการทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข และแหล่งทรัพยากร

๑๗

๒.๕ การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย

๑๙

ตอนที่ ๓ การดำเนินการในภาวะฉุกเฉิน

๒๓

๓.๑ การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น

๒๓

๓.๒ การรายงานสาธารณสุข

๒๖

๓.๓ การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้ให้ประชาชน

๒๗

๓.๔ การร้องขอและประสานขอรับการสนับสนุนทรัพยากร

๒๘

๓.๕ หลักปฏิบัติในการจัดการเหตุการณ์สำหรับพื้นที่เฉพาะ

๓๐

๓.๖ การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการสาธารณสุข

๓๑

๓.๗ การให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

๓๒

๓.๘ การสั่งใช้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข

๓๙

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

ตอนที่ ๔ การดำเนินการหลังเกิดภัย

๔๑

๔.๑ ประเมินสถานการณ์และผลกระทบเบื้องต้น

๔๑

๔.๒ ประเมินความเสียหายทางกายภาพและการประเมินความต้องการรับความช่วยเหลือ

๔๒

๔.๓ การเสนอขอรับการสนับสนุนความต้องการและจำเป็นในการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณภัย

๔๓

ตอนที่ ๕ ภาคผนวก

๔๕

๕.๑ สรุปกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตามประเภทภัย

๔๕

๕.๒ ประกาศ/ระเบียบ

๔๘

๕.๓ คำสั่งที่ใช้ในการอำนวยความสะดวก สั่งการของผู้อำนวยความสะดวก

๔๘

๕.๔ แบบรายงาน และแบบฟอร์มต่างๆ

๕๗

๕.๕ การจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

๖๔

๕.๖ แบบประเมินความเสียหายและความต้องการ

๗๒

๕.๗ ช่องทางการติดต่อที่สำคัญ

๘๖

๑.๑

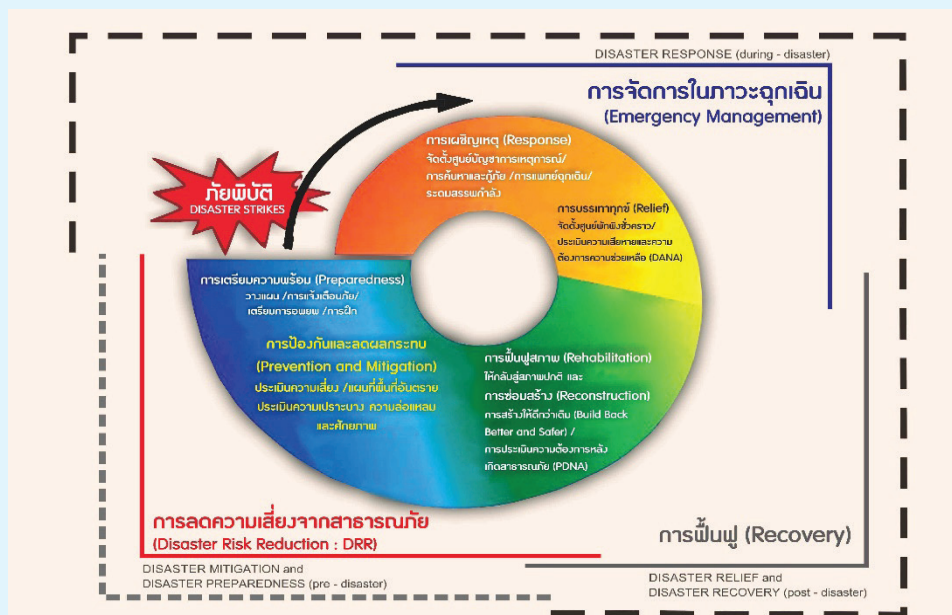
หลักการจัดการความเสี่ยงสาธารณภัย

๑.๑.๑ นิยามสาธารณภัย

นิยามสาธารณภัยบัญญัติตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ “สาธารณภัย” หมายความว่า “อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง โรคระบาดในมนุษย์ โรคระบาดสัตว์ โรคระบาดสัตว์น้ำ การระบาดของศัตรูพืช ตลอดจนภัยอื่น ๆ อันมีผลกระทบต่อสาธารณสุข ไม่ว่าเกิดจากธรรมชาติ มีผู้ทำให้เกิดขึ้น อุบัติเหตุหรือเหตุอื่นใดซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิต ร่างกายของประชาชนหรือความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือของรัฐ และให้หมายความรวมถึงภัยทางอากาศ และการก่อวินาศกรรมด้วย”

๑.๑.๒ วงจรสาธารณภัย

เป็นแนวทางการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่อธิบายให้เห็นถึงลักษณะวงจรเพื่อรับมือกับภัย การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยจึงเป็นการจัดการสาธารณภัยแบบองค์รวม (Holistic Approach) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน ตั้งแต่ระยะก่อนเกิดภัย (การป้องกันและลดผลกระทบ การเตรียมความพร้อม) ระยะระหว่างเกิดภัย (การเผชิญเหตุ และการบรรเทาทุกข์) ตลอดจนระยะหลังเกิดภัย (การฟื้นฟู ระยะสั้น กลาง ยาว) ทั้งนี้ การดำเนินการในแต่ละห้วงเวลาการเกิดสาธารณภัยดังกล่าวนั้น อาจมีความคาบเกี่ยวกัน (Over lap) รวมทั้งห้วงระยะเวลาในการดำเนินการแต่ละระยะจะสั้นหรือยาวนานขึ้นอยู่กับความซับซ้อนและความรุนแรงของภัยเป็นสำคัญ ดังแผนภาพที่ ๑ - ๑



ปรับจากที่มา : TorqAid. (๒๐๑๖). TorqAid disaster risk management framework: seven key diagrams.

<https://www.preventionweb.net.> (๒๐๑๙, November :๒๕)

แผนภาพที่ ๑-๑ วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management: DRM) เพื่อความปลอดภัยอย่างยั่งยืน

๑.๑.๓ การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (Disaster Risk Management : DRM)

เป็นการจัดการกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความเสี่ยงผ่านมาตรการต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากสาธารณภัยนั้นลดน้อยลงที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ โดยสามารถแบ่งมาตรการออกเป็น ๓ ระยะ ได้แก่ ระยะก่อนเกิดภัย ระยะระหว่างเกิดภัย และระยะหลังเกิดภัย

๑) ระยะก่อนเกิดภัย

- การป้องกันและการลดผลกระทบ (Prevention and Mitigation) คือ การดำเนินการเพื่อขจัดหรือลดโอกาสที่สาธารณภัยจะสร้างผลกระทบต่อบุคคล ชุมชน หรือสังคม เช่น การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ การจัดทำแผนที่เสี่ยงภัย การจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การแจ้งเตือน และการแจ้งเตือนล่วงหน้า การจัดทำแผนเผชิญเหตุ การส่งเสริมการให้ความรู้ การป้องกันโดยมาตรการเชิงโครงสร้างและมาตรการที่ไม่ใช่โครงสร้าง ฯลฯ
- การเตรียมความพร้อม (Preparedness) คือ การดำเนินงานเพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนมีความรู้และทักษะต่าง ๆ พร้อมที่จะเผชิญกับภัย เช่น การพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัย การแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า การวางแผนเผชิญเหตุ การจัดทำแผนอพยพและเตรียมเส้นทางอพยพ การเตรียมการเพื่อสนับสนุนด้านเครื่องจักรกล เครื่องมือ และงบประมาณ การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การเตรียมพร้อมบุคลากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ฯลฯ

๒) ระยะระหว่างเกิดภัย

- การเผชิญเหตุ (Response) เป็นการปฏิบัติการเพื่อรักษาชีวิต และทรัพย์สินของผู้ประสบภัย รวมทั้งลดผลกระทบเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นให้น้อยลงที่สุด โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือ กู้ชีพ กู้ภัย การพยาบาลและสาธารณสุข การจัดการระบบบัญชาการเหตุการณ์ การอพยพ การจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว การประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร การประสานงานที่จะทำให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถรับมือกับเหตุการณ์และให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ทั้งนี้ หากมีการเตรียมการในการเผชิญเหตุให้ติดตั้งแต่ในระยะก่อนเกิดภัยก็จะช่วยให้การดำเนินงานเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นจริงมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- การบรรเทาทุกข์ (Relief) ให้ความช่วยเหลือและบรรเทาทุกข์เบื้องต้นในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย เพื่อรักษาชีวิตและตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีพอยู่ได้อย่างปลอดภัย

๓) ระยะหลังเกิดภัย

- การฟื้นฟู (Recovery) มุ่งเน้นในการจัดการสถานการณ์ภายหลังการเกิดสาธารณภัยเพื่อให้บุคคล ชุมชน สังคม ที่ประสบภัยกลับสู่สภาวะปกติ หรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นกว่าเดิมตามความเหมาะสม (Build Back Better) หมายรวมถึง (๑) การซ่อมสร้าง (Reconstruction) เป็นการฟื้นฟูโครงสร้างและสิ่งก่อสร้าง ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์สาธารณภัยให้กลับมาสู่สภาพที่สามารถใช้งานได้ตามเดิม และ (๒) การฟื้นฟูสภาพ (Rehabilitation) เป็นการเยียวยาการจัดการความเสียหายหรือผลที่เกิดจาก



สาธารณสุขเพื่อพลิกฟื้นสภาวะการดำรงชีพของชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดสาธารณสุขให้กลับคืนสู่สภาพที่เป็นอยู่ก่อนหน้า รวมทั้งการส่งเสริมและบรรเทาทุกข์ผู้ประสบภัย การประสานและขอรับการสนับสนุนภายในประเทศ การประสานงานระหว่างประเทศ เพื่อขอรับการให้ความช่วยเหลือ

๑.๒

บทบาท อำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๒.๑ บทบาท และอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

การบริหารราชการแผ่นดินไทยแบ่งการบริหารราชการเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น โดยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นทบวงการเมืองซึ่งเป็นหน่วยการปกครองที่อยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด ทั้งนี้ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ นั้น ได้นิยามว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล (ทบ.) และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา สำหรับเทศบาล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ นั้น หมายความว่ารวมถึงเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ตามมาตรา ๙ ๑๐ และ ๑๑ ตามลำดับ

ในส่วนของหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อเป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง โดยมาตรา ๑๖ (๒๙ และ ๓๐) ด้ระบุอำนาจและหน้าที่ของเทศบาล อบต. และเมืองพัทยา ในเรื่องการจัดบริการสาธารณสุขไว้อย่างชัดเจนใน (๒๙) ให้มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และ (๓๐) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ขณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ระบุอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้เช่นกันในมาตรา ๑๗ (๒๒) สำหรับกรุงเทพมหานคร มาตรา ๑๘ ระบุอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะแก่ประชาชนครอบคลุมทั้งในมาตรา ๑๖ และ ๑๗ ดังนั้น จึงมีการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยเช่นกัน

ปัจจุบันงานในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศไทยนั้น มีพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นกฎหมายเฉพาะที่เป็นเครื่องมือหลักในการบริหารจัดการสาธารณสุข ซึ่งสำหรับการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กฎหมายได้ให้อำนาจและหน้าที่ความรับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ ซึ่งหมายถึง อบต. เทศบาล และเมืองพัทยา (มาตรา ๔) โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น (มาตรา ๒๐) ไม่ว่าจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี และนายกเมืองพัทยา ตามลำดับ มีหน้าที่ความรับผิดชอบต้องขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านโครงสร้างการทำงานและบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ รวมทั้งมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) และผู้อำนวยการอำเภอ (นายอำเภอ) ในภารกิจที่ได้รับมอบหมายอีกด้วย ขณะที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดในฐานะรองผู้อำนวยการจังหวัด สำหรับกรุงเทพมหานครให้เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร อย่างไรก็ตามคู่มือฉบับนี้มีขอบเขตเนื้อหาครอบคลุมเฉพาะบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้อำนวยการท้องถิ่นในการจัดการสาธารณสุขเท่านั้น

ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเบื้องต้นเกี่ยวกับบทบาทภารกิจและหน้าที่ในการจัดการสาธารณภัย ของผู้อำนวยการท้องถิ่นในภาพรวม จึงจะได้อธิบายไว้เบื้องต้นกล่าวคือ งานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของผู้อำนวยการท้องถิ่นนั้นถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นอกจากนี้ ยังถูกระบุไว้ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติดังกล่าวด้วย ดังนั้น หน้าที่ความรับผิดชอบจึงครอบคลุมสาระภารกิจที่ต้องดำเนินการตามวงจรการเกิดสาธารณภัยในทุกมิติ ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย กล่าวคือ

๑) ก่อนเกิดภัย

เป็นการดำเนินการเตรียมการในการป้องกัน ลดความเสี่ยง และลดผลกระทบจากสาธารณภัย ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นดังที่กล่าวมาแล้วในหัวข้อการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยผู้อำนวยการท้องถิ่นจะต้องขับเคลื่อนกลไกกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยระดับท้องถิ่น โดยการประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงาน ภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ เพื่อกำหนดมาตรการ/แนวทาง/โครงการ/แผนงานในการลดความเสี่ยง ป้องกัน ลดผลกระทบ และเตรียมความพร้อมรับมือต่อสาธารณภัยตามความเสี่ยงภายในพื้นที่ของตนเอง ซึ่งผู้อำนวยการท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ ดังนี้



(๑) ตั้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทน./ทม./ทต./อบต./เมืองพัทยา) ซึ่งเป็นกลไกในการจัดการสาธารณภัยระดับปฏิบัติในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่อำนาจการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เผชิญเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการ

(๒) จัดให้มีประชุมกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทน./ทม./ทต./อบต./เมืองพัทยา) อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

(๓) จัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทน./ทม./ทต./อบต./เมืองพัทยา) ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เพื่อเป็นกรอบแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ตามมาตรา ๑๖ ของ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ (สำหรับรายละเอียดสาระสำคัญที่ควรปรากฏแผนจะนำเสนอในลำดับต่อไป)

(๔) จัดเตรียมความพร้อมในด้านทรัพยากรทั้งบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักรกล ยานพาหนะเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งงบประมาณด้วย

(๔.๑) จัดให้มีการฝึกอบรมแก่บุคลากร และอาสาสมัคร

(๔.๒) จัดหา/จัดให้มีวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย



- (๔.๓) จัดให้มีการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามความเหมาะสม
- (๔.๔) จัดทำแผนงาน/โครงการ สนับสนุนการป้องกัน ลดผลกระทบ และเตรียมความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยไว้ในแผน

๒) ขณะเกิดภัย

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้กำหนดผู้มีอำนาจในการบริหารจัดการเหตุสาธารณภัยสอดคล้องกับระดับของการจัดการสาธารณภัย รวมทั้งวางหลักการและแนวปฏิบัติในการรับมือกับสถานการณ์สาธารณภัยไว้อย่างชัดเจนว่าสาธารณภัยมี ๔ ระดับตั้งแต่สาธารณภัยขนาดเล็ก (สาธารณภัยระดับ ๑) สาธารณภัยขนาดกลาง (ระดับ ๒) สาธารณภัยขนาดใหญ่ (ระดับ ๓) จนถึงสาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง (ระดับ ๔) โดยสาธารณภัยระดับ ๑ สาธารณภัยขนาดเล็กนั้น ให้เป็นอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการสาธารณภัยของผู้อำนวยการท้องถิ่น และผู้อำนวยการอำเภอ ซึ่งกฎหมายได้ให้อำนาจผู้อำนวยการท้องถิ่นดำเนินการ โดยมีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

(๑) การตอบโต้/ระงับสถานการณ์สาธารณภัย

(๑.๑) เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่ เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องเข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และจะต้องแจ้งให้ผู้รับผิดชอบในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการอำเภอและผู้อำนวยการจังหวัดทราบทันที (มาตรา ๒๑) ทั้งนี้เพื่อให้ทั้งอำเภอและจังหวัดได้เตรียมความพร้อมในการประสานการสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ได้อย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และทันทั่วถึง

(๑.๒) ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ หรือหน่วยงานของรัฐที่อยู่นอกเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบสาธารณภัยนั้น ให้แจ้งผู้อำนวยการอำเภอสั่งการ เพื่อประสานการสนับสนุนต่อไป (มาตรา ๒๒)

(๑.๓) มีอำนาจในการควบคุมสั่งการเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- ดัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สินของบุคคลที่เป็นอุปสรรคแก่การบำบัดปิดป้องภัยอันตรายเท่าที่จำเป็น (มาตรา ๒๕) เช่น ให้นำทุกระจากเข้าไปดับเพลิงในอาคารที่เป็นต้นเพลิง เป็นต้น

- เข้าไปในอาคาร หรือสถานที่ที่อยู่ใกล้เคียง กับพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย เพื่อทำการป้องกันหรือบรรเทาสาธารณภัย เมื่อได้รับอนุญาตจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่นั้น รวมทั้งสามารถสั่งการให้ขนย้ายทรัพย์สินตามความจำเป็น (มาตรา ๒๖) เช่น ให้นำพนักงานดับเพลิงเข้าไปในอาคารใกล้เคียงเพื่อฉีดน้ำสกัดเพลิงไม่ให้ลุกลาม

(๒) ดำเนินการบรรเทาทุกข์เบื้องต้นและลดผลกระทบจากสาธารณภัย ดังนี้ (มาตรา ๒๗)

(๒.๑) จัดให้มีสถานที่ชั่วคราวเพื่อให้ผู้ประสบสาธารณภัยอยู่อาศัยเป็นการชั่วคราว (ศูนย์พักพิงชั่วคราว) กรณีที่ที่พักอาศัยผู้ประสบภัยไม่สามารถกลับเข้าไปอยู่อาศัยได้หรือไม่มีความปลอดภัย ทั้งนี้ ศูนย์พักพิงชั่วคราวจะต้องเป็นไปตามมาตรฐาน



(๒.๒) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในพื้นที่เกิดสาธารณภัย หรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ทั้งเจ้าหน้าที่และผู้ประสบภัย

(๒.๓) ปิดกั้นพื้นที่เกิดสาธารณภัย เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และความปลอดภัยแก่ประชาชนโดยรอบพื้นที่

(๒.๔) จัดให้มีการรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันเหตุอาชญากรรมในพื้นที่เกิดสาธารณภัย

(๒.๕) ช่วยเหลือผู้ประสบภัย และช่วยขนย้ายทรัพย์สินในพื้นที่ประสบสาธารณภัย และพื้นที่ใกล้เคียง

(๒.๖) มีอำนาจสั่งอพยพผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัยหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัย หรือกีดขวางต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็น (มาตรา ๒๘)

(๓) หลังเกิดภัย

ภายหลังจากที่สาธารณภัยได้ผ่านพ้นไปแล้ว หน้าที่สำคัญที่ผู้บัญชาการท้องถิ่นต้องเร่งดำเนินการคือการฟื้นฟูชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยให้กลับคืนสู่สภาวะปกติโดยเร็ว ไม่ว่าจะเป็นในด้านที่อยู่อาศัย การดำรงชีวิต สาธารณูปโภคสาธารณูปการ ดังนั้น ภารกิจในการฟื้นฟูภายหลังการเกิดสาธารณภัยจึงยังคงเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บัญชาการท้องถิ่น

(๓.๑) การประเมินความต้องการของประชาชนและสำรวจความเสียหายโดยเร่งด่วน เพื่อรวบรวม เป็นข้อมูลในการช่วยเหลือเยียวยา และฟื้นฟู รายงานต่อผู้บัญชาการอำเภอ

(๓.๒) ต้องเร่งดำเนินการในการให้บริการประชาชนอย่างต่อเนื่องในการออกหนังสือราชการที่สำคัญต่าง ๆ เพื่อประสานการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูร่วมกับอำเภอ อาทิจำแนกเอกสารส่วนบุคคลหรือเอกสารทางราชการที่สูญหายจากสาธารณภัย

๑.๒.๒ แผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากที่กล่าวมาข้างต้นในส่วนที่ว่าด้วยบทบาทอำนาจหน้าที่ของผู้บัญชาการท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้วงก่อนเกิดภัยนั้น ผู้บัญชาการท้องถิ่นจะต้องจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการอำนวยความสะดวก ประสานการทำงาน และดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ ในทุกระยะของการเกิดภัยตามวงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย โดยมีสาระสำคัญสอดคล้องและเป็นไปตามกรอบของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ทั้งนี้ สาระสำคัญของแผนประกอบด้วย

(๑) สถานการณ์และแนวโน้มสาธารณภัยของท้องถิ่น : สภาพทั่วไปของท้องถิ่น สถิติการเกิดสาธารณภัย สถานการณ์แนวโน้มการเกิดความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่

(๒) หลักการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย : วงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ขอบเขตสาธารณภัย ระดับการจัดการสาธารณภัย บทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับอำเภอ การปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

(๓) มาตรการในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยของท้องถิ่น : การประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย มาตรการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่ทั้งในเชิงโครงสร้างและไม่ใช้โครงสร้าง

(๔) การเตรียมความพร้อม : ด้านทรัพยากรสาธารณสุข ด้านบุคลากร การเตรียมการอพยพ การแจ้งเตือนภัย การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว และการฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) การจัดการในภาวะฉุกเฉินแบบบูรณาการ : การแจ้งเตือนภัยของหน่วยงานภาครัฐ ในการจัดการสาธารณสุข การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติการจัดการในภาวะฉุกเฉิน การบัญชาการเหตุการณ์ การระดมทรัพยากร การอพยพ/ศูนย์พักพิงชั่วคราว การขอประกาศเขตพื้นที่ประสบสาธารณภัย การขอประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน การยกระดับการจัดการสาธารณสุข การสื่อสารและโทรคมนาคม ในภาวะฉุกเฉิน การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารในภาวะฉุกเฉิน การประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือ การรับบริจาค การรายงานข้อมูล และการปฏิบัติกรณีสาธารณสุขรุนแรงเกินขีดความสามารถของท้องถิ่น

(๖) การเพิ่มประสิทธิภาพการฟื้นฟูอย่างยั่งยืน : การฟื้นฟูกลับสู่สภาวะปกติในด้านต่างๆ เช่น ฟื้นฟูอาชีพ การฟื้นฟูสุขภาพ ฟื้นฟูที่อยู่อาศัย การเยียวยาผลกระทบ การถอดบทเรียนการจัดการสาธารณสุข

(๗) การขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติ : การจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับแผน ปก.ชาติ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ รวมทั้งติดตามประเมินผลการปฏิบัติการตามแผน

(๘) สารสำคัญอื่นใดที่เป็นไปตามบริบทเฉพาะของท้องถิ่น

๑.๓

การขับเคลื่อนกลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขระดับท้องถิ่น

กลไกจัดการความเสี่ยงจากสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

๑.๓.๑ ภาวะปกติ (ก่อนเกิดภัย)

กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ทน./ทม./ทต./อบต./เมืองพัทยา) ทำหน้าที่อำนวยการ ควบคุม ปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข เฝ้าระวังเหตุและแจ้งเตือนภัยเมื่อเกิดสาธารณสุขขึ้น พร้อมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขจังหวัดและแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขอำเภอ รวมถึงมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการจังหวัดและผู้อำนวยการอำเภอตามที่ได้รับมอบหมาย พร้อมทั้ง สนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียงหรือเขตพื้นที่อื่นเมื่อได้รับการร้องขอ โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้อำนวยการ ทั้งนี้ ให้มีการจัดประชุมกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง



ภาพที่ ๑-๒ : กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (ภาวะปกติ)

๑.๓.๒ ภาวะฉุกเฉิน (ขณะเกิดภัย)

ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น (ศปท.อปท.) โดย กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ทน./ทม./ทต./อบต./เมืองพัทยา) จัดตั้งขึ้นเมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ โดยมีผู้อำนวยการท้องถิ่นเป็นผู้ควบคุมและสั่งการ เพื่อทำหน้าที่จัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นจนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งประสานกับส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และประสานความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในการจัดการสาธารณภัยทุกขั้นตอน หากในกรณีไม่สามารถควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยตามขีดความสามารถโดยลำพัง ให้ขอรับการสนับสนุนจากกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ติดต่อหรือใกล้เคียง และ/หรือกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ



ภาพที่ ๑-๓ : กลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย (ภาวะฉุกเฉิน)

องค์กรปฏิบัติการข้างต้น มีบทบาทเป็นศูนย์กลางในการอำนวยความสะดวกและประสานการปฏิบัติของหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยในเขตพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ศูนย์กลางดังกล่าวนี้ ทำหน้าที่ภายใต้แนวคิด “ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Operation Centre : EOC)” ที่หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสารของเหตุการณ์ร่วมกัน วิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย รวมถึงกำหนดแนวทางการดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย ได้ตั้งแต่ในภาวะปกติ และสามารถอำนวยความสะดวก ควบคุม สั่งการ ประสานการปฏิบัติในการจัดการสาธารณภัยร่วมกันในภาวะฉุกเฉินได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การขับเคลื่อนกลไกการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีแนวทางการดำเนินการดังนี้

(๑) จัดให้มีสถานที่ที่ชัดเจนของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก (Facilities) ที่จำเป็น เช่น วัสดุอุปกรณ์ในการทำงาน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เครื่องมือสื่อสาร ฯลฯ

(๒) จัดให้มีบุคลากร ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นประจำและต่อเนื่อง ทำหน้าที่ประสานงานในภาวะปกติ รวมทั้งการรับแจ้งสถานการณ์ฉุกเฉิน (โดยอาจใช้ร่วมกับบุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ตามปกติของหน่วยงาน)

(๓) จัดให้มีช่องทางการสื่อสารสำหรับภารกิจของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งช่องทางการติดต่อสื่อสารทั่วไป และช่องทางการติดต่อสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน

(๔) จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ หรือตามห่วงเหตุของการเกิดสาธารณภัยในพื้นที่

(๕) จัดทำแผนผังการใช้พื้นที่ ในกรณีที่ต้องมีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น
ที่ตั้งของหน่วยงาน และจัดทำรูปแบบการใช้พื้นที่และรายการวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้

(๖) จัดการฝึกซ้อมการทำงานของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ตั้งแต่ภาวะติดตามสถานการณ์
โดยกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จนถึงกระบวนการจัดตั้ง
ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น (ดูแนวทางการจัดตั้ง ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ในหัวข้อที่ ๓.๑)

กล่าวโดยสรุปก็คือ

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ตามกฎหมาย พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบ โดยมีหน้าที่ป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยในเขตพื้นที่ โดยมีผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้นเป็นผู้รับผิดชอบ
ในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น และมีหน้าที่ช่วยเหลือผู้อำนวยการอำเภอและผู้อำนวยการจังหวัดตามที่ได้
รับมอบหมาย

- เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานแรกที่เข้าเผชิญเหตุ และจัดการ
สาธารณภัยให้ยุติโดยเร็ว เพื่อป้องกันภัยไม่ให้ลุกลามขยายเป็นวงกว้าง

- ภายหลังเกิดสาธารณภัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่สำรวจความเสียหาย/ออกหนังสือ
รับรองให้ผู้ประสบภัยที่ร้องขอ

๒.๑

การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่

การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัย เป็นกิจกรรมพื้นฐานเพื่อทำความเข้าใจ ความเสี่ยงจากสาธารณภัยในบริบทของพื้นที่ตนเอง ในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่นที่เป็นส่วนสำคัญในการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่ จะต้องระบุความเสี่ยงจากสาธารณภัยไม่ว่าจะเป็นประเภทของสาธารณภัย ลักษณะและระดับความรุนแรง รวมทั้งโอกาสที่จะเกิดและผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นจากสาธารณภัย โดยการวิเคราะห์ภัยที่อาจเกิดขึ้น ความล่อแหลมในพื้นที่จากลักษณะทางกายภาพ รวมไปถึงความเปราะบาง ของชุมชน เพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำคัญในการจัดทำแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงประสานกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ

ทั้งนี้ การวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยระดับพื้นที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นหน่วยรับผิดชอบประเมินความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามแนวทางปฏิบัติ ใน ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) พื้นที่ ที่ได้รับผลกระทบ (๒) ข้อมูลทางกายภาพที่มีความล่อแหลมต่อการเกิดสาธารณภัย (๓) ข้อมูลความเปราะบาง ต่อการเกิดสาธารณภัย และ (๔) ข้อมูลศักยภาพในการรับมือต่อการเกิดสาธารณภัย และดำเนินการรวบรวม ข้อมูลในแต่ละพื้นที่จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงทั้งหมดมาประมวลในภาพรวม และนำผลการประเมิน ความเสี่ยงมาจัดทำเป็นแผนที่เสี่ยงภัย แผนที่ทางน้ำ เป็นแนวทางในการกำหนดแผนงาน/โครงการในการลด ความเสี่ยงจากสาธารณภัยจากทุกหน่วยงานมาใช้ในการลดความเสี่ยงจากสาธารณภัยตามภัยประเภทต่าง ๆ เพื่อจัดลำดับความสำคัญ และจัดสรรทรัพยากร รวมถึงการสร้างนวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัยบรรจุในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การปกครอง ส่วนท้องถิ่นและแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำสู่การจัดสรรงบประมาณในการดำเนินการในการลดความเสี่ยง จากสาธารณภัยในพื้นที่

๒.๒

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณภัย

๒.๒.๑ การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management: CBDRM)

ชุมชนเป็นองค์การทางสังคมประเภทหนึ่ง ประกอบด้วย สมาชิกที่อาศัยอยู่เป็นกลุ่มภายในอาณาบริเวณเดียวกันตั้งแต่ชุมชนขนาดเล็ก เช่น หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ ไปจนชุมชนขนาดใหญ่ มีการดำรงชีวิต ในลักษณะของการพึ่งพาอาศัยกัน แบ่งงานกันทำ และตอบสนอง ความต้องการของชุมชนด้วยการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจน ดังนั้น การที่คนในชุมชนได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและ ลดผลกระทบจากสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในชุมชนของตนเองจึงเป็น



ยุทธศาสตร์สำคัญในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย เนื่องจากคนภายในชุมชนมีความเข้าใจบริบทเชิงพื้นที่ ลักษณะการเกิดสาธารณภัยอย่างแท้จริง ขณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยผู้อำนวยการท้องถิ่นก็มีหน้าที่สำคัญ ในการส่งเสริมการเตรียมความพร้อม ตลอดจนสร้างศักยภาพของคนในชุมชนให้สามารถรับมือกับสาธารณภัย ที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพได้ ดังนั้น การจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management: CBDRM) โดยให้ความสำคัญกับคนในชุมชน ทำให้คน ในชุมชนเองมีความพร้อม มีศักยภาพและขีดความสามารถ มีบทบาทหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยผู้อำนวยการท้องถิ่นสามารถดำเนินกิจกรรมตามหลัก CBDRM ดังนี้

๑) จัดประชุม/ประชาคมให้ความรู้แก่คนในชุมชนให้มีความเข้าใจความเสี่ยงภัยในพื้นที่ และสามารถวางแผนการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในชุมชน

๒) อำนวยการให้ชุมชนมีองค์กรชุมชนซึ่งรับผิดชอบการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ในชุมชนเอง เช่น คณะกรรมการป้องกันภัยหมู่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยคนในชุมชนเป็นคณะทำงาน และ มีการแบ่งมอบหน้าที่ความรับผิดชอบแต่ละด้านที่ชัดเจน

๓) ให้ชุมชนจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติของชุมชนโดยมีรายละเอียดในการเตรียมระบบการแจ้งเตือนภัยในชุมชน แผนการอพยพ รวมทั้ง จัดให้มีการฝึกซ้อมแผน และประเมินผลด้วย

๒.๒.๒ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) กับงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งการรักษา ความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับสมัครคัดเลือกบุคคลที่มีคุณสมบัติครบถ้วน และไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามเข้าเป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในสังกัด เพื่อช่วยเหลือผู้อำนวยการท้องถิ่น และเจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รวมทั้งรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน อปพร. เป็นอาสาสมัครที่มีภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในเขตพื้นที่รวมทั้งมีคุณสมบัติ และไม่มีคุณสมบัติต้องห้ามเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัย ฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๓ (ข้อ ๒๐) อาสาสมัครเหล่านี้มีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนภารกิจในการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยตามวงจรการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่ได้กล่าวมาแล้วเบื้องต้นในตอนต้นที่ ๑

สำหรับบทบาทหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นในฐานะผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. ในภาพรวม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกอบด้วย

๑) ผู้อำนวยการท้องถิ่น เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. (ข้อ ๒๐)

(๑) ให้นายกเทศมนตรี เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เทศบาล โดยมีสำนักปลัดเทศบาล เป็นศูนย์ อปพร. เทศบาล และเจ้าหน้าที่ของสำนักปลัดเทศบาล เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์

(๒) ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. องค์การบริหาร ส่วนตำบล โดยมีสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นศูนย์ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ ของสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์

(๓) ให้นายกเมืองพัทยา เป็นผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เมืองพัทยา โดยมีสำนักปลัดเมืองพัทยา เป็นศูนย์ อปพร. เมืองพัทยา และเจ้าหน้าที่ของสำนักปลัดเมืองพัทยาเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์

๒) ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. มีอำนาจสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแล อปพร. ในสังกัดสนับสนุนการดำเนินงานกิจการ อปพร. ภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ สนับสนุน ศูนย์ อปพร.ข้างเคียงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ข้อ ๒๒)

๓) อยู่ภายใต้การสั่งการ ควบคุม และกำกับดูแล ของผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. อำเภอบางละมุง (ข้อ ๒๔)

๔) สั่งใช้ อปพร. ปฏิบัติงานหน้าที่ในการกิจในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยชอบตามกฎหมาย รวมทั้งสามารถสั่งใช้ อปพร.ไปปฏิบัติหน้าที่นอกเขตพื้นที่ ในกรณีที่ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. ใกล้เคียงร้องขอ เว้นแต่ไปปฏิบัติงานนอกเขตอำเภอบางละมุงหรือจังหวัดเป็นอำนาจของผู้อำนวยการศูนย์ อปพร.อำเภอบางละมุงหรือจังหวัดตามแต่กรณี ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙-๓๐

๕) จัดเตรียมบุคลากร สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับการปฏิบัติงานของศูนย์ อปพร.

๖) จัดให้มีช่องทางการสื่อสารกับศูนย์ อปพร. จังหวัด ศูนย์ อปพร. เขต และ ศูนย์ อปพร. อำเภอบางละมุง

๗) จัดทำฐานข้อมูล ศูนย์ อปพร. และ อปพร. ในพื้นที่รับผิดชอบ ให้เป็นปัจจุบัน



๒.๓

การเตรียมความพร้อมในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่

การเตรียมความพร้อมในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่ คือการดำเนินการในช่วงก่อนเกิดภัย เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีองค์ความรู้ ชีตความสามารถ และทักษะต่าง ๆ พร้อมที่จะรับมือกับสาธารณภัย ซึ่งผู้อำนวยการท้องถิ่นควรเตรียมความพร้อมในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่ตามแนวทางดังนี้

๒.๓.๑ สํารวจ ตรวจสอบ และปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยประจำถิ่นในเขตพื้นที่ รวมถึงเขตรอยต่อพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการสำรวจข้อมูลเชิงพื้นที่เพื่อตรวจสอบร่วมกับข้อมูลเชิงสถิติพื้นที่ที่เคยประสบภัย ในแต่ละประเภท เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง ตลอดจนภัยอื่น ๆ ที่มีลักษณะพิเศษในพื้นที่ เช่น ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย อัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นในเขตชุมชน เป็นต้น และข้อมูลดังกล่าวเป็นฐานในการวางแผนการเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ

๒.๓.๒. การทบทวนและปรับปรุงแผนเผชิญเหตุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ควรให้ความสำคัญกับรายละเอียดในประเด็น ดังต่อไปนี้

๑) ข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน ข้อมูลกลุ่มเปราะบาง โดยการประเมินสถานการณ์ความเสี่ยงปัจจุบัน ใช้ประกอบกับข้อมูลสาธารณภัยที่เคยเกิดขึ้นในพื้นที่

๒) รายการเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ อุปกรณ์แจ้งเตือนภัย เครื่องจักรกลที่ใช้ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานในเขตพื้นที่ที่มีความพร้อมใช้งาน และเหมาะสมตามลักษณะของภัย

๓) การกำหนดจุด/พื้นที่ปลอดภัยประจำชุมชน เส้นทางอพยพ การกำหนดเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้รับผิดชอบการเตรียมแผนรองรับการอพยพประชาชน การจัดเตรียมแผนการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวในพื้นที่ปลอดภัย เพื่อรองรับกรณีผู้ประสบภัยไม่สามารถกลับเข้าที่พักอาศัยได้ พร้อมทั้งแนวทางการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพ แนวทางการจัดตั้งโรงครัวพระราชทานในการประกอบเลี้ยง การแจกจ่ายถุงยังชีพตามวงรอบ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนจนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ

๔) กำหนดโครงสร้างศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ตลอดจนการมอบหมายภารกิจ พื้นที่รับผิดชอบ และกำหนดตัวบุคคลหรือหน่วยงานที่เหมาะสมให้ชัดเจน เช่น การมอบหมายเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน ตลอดจนอาสาสมัคร ประชาชนจิตอาสา เตรียมความพร้อมเฝ้าระวังพื้นที่เสี่ยงในชุมชน พื้นที่สำคัญทางเศรษฐกิจ และกำจัดสิ่งกีดขวางทางน้ำ กรณีน้ำท่วมขัง การกำหนดแนวทางการระบายน้ำ การกำหนดแนวทางการสั่งใช้เครื่องจักรกลสาธารณภัยร่วมกันของหน่วยงานฝ่ายพลเรือน หน่วยทหาร และภาคเอกชนในพื้นที่

๕) การซักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุแบบบูรณาการ หรือจัดให้มีการฝึกซ้อมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ร่วมกับประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจแนวปฏิบัติเมื่อเกิดสาธารณภัย รวมทั้งหน่วยงานที่มีภารกิจ บทบาทตามแผนเผชิญเหตุ จะได้มีความเข้าใจตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนด ทั้งนี้ การฝึกการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสามารถจัดได้ใน ๓ รูปแบบ กล่าวคือ

(๑) การฝึกเชิงอภิปราย (Discussion Base Exercise) แบ่งเป็น

- การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในรูปแบบนี้เป็นการตั้งสมมติฐานสถานการณ์สาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นในเขตพื้นที่ โดยอาจนำแนวทางปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุที่มีมาใช้ในการทดสอบ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการได้แสดงความคิดเห็นร่วมกันในการค้นหาทางเลือกที่เหมาะสมต่อการเผชิญเหตุ

- การฝึกบนโต๊ะ (Table Top Exercise) เป็นการจำลองสถานการณ์แบบกว้างเพื่อค้นหาจุดอ่อน ปัญหา อุปสรรคของแผนเผชิญเหตุ โดยเน้นการฝึกในระดับผู้บริหารและผู้มีอำนาจตัดสินใจ

(๒) การฝึกเชิงปฏิบัติการ (Operation Base Exercise) แบ่งเป็น

- การฝึกปฏิบัติ (Drill) เป็นการฝึกปฏิบัติที่เน้นการเผชิญเหตุของเจ้าหน้าที่ภาคสนามเฉพาะด้าน

- การฝึกเฉพาะหน้าที่ (Functional Exercise) เป็นการฝึกของหน่วยงานหรือระหว่างหน่วยงาน โดยใช้สถานการณ์สมมติ เพื่อทดสอบขีดความสามารถของบุคคลที่มีหน้าที่รับผิดชอบเฉพาะด้าน เช่น ด้านการสื่อสาร ด้านการติดตามสถานการณ์ เป็นต้น

● การฝึกเต็มรูปแบบ (Full Scale Exercise) เป็นการฝึกที่มีขั้นตอนการเตรียมการ และการใช้ทรัพยากรมากที่สุดเมื่อเทียบกับการฝึกรูปแบบอื่น ๆ มีความเกี่ยวข้องกับการบูรณาการหลายระดับ จากหลายหน่วยงาน มีการเคลื่อนย้ายทรัพยากรในการเผชิญเหตุ การเชื่อมโยงและสั่งการจากศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์อำเภอไปยังเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติภาคสนาม

นอกจากนี้ ยังสามารถใช้ในการฝึกเป็นช่องทางในการทำความเข้าใจถึงแนวทางการบูรณาการ ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตลอดจนชี้แจงระเบียบ/หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้องด้วยได้

๒.๓.๓ การสร้างการรับรู้ให้ประชาชนทราบถึงแนวทางปฏิบัติตนให้เกิดความปลอดภัยได้อย่างเหมาะสม กับภัยประเภทต่าง ๆ โดยใช้ช่องทางผ่านสื่อทุกประเภทในการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ รวมถึงมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ เพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงภัยอันตราย ตลอดจนบทลงโทษทางกฎหมาย หากมีการฝ่าฝืนมาตรการต่าง ๆ และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การแจ้งช่องทางการขอรับความช่วยเหลือจากภาครัฐ หากเกิดสาธารณภัยในพื้นที่

๒.๓.๔ พัฒนาศักยภาพและส่งเสริมบทบาทบุคลากรภาคีเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยของท้องถิ่น เป็นอีกหนึ่งในหน้าที่สำคัญของผู้อำนวยการท้องถิ่นที่จะผลักดันการพัฒนาศักยภาพ บุคลากรภาคีเครือข่ายด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยด้วยการกำหนดแผนงาน/โครงการและขับเคลื่อน ให้เกิดการฝึกอบรม การประชุม การฝึกซ้อม หรือการเรียนรู้อื่น ๆ ด้วยเทคนิคและสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ในด้าน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ทั้งนี้ บุคลากรที่ควรได้รับการพัฒนาศักยภาพ ได้แก่

๑) บุคลากรที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่ ปลัดท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ฝ่ายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย นักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และตำแหน่งอื่นๆ การจัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงาน ด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้กับบุคลากร เป็นการส่งเสริมให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในหลักวิชา และเทคนิคต่าง ๆ รวมทั้งความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย สามารถนำไปใช้ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่และภารกิจที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมถึงการส่งเสริมความก้าวหน้าในสายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพื่อสร้างแรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน ส่งเสริมสนับสนุนสิทธิสวัสดิการ สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ สำหรับสายงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน เช่น เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษของผู้ปฏิบัติงาน ด้านการกู้ภัยและดับเพลิง เป็นต้น

๒) บุคลากรภายนอก อาทิ เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในโรงงานอุตสาหกรรม ประชาชน ในพื้นที่เสี่ยง อาสาสมัครภาคประชาชน มูลนิธิ และองค์กรไม่แสวงหากำไรในพื้นที่ เสริมสร้างให้มีศักยภาพ ในการช่วยเหลือตนเองและส่วนรวม

๒.๓.๕ การเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในฐานะ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ใช้กลไกของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อบูรณาการหน่วยงานในพื้นที่ร่วมเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ โดยจัดตั้งคณะทำงานติดตามสถานการณ์ มีองค์ประกอบของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ที่เหมาะสมในแต่ละประเภทภัย เช่น กรณีอุทกภัย ควรมีหน่วยงาน

ด้านการบริหารจัดการน้ำในพื้นที่ร่วมเป็นคณะทำงาน กรณีสารเคมีและวัตถุอันตรายอาจมีผู้เชี่ยวชาญจากภาคเอกชนหรือสถาบันการศึกษาในพื้นที่ร่วมเป็นคณะทำงาน เป็นต้น โดยอาจมอบหมายหัวหน้างานป้องกันเป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งคณะทำงานฯ ดังกล่าวจะคอยติดตามสถานการณ์ตามประเภทภัยที่กำหนด การประเมินสถานการณ์พร้อมทั้งวิเคราะห์แนวโน้มผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และประสานการแจ้งเตือนสู่ประชาชน ตลอดจนแจ้งให้หน่วยงานในพื้นที่เตรียมความพร้อมในการเผชิญเหตุได้อย่างทัน่วงที

สิ่งสำคัญในการเตรียมความพร้อมในการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่อีกประการหนึ่ง คือ การที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นจัดเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานออกเฝ้าระวัง หรือสั่งใช้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ในการตรวจตรา อาคารบ้านเรือน พื้นที่ชุมชน ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดเหตุสาธารณภัย เพื่อเฝ้าระวังและติดตามเหตุสาธารณภัยที่อาจเกิดขึ้นและส่งผลกระทบกับประชาชนในพื้นที่ รวมถึงการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยให้จัดเจ้าหน้าที่ และวางระบบสื่อสารเตรียมความพร้อมตลอด ๒๔ ชั่วโมง

๒.๓.๖ การดำเนินการในเชิงป้องกันและลดผลกระทบ ผู้บริหารท้องถิ่นในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่นสามารถพิจารณาวางแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนต่างๆ ในพื้นที่ ในการป้องกันและลดผลกระทบ ทั้งมาตรการเชิงโครงสร้างและไม่ใช้โครงสร้างตามความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่

๑) มาตรการเชิงโครงสร้าง เช่น

- การก่อสร้างระบบระบายน้ำ ปรับปรุงการเพิ่มพื้นที่รองรับน้ำ การลอกท่อ/คลอง/รางระบายน้ำในเขตชุมชน กำจัดขยะหรือวัชพืชที่กีดขวางทางน้ำ เพื่อให้มีพื้นที่รองรับน้ำเมื่อฝนตกหนัก
- จัดทีมวิศวกรเข้าสำรวจตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงสถานที่ที่ใช้เก็บกักน้ำ/กั้นน้ำ และปรับปรุงให้เกิดความมั่นคงแข็งแรงเพื่อให้สามารถรองรับกรณีฝนตกหนัก การตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงให้กับสิ่งปลูกสร้างและอาคารสาธารณะในพื้นที่เสี่ยงแผ่นดินไหว
- กรณีงานเทศกาลต่าง ๆ เช่น เทศกาลลอยกระทงที่อาจมีประชาชนไปใช้บริการสัญจรทางน้ำควรตรวจสอบสถานที่ริมน้ำ ปรับปรุงภูมิทัศน์ เสริมความมั่นคงแข็งแรงให้แก่โป๊ะและท่าเทียบเรือโดยสาร

๒) มาตรการไม่ใช่เชิงโครงสร้าง เช่น

- การจัดเจ้าหน้าที่ตรวจตราอาคารสถานที่ ป้ายโฆษณา สิ่งก่อสร้างที่มีสภาพไม่มั่นคงแข็งแรง รวมถึงไม่ยืนต้นตามที่สาธารณะ ที่อาจก่อให้เกิดเสียง ก้อนเข้าสู่ห้วงการเกิดพายุฤดูร้อน หรือกรณีงานเทศกาลต่าง ๆ เช่น วันขึ้นปีใหม่ เทศกาลตรุษจีน ที่อาจมีประชาชนท่องเที่ยวยังบริเวณต่าง ๆ ควรตรวจตราพื้นที่บริเวณโดยรอบของสถานที่จัดกิจกรรม พร้อมทั้งแจ้งให้หน่วยงานตามกฎหมายทราบเพื่อตรวจสอบซ่อมแซมสิ่งสาธารณะ สภาพแวดล้อม ให้ปลอดภัยตามอำนาจหน้าที่ เป็นต้น
- กรณีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น บริเวณน้ำตก ถ้า ควรกำหนดมาตรการเพื่อดูแลความปลอดภัยของประชาชนตั้งแต่ก่อนเกิดภัย โดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแล กำหนดมาตรการในการแจ้งเตือน การปิดกั้น หรือ ห้ามบุคคลใดเข้าพื้นที่ในช่วงที่มีฝนตกหนักหรือตกหนักมาก

ในพื้นที่ และสำหรับพื้นที่ติดทะเลชายหาดต่าง ๆ ให้ประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานของกรมเจ้าท่า กองทัพเรือ ตำรวจน้ำในพื้นที่ เพื่อกำหนดมาตรการในการนำเรือเข้าที่กำบังและห้ามการเดินเรือช่วงที่มีคลื่นลมแรง โดยเฉพาะกรณีเรือขนาดเล็กควรกำหนดแนวทางในการนำเรือดังกล่าวกลับเข้าฝั่งเพื่อให้เกิดความปลอดภัย

- การชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุแบบบูรณาการ คือสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะผู้อำนวยการท้องถิ่น ขับเคลื่อนกลไกต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้หน่วยงานที่มีภารกิจ บทบาท ตามแผนเผชิญเหตุ มีความเข้าใจตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนด โดยใช้เวทีของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการชักซ้อมแนวทางการปฏิบัติตามแผนเผชิญเหตุร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อร่วมทำความเข้าใจถึงแนวทางการบูรณาการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ตลอดจนชี้แจงระเบียบ/หลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๗ การวางแผนเตรียมการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังจากหน่วยงานต่าง ๆ ในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยในพื้นที่เอาไว้ให้พร้อมล่วงหน้า

๒.๔

การจัดการทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และแหล่งทรัพยากร

ทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ เครื่องจักรกล ยานพาหนะ ระบบการสื่อสาร รวมถึงทรัพยากรบุคคล ที่ใช้ในการปฏิบัติการและสนับสนุนในการบริหารจัดการเหตุสาธารณภัย ดังนั้น การบริหารทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอย่างครบวงจร จึงเป็นกระบวนการวางแผน และจัดการทรัพยากรดังกล่าวตั้งแต่ก่อนเกิด ขณะเกิด และหลังเกิดภัย เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรเหมาะสม ตรงกับความต้องการและวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่ามากที่สุด อย่างไรก็ตาม ในตอนนี้จะกล่าวถึงการจัดการทรัพยากรในช่วงก่อนเกิดภัยเท่านั้น ดังนี้

๒.๔.๑ บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการทรัพยากรของผู้อำนวยการท้องถิ่น

จากบทบาทหน้าที่และอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามที่กล่าวไว้ในตอนที่ ๑ จะเห็นได้ว่าผู้อำนวยการท้องถิ่นมีหน้าที่สำคัญที่จะต้องเตรียมความพร้อมในเรื่องทรัพยากรตั้งแต่ก่อนเกิดภัย กล่าวคือ การวางแผนจัดการทรัพยากรล่วงหน้า เป็นกระบวนการสำคัญที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ ได้แก่

- ๑) จัดให้มีการสำรวจ รวบรวมข้อมูลทรัพยากรที่มีอยู่ในเขตพื้นที่ และบรรจุข้อมูลดังกล่าวไว้ในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้พร้อมดึงข้อมูลมาใช้ในการตัดสินใจตอบโต้สถานการณ์เมื่อเกิดภัย ทั้งนี้หมายรวมถึงทรัพยากรของหน่วยงานภาคีเครือข่าย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนภาคเอกชนในเขตพื้นที่ จัดทำเป็นบัญชีรายการจำแนกชนิด ประเภท จำนวน และศักยภาพของทรัพยากร

- ๒) การวางแผนการจัดหาทรัพยากรล่วงหน้าให้เพียงพอกับความต้องการ และสอดคล้องกับความเสี่ยงจากสาธารณภัยในพื้นที่ ซึ่งผู้อำนวยการท้องถิ่นอาจเสนอความเห็นให้จัดทำโครงการจัดหาทรัพยากรบรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาอำเภอ หรือแผนพัฒนาจังหวัด แล้วแต่ความเหมาะสมและนโยบายของจังหวัด

๓) จัดให้มีการทดสอบความพร้อมการปฏิบัติงานของทรัพยากร เพื่อให้ทราบสถานะความพร้อมของทรัพยากรที่มีอยู่

๒.๔.๒ แหล่งทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

สำหรับแหล่งทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สามารถแบ่งออกเป็น

๑) แหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ภายในสังกัด หรือในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายการทรัพยากรในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในเขตพื้นที่ปรากฏอยู่ในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ และหน่วยงานภาคีเครือข่ายในการจัดการสาธารณภัย เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นจะได้ประสานขอรับการสนับสนุนเข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่เหตุการณ์ได้ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

๒) แหล่งทรัพยากรที่มีอยู่ในหน่วยงานภายนอกในเขตพื้นที่ กรณีที่สถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นเกินขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีหน้าที่แจ้งผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อสั่งการในการบูรณาการทรัพยากรจากหน่วยงานในพื้นที่อำเภอ/จังหวัด หรือขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกก็ได้

๓) แหล่งทรัพยากรที่ต้องจัดหาเข้ามาใช้ในการปฏิบัติงานนอกเหนือจากการขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ผู้อำนวยการท้องถิ่นอาจจำเป็นต้องอนุมัติให้มีการจัดซื้อ/จัดจ้าง ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ



อย่างไรก็ตาม กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะหน่วยงานกลางของรัฐ ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ มีหน่วยงานในสังกัด และศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต ๑๘ เขต ซึ่งมีทรัพยากรเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือและอุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ที่มีมาตรฐาน และศักยภาพกระจายอยู่ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยในส่วนของทรัพยากรเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือและอุปกรณ์นั้นสามารถแบ่งออกตามวัตถุประสงค์ ของการใช้งานในการกิจ ประกอบด้วย ๑) ทรัพยากรชุดปฏิบัติการเป็นเครื่องจักรกลสาธารณภัย สำหรับใช้ปฏิบัติงานเผชิญเหตุ บรรเทาทุกข์ และช่วยเหลือผู้ประสบภัย ๒) ทรัพยากรชุดอำนาจการเป็นยานพาหนะ สำหรับใช้ปฏิบัติงานด้านอำนาจการและบริการทั่วไป และ ๓) ทรัพยากรชุดสนับสนุน

เป็นเครื่องจักรกลสาธารณภัย สำหรับสนับสนุนทรัพยากรชุดปฏิบัติการ ซึ่งแบ่งออกเป็น ชุดสนับสนุนในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านป้องกันและฟื้นฟู ด้านไฟฟ้าและส่องสว่าง ด้านอุปโภคบริโภค ด้านคมนาคม ด้านสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ และด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ ยังสามารถแบ่งทรัพยากรเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ และอุปกรณ์ของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตตามประเภทของภัย ซึ่งหากผู้อำนวยการท้องถิ่น ประเมินสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นและเห็นว่ามีความจำเป็นต้องใช้ในการจัดการเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ก็สามารถแจ้งผู้อำนวยการอำเภอและผู้อำนวยการจังหวัด ประสานขอรับการสนับสนุนทรัพยากรที่ต้องการได้ ทั้งนี้ รายละเอียดรายการทรัพยากรดังกล่าวปรากฏอยู่ในภาคผนวกท้ายคู่มือนี้

๒.๕

การเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย

จากบทบาทและอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ตามวงจรการจัดการสาธารณภัยตามที่กล่าวในตอนต้นที่ ๑ นั้น จะเห็นได้ว่านอกจากการป้องกันและลดผลกระทบ ตลอดจนการเตรียมความพร้อมในเรื่องของทรัพยากรแล้ว ภารกิจสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้อำนวยการท้องถิ่น ต้องดำเนินการผ่านกลไกกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น คือการเฝ้าระวังและการแจ้งเตือนภัยแก่ประชาชนและหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้มีความพร้อมรับมือกับสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น โดยผู้อำนวยการท้องถิ่นมอบหมายภารกิจให้หน่วยงาน ในกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ติดตามเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดสาธารณภัยรุนแรงในเขตพื้นที่ จากแหล่ง ข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด กรมอุตุนิยมวิทยา กรมทรัพยากรธรณี กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ) กรมชลประทาน ฯลฯ หน่วยงานภาคเอกชน/มูลนิธิ อปพร. ตลอดจนสื่อมวลชนทุกแขนง เป็นต้น ทั้งนี้ แหล่งข้อมูลในการติดตาม หรือเฝ้าระวังขึ้นอยู่กับประเภทของสาธารณภัยด้วย

ขั้นตอนที่ ๒ วิเคราะห์ตรวจสอบ ประเมินความเสี่ยง ระบุพื้นที่เสี่ยง กรณีที่คาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่สำคัญในการประเมินความเสี่ยง และคาดการณ์ระดับความรุนแรง ตลอดจนผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากสาธารณภัยให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นทราบ เพื่ออำนาจการ สั่งการ ประกาศแจ้งเตือนภัยไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือพื้นที่โดยตรงผ่านกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อปพร. เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ รวมทั้งแจ้งให้หน่วยงานในพื้นที่ และอาสาสมัคร “มิสเตอร์เตือนภัย” รวมทั้ง อปพร. และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เฝ้าระวังติดตามสถานการณ์ในพื้นที่เสี่ยงภัย อย่างใกล้ชิด

ขั้นตอนที่ ๓ เมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ ให้เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตพื้นที่เข้าดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดขึ้นทันที และรายงานผู้อำนวยการอำเภอทราบ โดยในส่วนของผู้บริหารท้องถิ่นมีภารกิจที่ต้องดำเนินการอันได้แก่ ๑) **แจ้งผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการจังหวัด ทราบทันที** (ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐) ซึ่งสำนักงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจังหวัดจะเป็นผู้รับผิดชอบในการรายงานเหตุการณ์มาที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๒) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น เพื่อติดตามสถานการณ์สาธารณสุขที่เกิดขึ้นอย่างใกล้ชิด สนับสนุนการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม เตือนภัย และการบริหารสถานการณ์สาธารณสุขที่เกิดขึ้น รวมทั้งประสานร้องขอการสนับสนุนจากอำเภอและจังหวัดกรณีเกินขีดความสามารถ สำหรับช่องทางการประกาศแจ้งเตือนที่สำคัญในระดับพื้นที่สามารถดำเนินการผ่านเครือข่ายมีสเตอร์เตือนภัย รถกระจายเสียงเคลื่อนที่ ไซเรนมือหมุน หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน หอเตือนภัย วิทยุชุมชน โทรศัพท์ กลุ่มไลน์ สื่อสารมวลชนในพื้นที่ ตลอดจนสื่อสังคมออนไลน์ในพื้นที่ ฯลฯ ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การเฝ้าระวังและแจ้งเตือน รวมทั้งการอำนวยความสะดวกของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับระดับการแจ้งเตือนของประเทศ คู่มือฉบับนี้จึงขออธิบายระดับสถานการณ์เพื่อการแจ้งเตือนภัย และแนวปฏิบัติตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ดังนี้

ระดับสถานการณ์เพื่อการแจ้งเตือนตามแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐

- | | | | |
|-----------|---|---------|---|
| สีแดง | ● | หมายถึง | สถานการณ์อยู่ในภาวะอันตรายสูงสุด ให้อาศัยอยู่แต่ในสถานที่ปลอดภัย หรือต้องอพยพไปยังสถานที่ปลอดภัยและปฏิบัติตามข้อสั่งการ |
| สีส้ม | ● | หมายถึง | สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายสูง เจ้าหน้าที่กำลังควบคุมสถานการณ์ ให้อพยพไปยังสถานที่ปลอดภัยและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด |
| สีเหลือง | ● | หมายถึง | สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย มีแนวโน้มที่สถานการณ์จะรุนแรงมากขึ้น ให้จัดเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์และปฏิบัติตามคำแนะนำ |
| สีน้ำเงิน | ● | หมายถึง | สถานการณ์อยู่ในภาวะเฝ้าระวัง ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิด |
| สีเขียว | ● | หมายถึง | สถานการณ์อยู่ในภาวะปกติ ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ |

สำหรับข้อมูลประกอบการวิเคราะห์เพื่อการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย แบ่งตามประเภทภัย จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยสรุปดังนี้

ประเภทภัย	ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ เพื่อการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย	แหล่งข้อมูล
อุทกภัย น้ำป่าไหลหลาก	พยากรณ์อากาศ ปริมาณฝนสะสม ระบบโทรมาตรอัตโนมัติ แผนที่เสี่ยงภัยน้ำป่าไหลหลาก	กรมอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ www.hii.or.th กรมทรัพยากรน้ำ www.dwr.go.th กรมทรัพยากรธรณี www.dmr.go.th
น้ำล้นตลิ่ง	พยากรณ์อากาศ ปริมาณน้ำท่า คลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ	กรมอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th กรมชลประทาน www.rid.go.th สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ www.thaiwater.net/water/wl
น้ำท่วมฉับพลัน	พยากรณ์อากาศ ปริมาณท่าน้ำ ปริมาณฝนสะสม คลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ	กรมอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th กรมชลประทาน www.rid.go.th สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ www.hii.or.th สถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ www.thaiwater.net/water/wl
วาตภัย	พยากรณ์อากาศ เรดาร์ตรวจอากาศ แผนที่อากาศ ข้อมูลเส้นทางพายุ	กรมอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th
ดินโคลนถล่ม	- ข้อมูลสถิติย้อนหลังพื้นที่เกิดเหตุ ดินโคลนถล่ม - แผนที่เสี่ยงดินโคลนถล่ม	กรมทรัพยากรธรณี www.dmr.go.th
แผ่นดินไหว	ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยาและรายงานพื้นที่ เกิดแผ่นดินไหว - พื้นที่เสี่ยงแผ่นดินไหว - รอยเลื่อนมีพลังในประเทศไทย	กองเฝ้าระวังแผ่นดินไหว กรมอุตุนิยมวิทยา www.earthquake.tmd.go.th กรมทรัพยากรธรณี www.dmr.go.th
เพลิงไหม้	พื้นที่เสี่ยงอัคคีภัยในเขตชุมชน ข้อมูลผังเมืองรวมแต่ละจังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ กรมโยธาธิการและผังเมือง plludds.dpt.go.th

ประเภทภัย	ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ เพื่อการเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัย	แหล่งข้อมูล
สารเคมีและ วัตถุอันตราย และกัมมันตรังสี	ข้อมูลชนิดและการเก็บสารเคมีในโรงงาน อุตสาหกรรม	กรมโรงงานอุตสาหกรรม www.diw.go.th
	ข้อมูลท่อส่งก๊าซในพื้นที่ ข้อมูลแนวทางการเผชิญเหตุสารเคมี วัตถุอันตราย และสารกัมมันตรังสี ประเภทต่างๆ	กรมธุรกิจพลังงาน บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) กรมควบคุมมลพิษ www.pcd.go.th กรมโรงงานอุตสาหกรรม www.diw.go.th สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ www.oap.go.th
ไฟป่า หมอกควัน pm ๒.๕	พื้นที่เสี่ยงการเกิดไฟป่า ข้อมูลคุณภาพอากาศตามสถานีวัดต่าง ๆ (PM ๒.๕) ข้อมูลสภาพอากาศ และทิศทางลมที่มีผลต่อ การสะสมของฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) ข้อมูลสถานการณ์จุดความร้อน (Hotspots)	กรมป่าไม้ www.forest.go.th กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช www.portal.dnp.go.th สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ในพื้นที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ www.moac.go.th กรมควบคุมมลพิษ www.pcd.go.th กรมอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและ ภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) www.gistda.or.th
ภัยแล้ง	ข้อมูลสภาพอากาศ ข้อมูลแหล่งน้ำในพื้นที่ และข้อมูลการบริหาร จัดการน้ำในเขื่อนและอ่างเก็บน้ำ ข้อมูลการเพาะปลูก แผนการทำฝนหลวง ข้อมูลการจัดสรรน้ำและแผนการป้องกัน และแก้ไขปัญหาภัยแล้ง	กรมอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th การประปาส่วนภูมิภาค www.pwa.co.th การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย www.egat.co.th กรมทรัพยากรน้ำ www.dwr.go.th กรมทรัพยากรน้ำบาดาล www.dgr.go.th กรมชลประทาน www.rid.go.th กรมฝนหลวงและการบินเกษตร www.royalrain.go.th สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ www.onwr.go.th
ภัยหนาว	ข้อมูลสภาพอากาศหนาว และคาดการณ์อากาศ หนาวในประเทศไทย	กรมอุตุนิยมวิทยา www.tmd.go.th

การจัดการในภาวะฉุกเฉินใน พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ในมาตรา ๒๑ กำหนดหน้าที่ที่ชัดเจนไว้ว่า เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งพื้นที่ใด ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่นั้น มีหน้าที่เข้าดำเนินการป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยโดยเร็ว และแจ้งให้ผู้อำนวยการอำเภอที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ และผู้อำนวยการจังหวัด ทราบทันที ซึ่งจะเห็นได้ว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นหน่วยงานแรกที่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์มากที่สุด โดยผู้อำนวยการท้องถิ่นมีหน้าที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเหตุการณ์ในภาวะฉุกเฉิน ผ่านกลไกการปฏิบัติ โดยการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ซึ่งจะทำหน้าที่ในการรับมือเผชิญเหตุและตอบโต้กับเหตุการณ์ ที่เกิดขึ้นเป็นหน่วยแรก เมื่อผู้อำนวยการท้องถิ่นรับทราบสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นแล้ว ภาระหน้าที่ ที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นต้องดำเนินการคือ

๓.๑

การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น

การจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นมีแนวทางการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑ โครงสร้างการจัดการศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น

ผู้อำนวยการท้องถิ่น มีหน้าที่ในการประเมินสถานการณ์ที่เกิดและคาดว่าจะเกิดเพื่อกำหนด ภารกิจที่ต้องดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยกำหนดมาเป็นโครงสร้างในการจัดการเหตุการณ์ ของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างหลักตามหลักการบัญชาการเหตุการณ์ ดังนี้

(๑) ผู้อำนวยการท้องถิ่นในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident Commander) มีหน้าที่ อำนาจการ สั่งการ กำกับ ควบคุมเหตุการณ์ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ของการบัญชาการเหตุการณ์ การติดตามสถานการณ์ของเหตุการณ์ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม หรือมาตรการในแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan : IAP) โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงการติดตาม ประเมิน แก้ไขปัญหาการดำเนินงานในส่วนต่าง ๆ เช่น บริหารจัดการทรัพยากร ประสานงาน ระดับนโยบายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัดสินใจเสนอ ยก-ลดระดับการปฏิบัติงานของศูนย์ รวมทั้งเสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน

(๒) ที่ปรึกษา/ผู้เชี่ยวชาญ (Technical Specialist) มีหน้าที่ให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ข้อมูลทางวิชาการ การสังเคราะห์แนวโน้มสถานการณ์ และเทคนิคการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์สาธารณภัย ที่เกิดขึ้น โดยให้คำนึงถึงความปลอดภัยในการปฏิบัติงานเป็นสำคัญ พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่อื่นใด ตามที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์เห็นสมควร ทั้งนี้ จำนวนและคุณลักษณะของคณะที่ปรึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญให้เป็นไปตามที่เห็นสมควรสอดคล้องกับเหตุการณ์

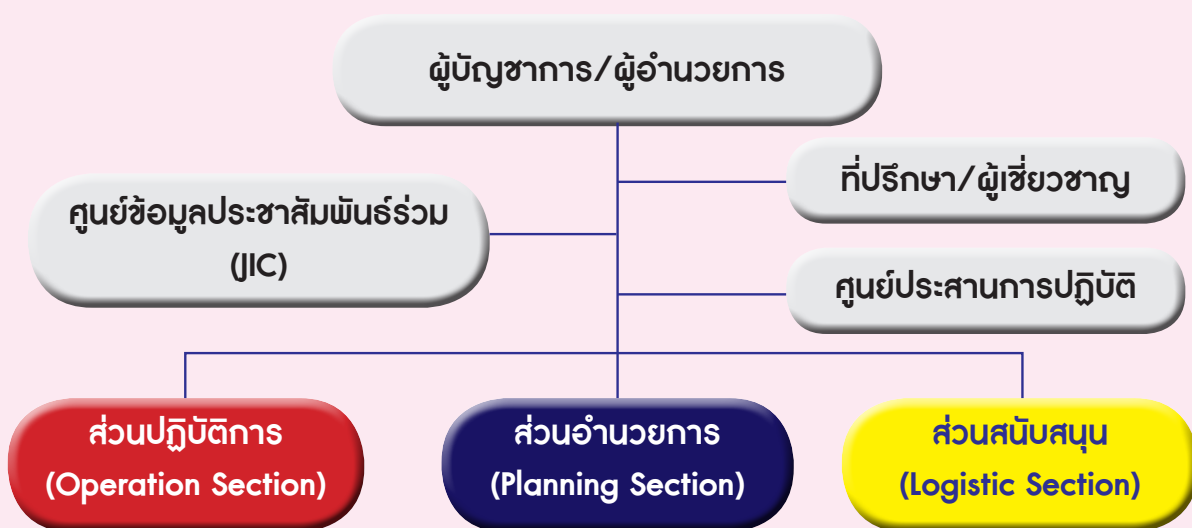
(๓) ศูนย์ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ร่วม (Join Information Center : JIC) มีหน้าที่ประสานข้อมูลเหตุการณ์กับส่วนต่าง ๆ ภายใต้โครงสร้างองค์กรปฏิบัติ เพื่อเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลและสื่อสาร ตลอดจนประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์สู่ประชาชนและสื่อมวลชน รวมทั้งปฏิบัติการด้านข่าวสาร (Information Operation) ที่ครอบคลุมการจัดการข่าวปลอม ข่าวลือ และการปฏิบัติการจิตวิทยามวลชน ในอันที่จะสร้างความเข้าใจและการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง รวดเร็ว ทันเหตุการณ์

(๔) ศูนย์ประสานการปฏิบัติ/เจ้าหน้าที่ประสานงาน (Liaison Officer) หน้าที่ประสานงานและประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ในการเข้าให้การสนับสนุนการปฏิบัติงาน

(๕) ส่วนปฏิบัติการ (Operation Section) มีหน้าที่สนับสนุนการปฏิบัติการเพื่อลดและบรรเทาอันตรายที่เกิดขึ้น ด้วยการเข้าควบคุมสถานการณ์เพื่อรักษาชีวิตและปกป้องทรัพย์สิน ให้กลับสู่สภาวะปกติโดยเร็ว

(๖) ส่วนอำนวยการ (Planning Section) มีหน้าที่ติดตาม วิเคราะห์แนวโน้ม สถานการณ์ แจ้งเตือนภัย ประสาน รวบรวมข้อมูลสถานะทรัพยากร เพื่อใช้ในการประเมินความต้องการและความจำเป็นในการใช้งานทรัพยากรในภาวะฉุกเฉิน โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อร่วมจัดทำแผนเผชิญเหตุโดยใช้ข้อมูลที่ได้รับจากส่วนปฏิบัติการและส่วนสนับสนุนเป็นฐานดำเนินการ

(๗) ส่วนสนับสนุน (Logistics and Administration Section) มีหน้าที่สนับสนุนการส่งกำลังบำรุงที่จำเป็น และตอบสนองการร้องขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณ การเงิน การคลัง และการรับบริจาค เพื่อให้การจัดการในภาวะฉุกเฉินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล



ทั้งนี้ โครงสร้างดังกล่าวมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์

๓.๑.๒ สถานที่ตั้งของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น

นอกจากโครงสร้างการทำงานในการจัดการเหตุการณ์ของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นดังกล่าวแล้ว สถานที่อื่นที่เป็นที่ตั้งของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นถือได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญ ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีหน้าที่ในการวางแผนจัดเตรียมพื้นที่การปฏิบัติงานให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้เพียงพอ รวมทั้งจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่ตามความเหมาะสม สำหรับหลักการสำคัญในการเลือกพื้นที่ซึ่งเป็นสถานที่ตั้งของศูนย์ปฏิบัติการท้องถิ่น มีดังนี้

- (๑) ควรใกล้สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกของภาครัฐ หรือควรใกล้ศูนย์กลางของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อความสะดวกในการประสานงานและการสนับสนุนด้านต่าง ๆ
- (๒) ควรตั้งอยู่ใกล้กับพื้นที่ประสบสาธารณภัย แต่ยังคงมีความปลอดภัยจากผลกระทบอันเกิดจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น
- (๓) หากศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินอยู่ในอาคารต้องคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรงของอาคารด้วย
- (๔) สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก
- (๕) ควรตั้งอยู่ในพื้นที่ซึ่งสัญญาณวิทยุ หรือระบบสื่อสารโทรคมนาคมเข้าถึงและครอบคลุม
- (๖) ควรที่จะสามารถขยายพื้นที่การปฏิบัติงาน สามารถจัดให้มีห้องย่อย หรือแบ่งสัดส่วนพื้นที่ปฏิบัติงานให้เพียงพอรองรับภารกิจและเจ้าหน้าที่ได้ทั้งนี้ สำหรับแนวทางในการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้จากคู่มือการจัดเตรียมห้องศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ ของกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยสามารถดาวน์โหลดจากเว็บไซต์ www.disaster.go.th

๓.๑.๓ พิจารณาหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจที่ต้องดำเนินการ

๓.๑.๔ ประสานแจ้งหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มอบหมายผู้แทนเข้าร่วมอำนาจการ/ประสานการปฏิบัติ ณ ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น (ตามแผนผังพื้นที่ที่ได้จัดทำไว้แล้วในหัวข้อที่ ๑.๒) พร้อมทั้งจัดทำคำสั่งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ระบุโครงสร้างการทำงาน หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องดังกล่าว

๓.๑.๕ เปิดใช้สถานที่ตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นตามแผนผังที่จัดเตรียมไว้ และมอบหมายบุคลากรปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ดำเนินการด้านบริหารทางธุรการของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น เช่น การจัดการเครื่องมือสื่อสารโทรคมนาคม การรับ-ส่งเอกสาร/ข้อมูล การจัดทำเอกสารประกอบการประชุม การจัดเก็บและบันทึกข้อมูล การจัดการอาหาร/อาหารว่างและเครื่องดื่ม ฯลฯ

๓.๑.๖ กำหนดรอบปฏิบัติการของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ระบุกิจกรรมที่จะดำเนินการในศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นโดยระบุเวลาที่ชัดเจนของแต่ละกิจกรรม ประกอบด้วย การจัดทำสรุปข้อมูลประจำวัน หรือรอบปฏิบัติการ การประชุมติดตาม/ประเมินสถานการณ์ การจัดทำข้อสั่งการ การตัดยอดการรายงานข้อมูล และกิจกรรมอื่นที่จำเป็น

เป็นการรายงานข้อมูลข่าวสารกรณีการเกิดสาธารณภัยขึ้นภายในพื้นที่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานพร้อมทั้งรายงานข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งด้านสถานการณ์สาธารณภัย ด้านการปฏิบัติการระงับบรรเทาสาธารณภัย ด้านการให้ความช่วยเหลือ และด้านอื่น ๆ ที่จำเป็น โดยคำนึงถึงความถูกต้อง ความชัดเจน ครบถ้วน รวดเร็ว และสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้อำนวยการในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์ในการวางแผนการดำเนินงานในระยะต่อไป โดยดำเนินการดังนี้

๓.๒.๑. สืบหาข้อมูล สอบถามข้อมูลสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นกับผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้นำชุมชนหรือประชาชนที่ประสบเหตุ เพื่อให้ทราบภาพรวมของเหตุการณ์ ประเมินแนวโน้มสถานการณ์ และกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาสถานการณ์เบื้องต้น หากสถานการณ์มีความรุนแรงมากซึ่งส่งผลกระทบต่อพื้นที่บริเวณกว้าง มีความเสี่ยงและเป็นอันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน หรือมีผู้เสียชีวิต ให้สรุปข้อมูลเบื้องต้นและรีบรายงานต่อผู้อำนวยการอำเภอทันที

๓.๒.๒. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดเหตุ รวบรวมข้อมูลและตรวจสอบข้อเท็จจริงของเหตุการณ์สาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบให้ครบถ้วน จัดทำแบบรายงานเหตุด่วนสาธารณภัยเพื่อส่งรายงานต่อผู้อำนวยการอำเภอ โดยมีสาระสำคัญประกอบด้วย

- (๑) ชนิดของภัย และสาเหตุของภัย
- (๒) วันที่และเวลาที่เกิดภัย รวมถึง วันที่และเวลาที่สิ้นสุดภัย
- (๓) สถานที่เกิดภัย
- (๔) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประสบภัย ผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิต ผู้สูญหาย และการอพยพ
- (๕) ข้อมูลผลกระทบในด้านต่าง ๆ อาทิ ด้านที่อยู่อาศัย ด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ ด้านสาธารณูปโภค สิ่งสาธารณประโยชน์ ด้านการเกษตร รวมถึงมูลค่าความเสียหาย
- (๖) การดำเนินการให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ เครื่องมือเครื่องจักรกล อุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินการระงับเหตุ และกำลังพลเจ้าหน้าที่ที่ร่วมปฏิบัติงาน

๓.๒.๓. ติดตามพื้นที่อย่างใกล้ชิด ปฏิบัติการช่วยเหลือ และเก็บรวบรวมผลการปฏิบัติงาน และรายงานต่อผู้อำนวยการอำเภอจนกว่าสถานการณ์จะยุติ

๓.๒.๔ จัดทำรายงานสรุปข้อมูลสาธารณภัยรายวัน กรณีที่ต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด เพื่อให้เห็นแนวโน้มสถานการณ์และติดตามข้อมูลการช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

๓.๒.๕ เมื่อสถานการณ์สาธารณภัยสิ้นสุดลง ให้จัดทำงานรายงานสรุปภาพรวมสถานการณ์ทั้งหมด และรายงานต่อผู้อำนวยการอำเภอ

๓.๒.๖ ผู้อำนวยการท้องถิ่นจะต้องจัดทำรายงานเหตุด่วนสาธารณภัย/รายงานสถานการณ์รับรองว่าได้เกิดความเสียหายในพื้นที่จริงตามข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นเป็นรายหมู่บ้าน/ชุมชน หากเกิดภัยพิบัติเป็นวงกว้างให้รายงานเพิ่มเติมเป็นรายพื้นที่ตามความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง เสนอไปยังอำเภอและจังหวัด เพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาประกาศพื้นที่ประสบสาธารณภัย และการประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ซึ่งจะได้มีการดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ระเบียบกำหนดต่อไป

การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับสาธารณภัยที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทั้งในกรณีที่ภัยใกล้จะเกิด ภัยที่เกิดขึ้นแล้ว และภัยดังกล่าวสิ้นสุดลง ซึ่งจะทำให้ประชาชนผู้รับข้อมูลข่าวสารสามารถเตรียมความพร้อม ตลอดจนปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง โดยการสื่อสารต่อสาธารณะที่ดีมีประสิทธิภาพ จะสามารถลดความตื่นตระหนก ความตื่นกลัวที่จะเกิดแก่ประชาชน ซึ่งนอกจากก่อให้เกิดความปลอดภัยแล้ว ยังง่ายต่อการบริหารจัดการสถานการณ์ของผู้บัญชาการเหตุการณ์อีกด้วย ทั้งนี้ การสื่อสารเพื่อสร้างการรับรู้แก่ประชาชนในห้วงการดำเนินการในภาวะฉุกเฉินแบ่งออกได้เป็น ๓ ระยะ ด้วยกัน กล่าวคือ ระยะใกล้จะเกิดภัย ระยะที่เกิดขึ้นแล้ว และระยะที่ภัยยุติ ซึ่งการสื่อสารในแต่ละระยะดังกล่าวมีวัตถุประสงค์ในการสร้างการรับรู้แก่ประชาชนที่แตกต่างกัน โดยสรุป ดังนี้



๓.๓.๑ ระยะใกล้จะเกิดภัย มีวัตถุประสงค์สำคัญในการแจ้งเตือนล่วงหน้าให้ประชาชนรับรู้เข้าใจในสถานการณ์หรือแนวโน้มความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้น และเตรียมความพร้อมในการปฏิบัติตนเพื่อรับมือกับสถานการณ์ ซึ่งการสื่อสารในระยะนี้เป็นหน้าที่สำคัญของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นในการสื่อสารความเสี่ยงจากสาธารณภัยที่คาดว่าจะเกิดขึ้นให้กับประชาชนในเขตพื้นที่ทราบ ไม่ว่าจะเป็นประเภทภัย คาดการณ์เวลาการเกิดภัย รวมทั้งระยะเวลาการเกิดภัยนั้นๆ และแนวทางการเตรียมความพร้อมแก่ประชาชนในเบื้องต้น อาทิ การยกของขึ้นที่สูง การเตรียมเก็บรักษาเอกสารสำคัญ ไปจนถึงการสั่งการให้มีการอพยพประชาชนไปยังพื้นที่ปลอดภัยก่อนที่ภัยจะเกิดขึ้น

๓.๓.๒ ระยะที่เกิดขึ้นแล้ว การสื่อสารในระยะนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญในการสร้างการรับรู้แก่ประชาชนให้รับทราบสถานะของเหตุการณ์และความเคลื่อนไหวของสถานการณ์ ตลอดจนความเสี่ยงภัยอันเป็นผลกระทบหรือผลพวงจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ประชาชนมองเห็นภาพสถานการณ์เดียวกันอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด ดังนั้น ข้อมูลผลกระทบความเสียหายในด้านต่างๆ ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน ระยะเวลาที่คาดว่าจะภัยสิ้นสุด จึงมีความสำคัญและนอกจากสถานะของเหตุการณ์แล้ว แนวปฏิบัติตนของประชาชนในด้านต่างๆ ขณะภัยกำลังเกิดขึ้นอยู่นั้น ก็เป็นสิ่งที่จะต้องสื่อสารให้ประชาชนทราบด้วยเช่นกัน อาทิ ข้อปฏิบัติและระเบียบกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันในศูนย์พักพิงชั่วคราว ประกาศต่าง ๆ ที่สำคัญ การอพยพเพิ่มเติม เป็นต้น

๓.๓.๓ ระยะที่ภัยยุติ การสื่อสารในระยะนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อสื่อสารให้ประชาชนรับทราบว่าสถานการณ์ภัยได้ยุติลงแล้ว และยังคงมีผลกระทบจากเหตุการณ์ที่ยังคงมีความเสี่ยงหรือไม่ มีความปลอดภัยเพียงพอระดับใด รวมไปถึงแนวปฏิบัติภายหลังจากภัยยุติที่สำคัญ เช่น การอพยพกลับ การเตรียมเอกสารในการขอรับการช่วยเหลือเยียวยา ฯลฯ

สำหรับรูปแบบ วิธีการสื่อสาร และการเลือกเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารให้สามารถกระจายข้อมูลข่าวสารดังกล่าวข้างต้น ให้ประชาชนรับทราบได้รวดเร็ว ครอบคลุม ทันต่อสถานการณ์ อย่างเป็นระบบ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกำหนดให้มีความชัดเจนไว้ในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกล่าวไว้ในตอนที่ ๑ ทั้งนี้ ช่องทางการสื่อสาร การสร้างการรับรู้ที่สำคัญ อาทิ การใช้กระจายเสียง สถานีวิทยุชุมชน หอกระจายข่าว เสียงตามสาย อุปกรณ์การแจ้งเตือนภัยของหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ การแจ้งข่าวผ่านบุคลากรภาคีเครือข่าย เช่น ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อปพร. และ สมาชิก อส. รวมทั้งผ่านช่องทาง Social media ที่ใช้กันในพื้นที่ เช่น Facebook Line twitter เป็นต้น

๓.๔

การร้องขอและประสานขอรับการสนับสนุนทรัพยากร

๓.๔.๑ การจัดการทรัพยากรที่ใช้ในเหตุการณ์

ในการบริหารสถานการณ์สาธารณภัยในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการท้องถิ่นจำเป็นที่จะต้องจัดการทรัพยากรที่ใช้ในเหตุการณ์ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติ และเป็นไปอย่างคุ้มค่า ซึ่งมีหลักปฏิบัติดังนี้

๑) การประเมินสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้น ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีหน้าที่สำคัญในการประเมินสถานการณ์ ชีตความสามารถ และศักยภาพร่วมกับศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น เพื่อกำหนดภารกิจ และแผนที่ต้องดำเนินการในการตอบโต้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเหตุการณ์ที่เกินขีดความสามารถขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะรับมือได้

๒) ระบุและกำหนดความต้องการทรัพยากร เพื่อนำมาใช้ปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมทำให้แผนหรือภารกิจที่กำหนดขึ้นบรรลุผลสำเร็จ เป็นการกำหนดว่ามีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรใดบ้าง จำนวนเท่าไร และเมื่อใดที่ต้องการ และทรัพยากรดังกล่าวสามารถจัดหาได้จากแหล่งใดบ้าง

๓) จัดหาทรัพยากรเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน

(๓.๑) การร้องขอทรัพยากร เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นที่จะสั่งการ/ประสาน การขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในเขตพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการตามแผนที่กำหนดขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ข้อมูลสำคัญในการร้องขอสนับสนุนทรัพยากรไปยังแหล่งทรัพยากรต้องระบุให้มีความชัดเจน อาทิ ชนิดและประเภทตามวัตถุประสงค์การใช้งาน ศักยภาพ (Capacity) ปริมาณที่ร้องขอ (จำนวน) เวลา (เวลาที่ทรัพยากรมาถึงและสามารถเริ่มปฏิบัติงาน) ช่องทางการติดต่อสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทรัพยากรนั้น ๆ งบประมาณที่จะสนับสนุนการปฏิบัติงานของทรัพยากรที่ร้องขอมา รวมทั้งสถานที่รายงานตัวเพื่อปฏิบัติงาน

(๓.๒) การจัดซื้อ/จัดจ้าง ในกรณีที่มิได้ร้องขอการสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงานอื่น ๆ ผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจอนุมัติในการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อจัดหาทรัพยากรมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนด

๔) การรายงานตัวและการติดตามการใช้ทรัพยากร เมื่อทรัพยากรที่ร้องขอหรือจัดหามา ด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง หรือวิธีการอื่นใดตามระเบียบกฎหมาย มาถึงพื้นที่เหตุการณ์ ผู้อำนวยการท้องถิ่น ต้องดำเนินการ

(๔.๑) มอบหมายเจ้าหน้าที่รับผิดชอบในการรับรายงานตัว (Check in) และตรวจสอบทรัพยากรให้เป็นไปตามที่ร้องขอ พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลทรัพยากรที่เข้ามาปฏิบัติงานในพื้นที่เหตุการณ์ในภาพรวม ทั้งนี้ ข้อมูลสำคัญในการรายงานตัวของทรัพยากรเข้ามาปฏิบัติงาน ประกอบด้วย ประเภท ชนิด จำนวน ทรัพยากรทั้งกำลังคน เครื่องจักรกล ยานพาหนะ และวัสดุอุปกรณ์ หน่วยงานต้นสังกัด ช่องทางการติดต่อสื่อสาร และเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นหัวหน้าชุดปฏิบัติงาน

(๔.๒) มอบหมายภารกิจให้ทรัพยากรที่เข้ามาปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนทั้งเป้าหมาย ผลลัพธ์ที่ต้องการ และเงื่อนไขในเรื่องระยะเวลาดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยอาจมอบหมายหัวหน้าชุดปฏิบัติงานโดยตรง หรือมอบหมายให้ทรัพยากรที่เข้มารายงานตัวไปรับมอบภารกิจ ณ พื้นที่ปฏิบัติการ

(๔.๓) ติดตามผลการปฏิบัติงาน ปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจต่อไป

(๔.๔) ส่งคืนทรัพยากร/อนุมัติให้ทรัพยากรที่เข้ามาปฏิบัติงานถอนกำลังกลับไปยังต้นสังกัด เมื่อทรัพยากรเสร็จสิ้นภารกิจ หรือไม่มีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรดังกล่าวแล้ว

ทั้งนี้ ขั้นตอนการจัดการทรัพยากรที่ใช้ในเหตุการณ์ดังกล่าว ยังใช้กับการจัดการทรัพยากรสนับสนุนที่ปฏิบัติการภายหลังภัยพิบัติ ในการดำเนินงานฟื้นฟูพื้นที่ประสบสาธารณภัยให้ฟื้นคืนกลับสู่ภาวะปกติด้วย

๓.๔.๒ การร้องขอรับการสนับสนุนทรัพยากร

จากที่กล่าวมาแล้ว เมื่อผู้อำนวยการท้องถิ่นได้ประเมินสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นร่วมกับพิจารณาศักยภาพและขีดความสามารถของทรัพยากรภายในเขตพื้นที่แล้ว ยังคงมีความจำเป็นต้องจัดหาทรัพยากรมาสนับสนุนการจัดการ ซึ่งแนวทางหนึ่งคือ **การร้องขอการสนับสนุนทรัพยากรจากภายนอกพื้นที่** ซึ่งจากที่กล่าวมาแล้วในตอนที ๒ ว่ากรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในฐานะหน่วยงานกลาง มีหน่วยงานในสังกัด และศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต ๑๘ เขต ซึ่งมีทรัพยากรเครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเจ้าหน้าที่ ที่มีมาตรฐานและศักยภาพกระจายอยู่ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการกิจด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ดังนั้น การร้องขอการรับการสนับสนุนทรัพยากรจากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จึงเป็นแนวทางเลือกหนึ่งสำหรับผู้บัญชาการเหตุการณ์ ทั้งนี้มีแนวทางการปฏิบัติในการร้องขอการสนับสนุนทรัพยากรมายังกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโดยสรุปเป็น ๓ กรณี ดังนี้

๑) กรณีที่ทรัพยากรที่ต้องการร้องขอจากกรมอยู่ภายในจังหวัดเดียวกันกับที่ตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ใน ๒ กรณี คือ

(๑) **ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตมีที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดสถานการณ์สาธารณภัย** ผู้อำนวยการท้องถิ่นสามารถสั่งเจ้าหน้าที่ เครื่องมือเครื่องใช้ ยานพาหนะของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตนั้น ให้สนับสนุนการปฏิบัติในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยได้ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๒๑ ที่ให้อำนาจผู้อำนวยการท้องถิ่นในการสั่งการหน่วยงานของรัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบดำเนินการได้

(๒) ศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตที่มีที่ตั้งอยู่นอกเขตพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดสถานการณ์สาธารณภัย ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่น แจ้งผู้อำนวยการอำเภอหรือผู้อำนวยการจังหวัด ส่งการ/ร้องขอรับการสนับสนุนจากศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตที่ตั้งอยู่ในพื้นที่จังหวัดที่เกิดสถานการณ์สนับสนุนการปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยตามความเหมาะสมและจำเป็น

๒) กรณีที่ทรัพยากรที่ต้องการร้องขอจากกรมอยู่ภายนอกจังหวัด เช่น ชุดค้นหาและกู้ภัยในเขตเมือง (USAR) อากาศยานปีกหมุน ฯลฯ ให้ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น แจ้งกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยอำเภอ/จังหวัด ร้องขอรับการสนับสนุนมายังศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขตที่รับผิดชอบจังหวัด เพื่อพิจารณาถ่วงดุลและเสนออนุมัติอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยส่งการ

๓.๕

หลักปฏิบัติในการจัดการเหตุการณ์สำหรับพื้นที่เฉพาะ

ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยขึ้นในเขตพื้นที่ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นสั่งการและอำนาจในการจัดการเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่สาธารณภัยเกิดขึ้นในพื้นที่พิเศษ อาทิ อุทยานแห่งชาติ ป่าอนุรักษ์ นิคมอุตสาหกรรม ฯลฯ ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นพิจารณาใช้กฎหมายเฉพาะสำหรับพื้นที่นั้น ๆ เป็นเครื่องมือสนับสนุนการบริหารสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นด้วย

พื้นที่เฉพาะ	กฎหมายสนับสนุน
แหล่งท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน ป่าสงวน และเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า	กรณีสาธารณภัยที่เกิดขึ้นและพบได้บ่อยในเขตแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ป่าไม้และอุทยานแห่งชาติ คือ อุทกภัย ดินโคลนถล่ม น้ำป่าไหลหลาก วาตภัย คลื่นขนาดใหญ่ซัดชายฝั่ง และไฟป่าหมอกควัน ซึ่งการจัดการสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ดังกล่าวนอกจากการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นกฎหมายหลักแล้ว ยังมีกฎหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สามารถนำมาสนับสนุนการบัญชาการเหตุการณ์ และกำหนดมาตรการในการให้ความช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากสาธารณภัยที่สร้างความเสียหายหรือกระทบต่อสภาพแวดล้อมในพื้นที่ดังกล่าว รวมถึงการกำหนดบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนหรือกระทำความผิดในการก่อให้เกิดภัยในพื้นที่นั้นด้วย ได้แก่ ๑. พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ (การกักกันในเขตอุทยาน) ๒. พระราชบัญญัติป่าไม้ พ.ศ. ๒๔๘๔ ๓. พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ๔. พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ๕. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

พื้นที่เฉพาะ	กฎหมายสนับสนุน
นิคมอุตสาหกรรม	กรณีสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในเขตนิคมอุตสาหกรรมนั้น โดยมากจะเกี่ยวข้องกับอัคคีภัย การระเบิด และอันตรายจากสารเคมีและวัตถุอันตราย ซึ่งจะมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการบัญชาการเหตุการณ์และการจัดการสาธารณภัยในพื้นที่ดังกล่าว ได้แก่ ๑. พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒ ๒. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ๓. พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ ๔. ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การป้องกันและระงับอัคคีภัยในโรงงาน พ.ศ. ๒๕๕๒ ๕. พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๖๒
EEC (Eastern Economic Corridor) โครงการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก	จะมีกฎหมายที่ใช้ในการขับเคลื่อน คือ ๑. พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๑ ๒. ระเบียบคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ว่าด้วยกองทุนพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. ๒๕๖๒



๓.๖

การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการสาธารณภัย

การใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการสาธารณภัย **กรณีฉับพลัน**ที่เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันภัยอันตรายจากเหตุสาธารณภัย ได้ดังนี้

๑) กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะมีการประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินหรือไม่ก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการช่วยเหลือประชาชนในเบื้องต้นโดยฉับพลันทันที เพื่อการดำรงชีพ หรือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า หรือระงับสาธารณภัย หรือเพื่อคุ้มครองชีวิตและทรัพย์สิน หรือป้องกันภัยอันตรายที่จะเกิดแก่ประชาชน ได้ตามความจำเป็นภายใต้ขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย โดยไม่ต้องเสนอคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณา และไม่ต้องนำเข้าแผนพัฒนาท้องถิ่น

๒) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำเงินจากงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง ประเภทเงินสำรองจ่าย มาใช้เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนเป็นอันดับแรก หากมีไม่เพียงพอให้องบบประมาณรายการที่เหลือจ่ายหรือไม่มีความจำเป็นต้องจ่าย ไปเพิ่มในงบกลางประเภทเงินสำรองจ่ายได้ การใช้จ่ายเงินดังกล่าวเป็นอำนาจผู้บริหารท้องถิ่น ตามข้อ ๑๙ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๓

๓) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่เพียงพอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถถ่ายโอนเงินสะสมได้ ซึ่งเป็นอำนาจผู้บริหารท้องถิ่น ตามข้อ ๘๑ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๗

การให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

ในการปฏิบัติการเพื่อตอบโต้กับสถานการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้นถือเป็นปฏิบัติการในขั้นตอนของการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ซึ่งผู้อำนวยการท้องถิ่นในฐานะผู้บัญชาการเหตุการณ์จะต้องขับเคลื่อนศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นให้ปฏิบัติการในการกิจที่สำคัญ ประกอบด้วย

๓.๗.๑ การอพยพ เป็นการปฏิบัติการในการเคลื่อนย้ายประชาชนที่มีความเสี่ยงจะได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น ให้พ้นจากภยันตรายไปยังพื้นที่ที่มีความปลอดภัย ซึ่งสามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย และขณะเกิดภัย โดยมีแนวปฏิบัติเป็นไปตามมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ กล่าวคือ เมื่อเกิดหรือใกล้จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ใดและการที่ผู้ใดอยู่อาศัยในพื้นที่นั้นจะก่อให้เกิดภยันตรายหรือกีดขวางต่อการปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้นั้นมีอำนาจในที่นี้คือผู้อำนวยการท้องถิ่นมีอำนาจสั่งอพยพผู้ซึ่งอยู่ในพื้นที่นั้น ออกจากพื้นที่อย่างเป็นระเบียบ ดังนี้



(๑) การอพยพเคลื่อนย้าย ประกอบด้วย

(๑.๑) จัดลำดับความสำคัญของผู้อพยพ โดยแบ่งกลุ่มผู้อพยพที่เป็นกลุ่มเปราะบาง เช่น กลุ่มผู้ป่วยทุพพลภาพ คนพิการ คนชรา เด็ก สตรี เป็นต้น ให้พิจารณาอพยพเป็นลำดับแรก กรณีเด็ก บิดา และมารดาควรอพยพไปด้วยกันทั้งครอบครัว

(๑.๒) จัดพื้นที่รองรับการอพยพและศูนย์พักพิงชั่วคราวแก่ผู้อพยพและเจ้าหน้าที่ให้เหมาะสม เป็นสัดส่วนตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๑.๓) จัดระเบียบการจราจรชั่วคราวในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย และพื้นที่ใกล้เคียง รวมทั้งพื้นที่ศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑.๔) ให้ความช่วยเหลือผู้อพยพในการขนย้ายทรัพย์สินในพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย และพื้นที่ใกล้เคียงตามที่ได้รับการร้องขอ

(๑.๕) ให้จัดทำทะเบียนเพื่อตรวจสอบจำนวนผู้อพยพและผู้ที่ยังติดค้างในพื้นที่

(๑.๖) จัดให้มีการบริการด้านการแพทย์และสาธารณสุขในพื้นที่อพยพ

(๑.๗) จัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัยในพื้นที่รองรับการอพยพและศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อป้องกันทรัพย์สินของประชาชน โดยจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจและอาสาสมัครตามความเหมาะสม

(๑.๘) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในพื้นที่เพื่อจัดกำลังดูแลบ้านเรือนและทรัพย์สินของผู้อพยพเป็นระยะ ๆ หากกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่เพียงพอให้ประสานขอกำลังสนับสนุนจากหน่วยอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) หรือจัดหาอาสาสมัครจากประชาชนจิตอาสา แต่หากสถานการณ์ล่อแหลมเสี่ยงต่อการสูญเสียชีวิต ห้ามเจ้าหน้าที่/อาสาสมัคร ออกปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่เสี่ยง โดยเด็ดขาด จนกว่าสถานการณ์จะบรรเทาความรุนแรงลง และสามารถเข้าไปตรวจในพื้นที่ได้โดยไม่มีความเสี่ยง

(๑.๙) จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้อพยพทราบสถานการณ์อย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

(๒) การยกเลิกสถานการณ์ ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการติดตามความเคลื่อนไหวของสถานการณ์อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบถึงสถานการณ์เป็นระยะ ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อป้องกันความสับสนและตื่นตระหนก พร้อมทั้งให้มีการยืนยันความชัดเจนถึงการยกเลิกสถานการณ์ และแจ้งให้ผู้อพยพเตรียมพร้อมในการอพยพกลับสู่พื้นที่อยู่อาศัยต่อไป

(๓) การอพยพกลับ เมื่อสาธารณภัยผ่านพ้น/ยุติ ผู้อำนวยการท้องถิ่นต้องอำนวยความสะดวกให้ผู้นำชุมชนหรือผู้นำกลุ่มจัดระเบียบและลำดับก่อนหลังในการอพยพกลับ พร้อมทั้งประสานงานกับเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการควบคุมดูแลการอพยพกลับเมื่อได้รับแจ้งข่าวการสิ้นสุดสถานการณ์สาธารณภัย เพื่อให้ประชาชนเตรียมความพร้อมและรอรับแจ้งการอพยพกลับสู่พื้นที่อยู่อาศัย หากที่อยู่อาศัยนั้นสามารถกลับเข้าอยู่อาศัยได้

(๔) การอพยพส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากการอพยพเคลื่อนย้ายประชาชนแล้ว ผู้อำนวยการท้องถิ่นจำเป็นต้องอำนวยความสะดวกให้มีการเคลื่อนย้ายส่วนราชการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถให้บริการได้ตามปกติ โดยลำดับความจำเป็นเร่งด่วนของส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะอพยพ พร้อมทั้งกำหนดพื้นที่รองรับการอพยพไว้ล่วงหน้า

อย่างไรก็ตาม นอกเหนือจากการอพยพประชาชนและส่วนราชการแล้ว ในทางปฏิบัติ การอพยพยังหมายรวมถึงการอพยพสัตว์เลี้ยง ปศุสัตว์ หรือสัตว์ป่าไปยังพื้นที่ปลอดภัยด้วย

๓.๗.๒ ด้านการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว

การจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในด้านที่อยู่อาศัย เป็นการชั่วคราว อันเป็นผลพวงจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น เป็นภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเบื้องต้นซึ่งปรากฏไว้อย่างชัดเจน ในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ (๑) การบรรเทาสาธารณภัยจัดให้มีสถานที่ชั่วคราวเพื่อให้ผู้ประสบภัยอยู่อาศัยหรือรับการปฐมพยาบาล และการรักษาทรัพย์สินของผู้ประสบภัย ดังนั้น ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยขึ้นและประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบไม่สามารถอาศัยอยู่ในบ้านเรือนของตนเองได้เพราะไม่ปลอดภัย หรือบ้านเรือนประชาชนได้รับผลกระทบเสียหาย จึงเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นที่จะต้องอำนวยความสะดวกให้มีการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว ภายหลังจากที่มีการอพยพประชาชนออกจากที่อยู่อาศัยจนกว่าภัยจะยุติ และสามารถกลับเข้าอยู่ที่พักอาศัยของตนเองได้ หรือที่พักอาศัยได้ซ่อมแซมจนสามารถเข้าอยู่อาศัยได้



ดังนั้น ผู้อำนวยการท้องถิ่นจึงต้องกำกับดูแลการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวให้เป็นไปอย่างมีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ทั้ง ๓ ระยะ กล่าวคือ **ระยะที่ ๑ การวางแผนการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว** เป็นช่วงการเตรียมจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้ตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานเหมาะสมกับผู้พักพิง **ระยะที่ ๒ การเปิดและการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว** เพื่อให้ผู้พักพิงได้รับการดูแลได้อย่างทั่วถึง และ**ระยะที่ ๓ การปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว** เมื่อสถานการณ์ภัยคลี่คลาย/ยุติ หรือการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวด้วยเหตุอื่นใด จึงต้องมีการเตรียมแผนการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวและการส่งกลับผู้พักพิงให้ชัดเจน ทั้งนี้ รายละเอียดแนวทางการปฏิบัติในแต่ละระยะปรากฏอยู่ในภาคผนวกท้ายเล่มนี้

สำหรับในส่วนของแหล่งที่มาของงบประมาณ ในการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัด/เทศบาล/องค์การบริหารส่วนตำบล) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รับผิดชอบจัดตั้งงบประมาณในการดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ชัดเจน โดยวางแผน งบประมาณให้ครอบคลุมทั้งระบบ ตั้งแต่การจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องใช้ที่จำเป็น สำหรับผู้พักพิง การดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว การปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว ซึ่งจะต้องมีค่าใช้จ่าย ในการซ่อมบำรุงสถานที่ก่อนส่งพื้นที่คืน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติ งบประมาณในการบริหารจัดการ ศูนย์พักพิงชั่วคราว อาจได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนราชการ งบกลางจากรัฐบาล เงินบริจาค ฯลฯ

๓.๗.๓ ด้านการค้นหาและกู้ภัย

เป็นการปฏิบัติการเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้มีความปลอดภัยจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้อำนวยการท้องถิ่นมีหน้าที่อำนาจการ สั่งการ ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ในการจัดทีมปฏิบัติการค้นหา และกู้ภัยเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยอย่างรวดเร็ว โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติหน้าที่และผู้ประสบภัย เป็นสำคัญ ด้วยการมอบหมายภารกิจให้หน่วยงาน หรือการส่งใช้บุคลากรตามแผนเผชิญเหตุ อาทิ อปพร. อาสาสมัคร มูลนิธิ รวมทั้งประสานกำลังปฏิบัติหากอำเภอหรือจังหวัดจัดส่งกำลังเจ้าหน้าที่ ทีมปฏิบัติการ เครื่องมือ มาช่วยเหลือ ทั้งนี้ แนวปฏิบัติในการปฏิบัติการค้นหาและกู้ภัย ประกอบด้วย

(๑) การประเมินสถานการณ์ โดยใช้ข้อมูลเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยละเอียดเพื่อใช้ในการวางแผนการค้นหาและกู้ภัย ได้แก่ ข้อมูลผู้ได้รับบาดเจ็บ/สูญหาย/เสียชีวิต ข้อมูลสถานที่เกิดเหตุ ความเสียหาย และสภาพแวดล้อมของพื้นที่เกิดเหตุ การวิเคราะห์ความปลอดภัยเชิงพื้นที่ โครงสร้างของสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น

(๒) การกำหนดรายละเอียดภารกิจ แผนการค้นหาและกู้ภัย และประเมินความต้องการทรัพยากรทั้งบุคลากรและเครื่องมือเครื่องใช้ เครื่องจักรกล โดยใช้ข้อมูลจากการประเมินสถานการณ์

(๓) การกำหนดวัตถุประสงค์และมอบหมาย ภารกิจให้หน่วยงานและบุคลากรตามแผนการค้นหาและกู้ภัย ที่กำหนด ในกรณีที่ทรัพยากรในพื้นที่ไม่เพียงพอกับภารกิจ ให้ประสานขอรับการสนับสนุนทรัพยากร อุปกรณ์เครื่องมือ ที่ต้องใช้ตามแนวทางที่ได้กล่าวไว้ในคู่มือข้างต้น ทั้งนี้ หมายรวมถึง ผู้เชี่ยวชาญด้วย (หากมีความจำเป็น) เช่น การขอรับการสนับสนุนทีมค้นหาและกู้ภัยในเขตเมือง (USAR) ผู้เชี่ยวชาญ ด้านสารเคมี เป็นต้น



(๔) การกำกับ ติดตามการปฏิบัติ จนกว่าภารกิจจะแล้วเสร็จ เพื่อรับทราบผลการปฏิบัติ ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และประเมินผล เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับแผนการปฏิบัติงาน ของทีมค้นหาและกักกัน

๓.๗.๔ การให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสพภัยของอาสาสมัครองค์การสาธารณสุข

อาสาสมัครองค์การสาธารณสุข หมายถึง บุคคล กลุ่มบุคคล องค์กรหรือหน่วยงานใด ๆ เช่น มูลนิธิ สมาคม ชมรม เป็นต้น ซึ่งอาจมาจากภาคประชาสังคมหรือภาคเอกชน ที่ประสงค์จะเข้าร่วมสนับสนุนภารกิจในการให้ความช่วยเหลือ และสงเคราะห์ผู้ประสพภัย อาศัยอำนาจตามความมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ให้มอบหมายภารกิจในการให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสพภัย และกำหนดสถานที่ปฏิบัติงานให้แก่อาสาสมัครองค์การสาธารณสุขได้ ตามที่เห็นสมควร โดยแบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้



(๑) กรณีมีอาสาสมัครองค์การสาธารณสุขเข้าพื้นที่สนับสนุนภารกิจของศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑.๑) ประชาสัมพันธ์แจ้งสถานที่ตั้งศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่นให้อาสาสมัคร องค์การสาธารณสุขทั้งในและนอกพื้นที่ทราบ เพื่อเข้ารายงานตัว (Check in) รับมอบภารกิจ

(๑.๒) รับลงทะเบียนรายงานตัวอาสาสมัคร องค์การสาธารณสุข ซึ่งควรมีข้อมูลดังนี้

- (๑) ช่องทางการติดต่อสื่อสาร
- (๒) ผู้รับผิดชอบการประสานการปฏิบัติงาน
- (๓) จำนวนกำลังพล และวัสดุอุปกรณ์

(๑.๓) แจ้งแนวทางการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และข้อมูลอื่นใดที่จำเป็น เช่น การอำนวยความสะดวกด้านอาหาร เครื่องดื่ม การเบิกจ่ายงบประมาณ ฯลฯ

(๑.๔) มอบหมายภารกิจในการปฏิบัติ

(๑.๕) การติดตามผลการปฏิบัติงาน

(๑.๖) รับลงทะเบียนถอนกำลังอาสาสมัครองค์การสาธารณสุข เมื่อเสร็จสิ้นภารกิจ/ ได้รับอนุมัติให้ถอนกำลัง

(๒) กรณีศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น มีความประสงค์ร้องขอกำลังอาสาสมัครองค์การสาธารณสุขเข้าพื้นที่เพื่อสนับสนุนภารกิจ ให้ดำเนินการดังนี้

(๒.๑) มอบหมายเจ้าหน้าที่ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น ประสานร้องขอกำลังอาสาสมัคร องค์การสาธารณสุขทั้งในพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียง ประสานอำเภอ/จังหวัด เพื่อสนับสนุนภารกิจ

(๒.๒) ตรวจสอบและรับลงทะเบียนรายงานตัวของอาสาสมัครองค์การสาธารณสุข ให้เป็นไปตามที่ร้องขอ ซึ่งควรมีข้อมูลดังนี้

- (๑) ช่องทางการติดต่อสื่อสาร
- (๒) ผู้รับผิดชอบการประสานการปฏิบัติ
- (๓) จำนวนกำลังพล และวัสดุอุปกรณ์

(๒.๓) แจกแจงแนวทางการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และข้อมูลอื่นใดที่จำเป็น เช่น การอำนวยความสะดวกด้านอาหาร เครื่องดื่ม การเบิกจ่ายงบประมาณ ฯลฯ

(๒.๔) มอบหมายภารกิจในการปฏิบัติงาน

(๒.๕) การติดตามผลการภารกิจ

(๒.๖) รับลงทะเบียนรณกัลลิ่งอาสาสมัครองค์การสาธารณกุศล เพื่อเสร็จสิ้นภารกิจ/ได้รับอนุมัติให้รณกัลลิ่ง

ทั้งนี้ ในกรณีที่อาสาสมัครองค์การสาธารณกุศลปฏิบัติภารกิจให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้ประสบภัยและเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตาย พิการทุพพลภาพ บาดเจ็บ หรือเจ็บป่วย ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นดำเนินการช่วยเหลือตาม ●พระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการการปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๕๓ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๔ ●ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินช่วยเหลือ ค่าจัดการศพผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่มนุษยธรรม พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๗.๕ ผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณภัย

ในกรณีที่สาธารณภัยที่เกิดขึ้นมีความซับซ้อน รุนแรง และมีความจำเป็นต้องอาศัยองค์ความรู้ทางเทคนิคเฉพาะด้านหรือขั้นสูง ผู้อำนวยการท้องถิ่นอาจขอรับการสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาร่วมปฏิบัติงานให้คำปรึกษา เพื่อให้คำแนะนำในการวางแผนตอบโต้และควบคุมสถานการณ์สาธารณภัยไม่ให้ลุกลามและบรรเทาความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและผู้ปฏิบัติงานให้น้อยที่สุด โดยผู้อำนวยการท้องถิ่นควรให้มีการจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณภัยแต่ละประเภทในพื้นที่ พร้อมทั้ง หมายเลขโทรศัพท์ในการติดต่อประสานงาน หากเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น ให้มอบหมายเจ้าหน้าที่ฝ่ายประสานงานติดต่อผู้เชี่ยวชาญด้านสาธารณภัยตามประเภทที่เกิดขึ้น เพื่อร่วมให้คำปรึกษาและคำแนะนำ

๓.๗.๖ การรับบริจาค การบริหารจัดการสิ่งของบริจาค

นอกเหนือจากการบริหารเหตุการณ์สาธารณภัยที่เกิดขึ้น ภารกิจที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นจะต้องอำนวยความสะดวกให้เกิดประสิทธิภาพ โปร่งใส และทั่วถึง คือ การรับบริจาคและการบริหารสิ่งของบริจาค ซึ่งมีแนวปฏิบัติให้ดำเนินการดังนี้

(๑) การจัดตั้งศูนย์รับบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัย ให้กำหนดโครงสร้างการทำงาน และมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้มีความเหมาะสม และชัดเจน ดังนี้

(๑.๑) ฝ่ายอำนวยความสะดวกและเลขานุการทำหน้าที่อำนวยความสะดวก สั่งการ ติดตามเร่งรัดการดำเนินการด้านการรับบริจาคและการแจกจ่าย

(๑.๒) ฝ่ายรับบริจาคเงิน/สิ่งของและจัดทำบัญชี ทำหน้าที่ประสานการปฏิบัติงานกับส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ และภาคเอกชน ในการรับบริจาค การออกใบเสร็จรับเงิน การจัดทำบัญชีการเงิน/สิ่งของ การรายงานยอดเงิน/สิ่งของ เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

(๑.๓) ฝ่ายจัดส่งสิ่งของบริจาค ดำเนินการจัดส่งสิ่งของที่ได้รับบริจาคให้แก่ผู้ประสบภัยในพื้นที่

(๑.๔) ฝ่ายการแพทย์และสาธารณสุข คัดแยกประเภทของและตรวจสอบคุณภาพยา และเวชภัณฑ์

(๑.๕) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ดำเนินการประชาสัมพันธ์ด้านการรับบริจาค การเผยแพร่ ข่าวสารสาธารณภัย

(๑.๖) ฝ่ายข้อมูล ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการรับบริจาคเงินและสิ่งของทั้งภาครัฐ และเอกชน การจัดทำช่องทางในการรับบริจาค ช่องทางในการขอรับความช่วยเหลือของผู้ประสบภัย

(๑.๗) ฝ่ายติดตาม ประเมินผล และรายงานผล ทำหน้าที่ติดตามความก้าวหน้า ในการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย จัดทำรายงานต่อผู้อำนวยการศูนย์ฯ



(๒) การบริหารจัดการสิ่งของบริจาค มีแนวปฏิบัติดังนี้

(๒.๑) การเตรียมพื้นที่คลังสิ่งของบริจาค ประกอบด้วย

๑) การเตรียมพื้นที่ หมายถึง การจัดเตรียมพื้นที่เพื่อใช้ในการพักและเก็บรักษา สิ่งของบริจาคซึ่งมีลักษณะเป็นคลังสินค้าที่มีความปลอดภัย

๒) การวางแผนบริหารการใช้พื้นที่ คือ การดำเนินการต่าง ๆ เกี่ยวกับของบริจาค ให้มีการจัดวางได้อย่างเหมาะสม สามารถเข้าถึง และหยิบใช้ได้ง่าย

(๒.๒) การควบคุมของบริจาคคงเหลือ จัดให้มีระบบการทำบัญชีควบคุมและตรวจสอบ สินค้าคงเหลือให้เป็นปัจจุบัน

(๓) หลักการปฏิบัติในการรับบริจาคขณะเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

(๓.๑) ด้านการเงิน จัดเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับบริจาค โดยอาจเป็นเจ้าหน้าที่กองคลังท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำหน้าที่รับเงินบริจาคและเก็บรักษาเงินให้เป็นไปตามระเบียบของทางราชการ โดยให้มีการสรุยอดและนำเงินเข้าบัญชีรับบริจาค และรายงานผู้อำนวยการท้องถิ่นรับทราบในทุกวัน

(๓.๒) ด้านทรัพย์สินและสิ่งของ มอบหมายให้เจ้าหน้าที่ทำหน้าที่รับบริจาคสิ่งของ ในจุดรับบริจาคฯ และให้มีหน่วยงานหลักรับผิดชอบในการบันทึกข้อมูล

(๔) หลักการปฏิบัติในการส่งมอบสิ่งของบริจาค มีแนวทางดังนี้

(๔.๑) มอบหมายเจ้าหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการการเบิกจ่าย โดยให้เสนอผู้มีอำนาจอนุมัติในการส่งจ่าย

(๔.๒) การจัดส่งสิ่งของบริจาคไปยังพื้นที่ประสบภัย โดยให้จัดเตรียมพาหนะในการขนส่ง และเส้นทางที่จะใช้ในการเดินทางไปยังพื้นที่ประสบภัย

(๕) การรวบรวม ติดตาม และส่งคืนของบริจาค

การรวบรวมและติดตามสิ่งของที่แจกจ่ายไปยังผู้ประสบภัยและรับคืนกลับมาเมื่อเสร็จสิ้นการใช้งาน กรณีทรัพย์สินที่ไม่ได้บริจาคขาด เช่น เรือท้องแบน เรือขนาดเล็ก เครื่องสูบน้ำ สุนัขเคลื่อนที่ โดยต้องมีการสำรวจ รวบรวมข้อมูล จัดทำบัญชี จำหน่ายตามระเบียบราชการและบำรุงรักษาให้พร้อมสำหรับการใช้งานในครั้งต่อไป

(๖) ระบบบริหารจัดการข้อมูลสิ่งของบริจาค

ผู้อำนวยการท้องถิ่นจะต้องจัดให้มีการจัดทำระบบข้อมูล เพื่อบันทึกรายการสิ่งของบริจาครับเข้าและการบันทึกการจ่ายออก การทำบัญชีควบคุมรายการสิ่งของบริจาค ข้อมูลการจ่ายสิ่งของไปยังผู้ประสบภัยในพื้นที่ใด เพื่อลดการซ้ำซ้อนและเป็นการกระจายความช่วยเหลือไปยังประชาชนให้มีความโปร่งใส ทัวถึง และเป็นธรรม

(๗) การปิดศูนย์รับบริจาค

เมื่อสถานการณ์คลี่คลายและเข้าสู่ภาวะปกติ ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นจัดให้มีการสำรวจรายการสิ่งของรับบริจาคและเงินบริจาคคงเหลือ สรุปรายงาน และส่งมอบสิ่งของรวมถึงเงินให้ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เก็บรักษาและใช้ตามวัตถุประสงค์ในโอกาสต่อไป

๓.๗.๗ การร้องขอรับการสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย

กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากหน่วยงานภายในพื้นที่อำเภอหรือจังหวัดแล้ว สามารถขอรับการสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่สำคัญได้ดังนี้

(๑) มูลนิธิราชประชานุเคราะห์

(๑.๑) ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรณีเกิดสาธารณภัยซึ่งมีประชาชนได้รับความเดือดร้อน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถประสานอำเภอ โดยส่งรายงานสำรวจจำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบและความเสียหาย เพื่อร้องขอรับการสนับสนุนจากมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ได้ กล่าวคือ

๑) กรณีได้รับความเสียหายไม่เกิน ๒๐๐ ครั้วเรือน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งอำเภอให้ประสานขอรับการสนับสนุนไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ประจำจังหวัดผ่านสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เพื่อดำเนินการให้ความช่วยเหลือ โดยใช้เงินสำรองจังหวัดงานบรรเทาทุกข์ (วงเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท)

๒) กรณีได้รับความเสียหายเกิน ๒๐๐ ครั้วเรือน หรือเป็นสาธารณภัยที่อยู่ในความสนใจ ให้อำเภอแจ้งสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด เพื่อขอรับการสนับสนุนหรือความอนุเคราะห์ไปยังมูลนิธิราชประชานุเคราะห์

(๑.๒) ด้านการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ

ในระยะฟื้นฟู หลังการช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้า ให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการฝ่ายสังคมสงเคราะห์ มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ประจำจังหวัด จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปเยี่ยมครอบครัวผู้ประสบภัยที่มีผู้เสียชีวิต และพิจารณาจ่ายเงินสำรองจ่ายมูลนิธิราชประชานุเคราะห์

จังหวัด งานสังคมสงเคราะห์ ในกรณีมีผู้เสียชีวิตจากภัยพิบัติต่าง ๆ และสนับสนุนทุนพระราชทานเพื่อการศึกษา สงเคราะห์แก่บุตรที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียนของผู้เสียชีวิตจากภัยพิบัติ (วงเงิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท)



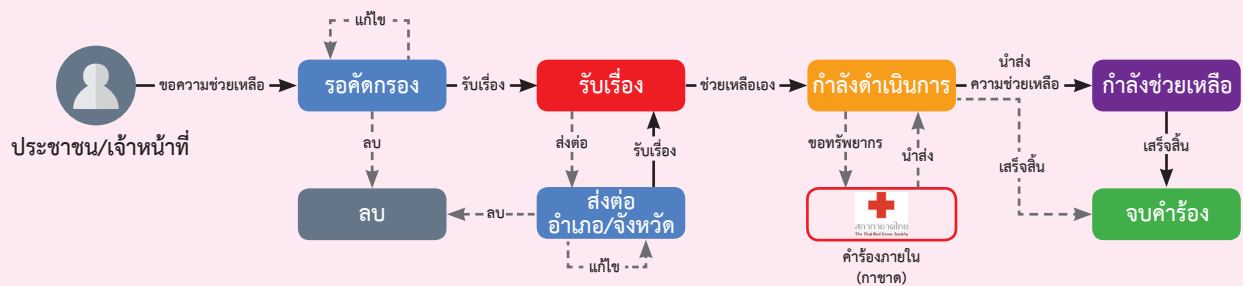
สำหรับการดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย ให้ถือปฏิบัติตามประกาศมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาจ่ายเงินสำรองจ่ายจังหวัดในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีต่างๆ พ.ศ. ๒๕๖๔

(๒) สภากาชาดไทย

กรณีเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ สามารถประสานงานขอรับการสนับสนุนจากสภากาชาดไทยผ่านช่องทางดังนี้

(๒.๑) เหล่ากาชาดจังหวัด โดยอำเภอ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำรวจความเสียหาย และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และร้องขอรับการช่วยเหลือผ่านเหล่ากาชาดจังหวัด เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนแก่ผู้ประสบภัยในเบื้องต้น

(๒.๒) การร้องขอรับการสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผ่านแอปพลิเคชัน “พันภัย” ของสภากาชาดไทย



๓.๘

การสั่งใช้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนและเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

๓.๘.๑ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๓ หมวด ๕ หน้าที่และการมอบหมายการปฏิบัติงาน

ข้อ ๓๗ อปพร. มีหน้าที่ปฏิบัติการตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา และเจ้าพนักงานในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และปฏิบัติตามระเบียบนี้ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้ อปพร. ไปรายงานตัวต่อผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าพนักงานโดยไม่ชักช้า และขณะปฏิบัติหน้าที่ให้แต่งเครื่องแบบ อปพร. เว้นแต่เป็นกรณีเร่งด่วนจะประดับเฉพาะเครื่องหมาย อปพร. ก็ได้ และต้องมีบัตรประจำตัว อปพร. ไว้เพื่อแสดงตนด้วย

ข้อ ๓๘ กรณีผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. ใกล้เคียงร้องขอ และผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เห็นเป็นการสมควร อาจสั่ง อปพร. ไปปฏิบัติการนอกเขตรับผิดชอบก็ได้ และให้รายงานผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. ตามลำดับชั้น ในกรณีที่มีความจำเป็น ให้ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. จังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งการ อนุมัติ หรืออนุญาตให้ อปพร. ไปปฏิบัติการนอกเขตจังหวัด

ข้อ ๓๙ ในกรณีจำเป็นและเร่งด่วนเพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ และหัวหน้าฝ่าย อปพร. ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เทศบาล ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เมืองพัทยา ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. เขตในกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. อำเภอ ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. กรุงเทพมหานคร หรือ ผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. จังหวัด ไม่อยู่ หรือ ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองหัวหน้าฝ่าย อปพร. หรือรองผู้อำนวยการศูนย์ อปพร. ของศูนย์ อปพร. นั้น เป็นผู้สั่งการ อนุมัติ อนุญาต แทนไปพลางก่อนได้

ข้อ ๔๐ การรายงานให้กระทำตามลำดับชั้นการบังคับบัญชา เว้นแต่กรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น อาจรายงานผู้บังคับบัญชาเหนือชั้นขึ้นไปได้ แต่ต้องรับรายงานให้ผู้บังคับบัญชาโดยตรงทราบในทันทีที่สามารถจะกระทำได้

๓.๘.๒ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๓

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัด ผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร

“เจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย” หมายถึง เจ้าพนักงานที่ผู้อำนวยการแต่งตั้งตามมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๕ ให้ผู้อำนวยการมีคำสั่งแต่งตั้งเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจากผู้มีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นข้าราชการ พนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล หรือสารวัตรกำนัน

(๒) เป็นผู้ที่ปฏิบัติงาน หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรตามที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนด หรือหลักสูตรอื่นที่กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้การรับรอง

(๓) เป็นผู้มีความรู้ และร่างกายแข็งแรง เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในกรณีที่ไม่มีบุคคลตาม (๑) หรือมีแต่ไม่เพียงพอ และมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ผู้อำนวยการอาจแต่งตั้งบุคคลอื่นที่มีคุณสมบัติตาม (๒) และ (๓) ให้เป็นเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ข้อ ๖ การเป็นเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสิ้นสุดลงเมื่อ

(๑) ขาดคุณสมบัติตามข้อ ๕

(๒) ผู้อำนวยการมีคำสั่งให้พ้นจากหน้าที่

การประเมิน และสำรวจความเสียหาย เพื่อการฟื้นฟูเบื้องต้น

ภายหลังที่สาธารณภัยเกิดขึ้นแล้ว พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐ มาตรา ๓๐ ระบุไว้ชัดเจน ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้อำนวยการจะต้องสำรวจความเสียหายที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งจัดทำบัญชีรายชื่อผู้ประสบภัยและทรัพย์สินที่เสียหายเป็นหลักฐาน รวมทั้งออกหนังสือรับรองเพื่อให้ผู้ประสบสาธารณภัยใช้เป็นหลักฐานในการรับการสงเคราะห์และฟื้นฟู โดยในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติได้กำหนดรายละเอียดแนวทางในการประเมินความเสียหายทางกายภาพและการประเมินความต้องการได้รับความช่วยเหลือของผู้ที่ได้รับผลกระทบ (Damage and Need Assessment: DANA) ที่เป็นมาตรฐานสากล เพื่อให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาวางแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะสามารถดำเนินการให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูในเบื้องต้น (Early Recovery) ได้อย่างครอบคลุม รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของผู้รับความช่วยเหลือในระยะเวลาสั้น ซึ่งมีแนวทางให้ดำเนินการดังนี้

๔.๑ ประเมินสถานการณ์และผลกระทบเบื้องต้นทันทีเมื่อเกิดสาธารณภัย เพื่อใช้ตอบโต้ต่อสถานการณ์ในภาวะฉุกเฉิน ให้ความช่วยเหลือและบรรเทาทุกข์ โดยจะเป็นการประเมินและคาดการณ์ความรุนแรงและผลกระทบของเหตุการณ์ ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น โดยมีหลักการปฏิบัติดังนี้

(๑) **การประเมินเพื่อวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น (Initial Assessment)** ให้ดำเนินการภายใน ๓ ชั่วโมงแรก โดยรวบรวมข้อมูลก่อนเกิดภัยมาประเมินและวิเคราะห์ผลกระทบเบื้องต้น เช่น ข้อมูลประชากร ข้อมูลทรัพยากร ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ประสบภัย ข้อมูลด้านการเกษตร ข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ รายงานจากสื่อต่าง ๆ และเอกสารสรุปข้อมูลสำคัญ เป็นต้น เพื่อให้การส่งกำลังเข้าให้ความช่วยเหลือและระงับเหตุได้ทันต่อสถานการณ์

(๒) **การประเมินแบบรวดเร็ว (Rapid Assessment)** ให้ดำเนินการทันทีภายหลังจากเกิดสาธารณภัยต่อเนื่องไป ๗๒ ชั่วโมง โดยเป็นการประเมินเพื่อรวบรวมข้อมูลความต้องการทรัพยากรที่จำเป็นในทุก ๆ ด้าน ทั้งผู้ประสบภัย โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งแวดล้อม และสิ่งที่ควรปฏิบัติหลังจากเกิดภัย ลำดับความสำคัญก่อนและหลังในการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น เพื่อให้การดำเนินความช่วยเหลือ การขอรับการสนับสนุนทรัพยากรมีประสิทธิภาพและทันต่อความต้องการในภาวะฉุกเฉิน โดยให้ความสำคัญกับการช่วยชีวิตเป็นความเร่งด่วน ในลำดับแรก

ทั้งนี้ เมื่อประเมินความเสียหายและผลกระทบในเบื้องต้นแล้ว ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นสนับสนุนตามความต้องการและจำเป็นในการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณภัยตามระเบียบกระทรวงการคลังฯ ตามที่กล่าวไว้ในรายละเอียดตอนที่ ๓

๔.๒ ประเมินความเสียหายทางกายภาพและการประเมินความต้องการรับความช่วยเหลือของผู้ที่ได้รับผลกระทบ (Damage and Need Assessment: DANA) เพื่อจัดทำแผนการฟื้นฟูระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว ให้จัดให้มี **การประเมินแบบละเอียด (Detailed Assessment)** ให้ดำเนินการเมื่อภาวะฉุกเฉินสิ้นสุดลง หรืออย่างน้อยภายใน ๒ สัปดาห์ ขึ้นอยู่กับการเข้าถึงพื้นที่ประสบภัย ซึ่งเป็นการประเมินเพื่อใช้ในการฟื้นฟูระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวได้อีกด้วย โดยต้องประเมินมูลค่าความเสียหายในมิติต่าง ๆ ทางกายภาพ โครงสร้างทางสังคม ประมาณการด้านการเงิน และเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์ที่จะต้องใช้ในการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องตามความจำเป็น ทั้งนี้ จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาดำเนินการประเมินความเสียหายและความต้องการความช่วยเหลือในแต่ละด้าน และนำมาจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการฟื้นฟู รวมทั้งจัดระบบการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินงานซ่อมแซมสิ่งสาธารณประโยชน์ อาคาร สถานที่ รวมถึงการติดตามดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของครอบครัวผู้ประสบภัย ตลอดจนติดตามความก้าวหน้าในการให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ เช่น การซ่อมสร้างที่อยู่อาศัย การช่วยเหลือด้านการเกษตร และการประกอบอาชีพ ต่อไป

นอกจากการให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านต่าง ๆ แล้ว สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่พบจากเหตุการณ์ภัยที่ผ่านมาคือ ยังมีผู้ประสบภัยจำนวนมากที่มีความต้องการให้ทางราชการอำนวยความสะดวกด้านการออกเอกสารราชการฉบับใหม่แทนฉบับเดิมที่สูญหายหรือเสียหายเนื่องจากสาธารณภัย ดังนั้น เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ประสบภัยในบรรดาเอกสารราชการที่สูญหายหรือเสียหายเนื่องจากสาธารณภัย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อออกเอกสารทางราชการดังกล่าวให้ใหม่ โดยผู้ประสบภัยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการในการขอออกเอกสารราชการดังกล่าว ทั้งนี้ในกระบวนการประเมินความเสียหาย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดพื้นที่ของผู้ที่ได้รับผลกระทบ เพื่อวางแผนเผชิญเหตุ กู้ชีพ กู้ภัย ประเมินความต้องการเร่งด่วนของผู้ประสบภัย เช่น อาหาร น้ำดื่ม น้ำใช้ ยารักษาโรค เครื่องนุ่งห่ม สถานที่อพยพ ฯลฯ ประเมินความปลอดภัยของผู้ประสบภัย เช่น การสังเกตอาการและสุขภาพ การกำหนดเส้นทางคมนาคม การกำหนดพื้นที่ปลอดภัย ฯลฯ คำนึงถึงมาตรการเพื่อการบรรเทาผลกระทบ เช่น ควบคุมโรคติดต่อ ฯลฯ กฎหมาย ข้อบังคับต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการศูนย์พักพิง ฯลฯ

(๒) จัดทำแบบประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัย เพื่อใช้เป็นกรอบการประเมินความต้องการ

(๓) จัดทำข้อมูลฐาน (Baseline Data & Information) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการประมาณการมูลค่าความเสียหาย ความสูญเสีย และผลกระทบอื่น ๆ เช่น ข้อมูลสถานการณ์โดยทั่วไปของพื้นที่ประสบสาธารณภัย เป็นต้น

(๔) ประเมินความเสียหายและความสูญเสีย (Damage and Loss Assessment : DALA) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบจากสาธารณภัยในทันที (Disaster Effects) ประกอบด้วย ความเสียหาย (Damage) ของสาธารณูปโภคและทรัพย์สินต่าง ๆ โดยจะประมาณการเป็นมูลค่าของความเสียหาย เพื่อการซ่อมแซมบางส่วนหรือทั้งหมด และความสูญเสีย (Loss) เป็นความเสียหายเชิงมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยประมาณการเป็นมูลค่าจากการสูญเสียรายได้ ต้นทุนการผลิต และค่าใช้จ่ายที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิด

(๕) ประเมินผลกระทบที่ตามมา (Impacts) เช่น ความสูญเสียต่อการประกอบอาชีพทำให้เกิดภาวะความยากจนและทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่น เป็นต้น

(๖) ประเมินความต้องการในการฟื้นฟู (Needs Assessment) เพื่อใช้สำหรับพิจารณาความต้องการด้านการฟื้นฟูของแต่ละภาคส่วน (Recovery Needs) ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงความต้องการของประชาชนและชุมชน โดยลำดับความสำคัญของโครงการต่าง ๆ และกำหนดงบประมาณที่จะดำเนินการฟื้นฟู เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าต่อการลงทุนในการฟื้นฟูแต่ละภาคส่วนอย่างแท้จริง

(๗) จัดทำกรอบการฟื้นฟู (Recovery Framework) โดยนำผลการประเมินความต้องการในการฟื้นฟูมากำหนดกรอบการฟื้นฟู และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนของแต่ละภาคส่วนได้อย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพพร้อมรับและฟื้นกลับเร็วของพื้นที่ ได้แก่ ภาคสังคม คือ หน่วยงานที่ดูแลการให้บริการพื้นฐานทางสังคม เช่น ด้านการศึกษา การแพทย์และสาธารณสุข ที่อยู่อาศัย และวัฒนธรรม เป็นต้น ภาคสาธารณูปโภค คือ หน่วยงานที่ดูแลโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญและจำเป็นในการดำรงชีวิตของประชาชน เช่น พลังงาน ไฟฟ้า ประปา การขนส่ง และการสื่อสาร เป็นต้น ภาคการผลิต คือ หน่วยงานที่ดูแลทางด้านการผลิตสินค้าและการบริการของประเทศ เช่น การเกษตร การพาณิชย์ การอุตสาหกรรม การค้า การท่องเที่ยว เป็นต้น ภาคการพัฒนาสังคมและมนุษย์ คือ หน่วยงานที่ดูแลเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เป็นผลกระทบต่อเนื่องจากสาธารณภัย ซึ่งมุ่งพัฒนาให้สอดคล้องตามเป้าหมายการพัฒนาสังคมและทรัพยากรมนุษย์ในระดับสากล ภาคการคลัง คือ หน่วยงานที่ดูแลด้านการเงิน/การคลัง ทั้งภาครัฐและเอกชนของประเทศ ประเด็นคาบเกี่ยวกับภาคส่วนอื่นเป็นประเด็นสำคัญในการประเมินความต้องการหลังเกิดสาธารณภัยที่ต้องพิจารณาไปพร้อมกับการประเมินผลกระทบในภาคส่วนต่าง ๆ ได้แก่ ประเด็นทางด้านการบริหารจัดการภาครัฐ การลดความเสี่ยงจากสาธารณภัย สิ่งแวดล้อม มติสัญญา การจ้างงาน การดำรงชีวิต

(๘) รายงานสรุปการประเมินความต้องการและความจำเป็นในเบื้องต้นให้ผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการจังหวัดทราบ

๔.๓ การเสนอขอรับการสนับสนุนความต้องการและจำเป็นในการฟื้นฟูหลังการเกิดสาธารณภัย

(๑) คณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาให้ความช่วยเหลือประชาชนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) คณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติอำเภอ (ก.ช.ภ.อ.) และคณะกรรมการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจังหวัด (ก.ช.ภ.จ.) ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน โดยพิจารณาให้ความช่วยเหลือตามลำดับ และมีกำหนดระยะเวลาการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ๓ เดือน นับแต่วันที่เกิดภัย ซึ่งอธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยมีอำนาจพิจารณาขยายระยะเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่รวมถึง ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐและไม่สามารถสร้างสิ่งก่อสร้างหรือสาธารณูปโภคที่ถาวรหรือก่อสร้างใหม่ได้ กรณีวงเงินอุดหนุนราชการไม่เพียงพอต่อการให้ความช่วยเหลือ ให้เสนอขอขยายวงเงินไปยังกระทรวงการคลัง

๕.๑

สรุปกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตามประเภทภัย

๕.๑.๑ พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ และอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- (๑) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายจากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔
- (๒) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๓
- (๓) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์การแต่งตั้งและการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๓ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๔) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการออกหนังสือรับรองกรณีผู้ประสบภัย หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ร้องขอหลักฐานเพื่อรับการสงเคราะห์ หรือบริการอื่นใด พ.ศ. ๒๕๕๒
- (๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเครื่องแบบ เครื่องหมาย และบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๔
- (๖) ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ว่าด้วยค่าใช้จ่ายของอาสาสมัครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๖๐

๕.๑.๒ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- (๑) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันอุบัติภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๒) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการประสานงานด้านสาธารณูปโภค พ.ศ. ๒๕๔๐
- (๓) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับบริจาคและการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๔๒
- (๔) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๔๗
- (๕) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารทรัพยากรน้ำแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑
- (๖) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารระบบการเตือนภัยพิบัติแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๗) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการเรียไรของหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- (๘) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสินเชื่อกเกษตรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑

๕.๑.๓ ระเบียบกระทรวงการคลังที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- (๑) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒
 - หลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓

(๒) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๓) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินทดรองราชการเพื่อใช้จ่ายกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ในการรักษาความมั่นคงของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒

(๔) ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจ่ายเงินทดรองราชการเพื่อการป้องกันและขจัด ภาวะมลพิษทางทะเลเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๗

๕.๑.๔ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามประเภทภัย

(๑) อัคคีภัย

(๑.๑) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑.๒) พระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

พ.ศ. ๒๕๕๔

(๑.๓) พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. ๒๕๓๕

(๑.๔) พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ. ๒๕๐๙

(๑.๕) พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒) วาตภัย

(๒.๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗

(๒.๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒.๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓) อุทกภัย / ภัยแล้ง และสึนามิ

(๓.๑) พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓.๒) พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๘

(๓.๓) พระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พุทธศักราช ๒๔๘๕

(๓.๔) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗

(๓.๕) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑

(๓.๖) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑

(๔) โรคระบาดในมนุษย์

(๔.๑) พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๔.๒) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕) โรคระบาดสัตว์

(๕.๑) พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๕.๒) พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕

(๕.๓) พระราชบัญญัติเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๖) โรคระบาดพืช

(๖.๑) พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. ๒๕๐๗

(๗) สารอันตรายทางน้ำ / ทางทะเล

(๗.๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

(๗.๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑

(๗.๓) พระราชบัญญัติรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. ๒๕๖๒

- (๗.๔) พระราชบัญญัติการช่วยเหลือกู้ภัยทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๐
- (๗.๕) พระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางแพ่งต่อความเสียหายจากมลพิษน้ำมันอันเกิดจากเรือ พ.ศ. ๒๕๖๐
- (๗.๖) พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
- (๗.๗) พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ. ๒๔๙๐
- (๗.๘) พระราชบัญญัติเพิ่มอำนาจตำรวจในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดทางน้ำ พ.ศ. ๒๔๙๖
- (๗.๙) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๗.๑๐) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๔๗

(๘) แผ่นดินไหว

- (๘.๑) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๘.๒) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๘.๓) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๘.๔) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑

(๙) วินาศกรรม และการก่อจลาจล

- (๙.๑) พระราชบัญญัติกองอาสารักษาดินแดน พ.ศ. ๒๔๙๗
- (๙.๒) พระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๙.๓) พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๑
- (๙.๔) พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๑๐) ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

- (๑๐.๑) พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๑๐.๒) พระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙
- (๑๐.๓) พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. ๒๔๙๐
- (๑๐.๔) พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๓๐

(๑๑) ภัยอื่น ๆ ที่กระทบต่อสาธารณสุข เช่น ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM ๒.๕) จากแหล่งกำเนิดมลพิษต่าง ๆ ได้แก่ การใช้งานพาหนะที่มีควันดำ การเผาในที่โล่งการระบายอากาศเสียจากโรงงานและครัวเรือน

- (๑๑.๑) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๑๑.๒) พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕
- (๑๑.๓) พระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๑๑.๔) พระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๑๑.๕) พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒
- (๑๑.๖) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕

๕.๑.๕ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับแหล่งที่มาและวิธีการงบประมาณในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

- ๑) พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๒) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- ๓) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒
- ๔) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๔๒

- ๕) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๔๘

๖) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗

- ๗) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕

๘) ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อช่วยเหลือประชาชนตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

๕.๒

ประกาศ/ระเบียบ

- ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่องแบบหนังสือรับรองผู้ประสบภัย ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๒

- ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการในเชิงป้องกันหรือยับยั้งภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

- ประกาศกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การประกาศเขตการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

- ระเบียบกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยว่าด้วย条例ปฏิบัติการนอกเครื่องแบบ พ.ศ. ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

๕.๓

คำสั่งที่ใช้ในการอำนวยการ สั่งการของผู้อำนวยการ

คำสั่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

- แบบคำสั่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๑)

- แบบคำสั่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๒)

- แบบคำสั่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๓)

- แบบคำสั่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๕)

- แบบคำสั่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๒๕

- แบบคำสั่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๒๘

- แบบคำสั่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๒๙

- แบบคำสั่งตามพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ตามมาตรา ๒๒ วรรคสาม



คำสั่งจังหวัด...../อำเภอ...../องค์การบริหารส่วนตำบล...../เทศบาล...../เมืองพัทยา
ที่...../.....

เรื่อง การสั่งให้ปฏิบัติการในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์.....(ให้ระบุประเภทสาธารณภัยตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่
ที่เกิดสาธารณภัย บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๑) (กรณีผู้ว่าราชการอำเภอ
และผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ใช้อำนาจ ให้ระบุมตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และ
วรรคสอง (๑)) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ว่าราชการท้องถิ่น/
ผู้ว่าราชการอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัด จึงมีคำสั่ง.....(ให้ข้าราชการฝ่ายพลเรือน พนักงานส่วนท้องถิ่น
เจ้าหน้าที่ของรัฐ อาสาสมัคร เจ้าพนักงาน และบุคคลใด ๆ ในเขตพื้นที่จังหวัด/อำเภอองค์การบริหารส่วนตำบล/
เทศบาล/เมืองพัทยา ปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใดตามความจำเป็นในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด...../นายอำเภอ.....นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล...../นายกเทศมนตรี...../นายกเมืองพัทยา

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการอำเภอ/ผู้ว่าราชการท้องถิ่น



คำสั่งจังหวัด...../อำเภอ...../องค์การบริหารส่วนตำบล...../เทศบาล...../เมืองพัทยา
ที่...../.....

เรื่อง การสั่งใช้อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้และยานพาหนะ
เพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์.....(ให้ระบุประเภทสาธารณภัยตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่
ที่เกิดสาธารณภัย บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๒) (กรณีผู้อำนวยการอำเภอ
และผู้อำนวยการจังหวัด เป็นผู้ใช้อำนาจ ให้ระบุมตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง
และวรรคสอง (๒)) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้อำนวยการท้องถิ่น/
ผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการจังหวัด จึงมีคำสั่ง.....(ให้ใช้อาคาร สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้
และยานพาหนะ).....ของ.....(หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัด/อำเภอ/
องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา เท่าที่จำเป็นเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย).....

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน
หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด...../นายอำเภอ.....นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล...../นายกเทศมนตรี...../นายกเมืองพัทยา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการจังหวัด/ผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการท้องถิ่น



คำสั่งจังหวัด...../อำเภอ...../องค์การบริหารส่วนตำบล...../เทศบาล...../เมืองพัทยา
ที่...../.....

เรื่อง การสั่งใช้เครื่องมือสื่อสารเพื่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์.....(ให้ระบุประเภทสาธารณภัยตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่
ที่เกิดสาธารณภัย บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๓) (กรณีผู้ว่าราชการอำเภอ
และผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ใช้อำนาจ ให้ระบุมตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง
และวรรคสอง (๓)) แห่งพระราชบัญญัติป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ว่าราชการท้องถิ่น/
ผู้ว่าราชการอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัด จึงมีคำสั่ง.....(ให้ใช้เครื่องมือสื่อสารของหน่วยงานของ
รัฐหรือเอกชนทุกระบบที่อยู่ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล/เมืองพัทยา เท่าที่จำเป็นเพื่อการ
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย)

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน
หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด...../นายอำเภอ.....นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล...../นายกเทศมนตรี...../นายกเมืองพัทยา

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการอำเภอ/ผู้ว่าราชการท้องถิ่น



คำสั่งจังหวัด...../อำเภอ...../องค์การบริหารส่วนตำบล...../เทศบาล...../เมืองพัทยา
ที่...../.....

เรื่อง การห้ามเข้าหรือให้ออกจากพื้นที่ที่กำหนด

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์.....(ให้ระบุประเภทสาธารณภัยตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่
ที่เกิดสาธารณภัย บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๕) (กรณีผู้ว่าราชการอำเภอ
และผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ใช้อำนาจ ให้ระบุมาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑ วรรคหนึ่ง
และวรรคสอง (๕)) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้ว่าราชการท้องถิ่น/
ผู้ว่าราชการอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัด จึงมีคำสั่งห้ามเข้าหรือให้ออกจาก.....(พื้นที่ อาคาร
หรือสถานที่ที่กำหนด).....

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน
หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด...../นายอำเภอ.....นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล...../นายกเทศมนตรี...../นายกเมืองพัทยา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการจังหวัด/ผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการท้องถิ่น



คำสั่งจังหวัด...../อำเภอ...../องค์การบริหารส่วนตำบล...../เทศบาล...../เมืองพัทยา
ที่...../.....

เรื่อง ให้เจ้าพนักงานดัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้ายสิ่งที่เป็นอุปสรรคแก่การบำบัดป้องกันอันตราย

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์.....(ให้ระบุประเภทสาธารณภัยตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่
ที่เกิดสาธารณภัย บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
ผู้อำนวยการท้องถิ่น/ผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้ว่าการจังหวัด จึงมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานดัดแปลง ทำลาย
หรือเคลื่อนย้ายสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สินของ.....(ให้ระบุบุคคลผู้เป็นเจ้าของสิ่งก่อสร้าง วัสดุ หรือทรัพย์สิน
ที่จะสั่งให้ดัดแปลง ทำลาย หรือเคลื่อนย้าย).....ที่เป็นอุปสรรคแก่การบำบัดป้องกันอันตรายเพื่อป้องกันภัย
ต่อส่วนรวม

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด...../นายอำเภอ.....นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล...../นายกเทศมนตรี...../นายกเมืองพัทยา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการจังหวัด/ผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการท้องถิ่น



คำสั่งจังหวัด...../อำเภอ...../องค์การบริหารส่วนตำบล...../เทศบาล...../เมืองพัทยา
ที่...../.....

เรื่อง ให้อพยพออกจากพื้นที่ที่ก่อให้เกิดอันตรายหรือกีดขวางต่อการปฏิบัติหน้าที่

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์.....(ให้ระบุประเภทสาธารณภัยตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่
ที่เกิดสาธารณภัย บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
ผู้อำนวยการท้องถิ่น/ผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการจังหวัด จึงมีคำสั่งให้ผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่.....(ให้ระบุ
บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....ออกไปจากพื้นที่ดังกล่าว จนกว่า.....(ให้ระบุประเภทสาธารณภัย
ตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่ที่เกิดสาธารณภัย บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....จะสิ้นสุดลง

ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งอพยพบุคคลออกจากพื้นที่ดังกล่าว หากเป็นการสั่งเพื่อป้องกัน
การกีดขวางการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน
หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด...../นายอำเภอ.....นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล...../นายกเทศมนตรี...../นายกเมืองพัทยา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการจังหวัด/ผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการท้องถิ่น



คำสั่งจังหวัด...../อำเภอ...../องค์การบริหารส่วนตำบล...../เทศบาล...../เมืองพัทยา
ที่...../.....

เรื่อง การประกาศห้ามอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการในพื้นที่ที่กำหนด

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์.....(ให้ระบุประเภทสาธารณภัยตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่
ที่เกิดสาธารณภัย บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐
ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผู้ว่าราชการอำเภอ/ผู้ว่าราชการจังหวัด จึงมีคำสั่งห้ามบุคคลใด ๆ เข้าไปอยู่อาศัย
หรือดำเนินกิจการใดในพื้นที่.....(ให้ระบุบริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย)..... ตั้งแต่.....(ให้ระบุ
กำหนดระยะเวลาการห้ามอยู่อาศัยหรือดำเนินกิจการเท่าที่จำเป็น)

ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด...../นายอำเภอ.....นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล...../นายกเทศมนตรี...../นายกเมืองพัทยา

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการจังหวัด/ผู้อำนวยการอำเภอ/ผู้อำนวยการท้องถิ่น



คำสั่งจังหวัด.....

ที่...../.....

เรื่อง การให้กระทำหรืองดเว้นการกระทำที่มีผลกระทบต่อการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตามที่ได้เกิดสถานการณ์.....(ให้ระบุประเภทสาธารณภัยตามข้อเท็จจริงในแต่ละพื้นที่
ที่เกิดสาธารณภัย บริเวณ/สถานที่ที่เกิดภัย).....นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติป้องกันป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พ.ศ. ๒๕๕๐ ผู้อำนวยการจังหวัด.....จึงมีคำสั่งให้.....(ให้ระบุหน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคล ที่จะสั่งให้กระทำการ/งดเว้นการกระทำ และให้ระบุการกระทำ/การที่ต้องงดเว้น
กระทำ) ตั้งแต่วันที่ เดือน พ.ศ. เวลา ถึงวันที่ เดือน
พ.ศ. เวลา (คำสั่งดังกล่าวให้มีผลบังคับเป็นระยะเวลาตามที่กำหนดในคำสั่ง แต่ต้องไม่เกิน
๒๔ ชั่วโมง)

ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน
หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
พ.ศ. ๒๕๕๐

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่เดือน.....พ.ศ.

ตำแหน่ง ผู้ว่าราชการจังหวัด

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการจังหวัด



แบบรายงาน และแบบฟอร์มต่างๆ

(ตัวอย่าง)

แบบรายงานเหตุการณ์ในหมู่บ้าน

ความเร่งด่วน ☐ ปกติ ☐ ต่วน ☐ ต่วนมาก ☐ ต่วนที่สุด

ที่...../..... วันที่..... เดือน..... พ.ศ.

เรื่อง.....

เรียน นายอำเภอ/ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ.....

(๑) เมื่อวันที่.....เดือน..... พ.ศ..... เวลา.....

(๒) ได้เกิดเหตุการณ์.....

(๓) สถานที่เกิดเหตุการณ์.(ชื่อสถานที่,เลขบ้าน,ชื่อหมู่บ้าน,คุ้ม,วัด ฯลฯ) หมู่ที่... ตำบล.....

(๔) สาเหตุที่ทำให้เกิดเหตุการณ์.....

(๕) ข้อเรียกร้องของเหตุการณ์.....

(๖) การดำเนินการเบื้องต้นโดย.....

(๗) ความเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ มีแนวโน้มขยายตัว มีแนวโน้มยุติลง ยุติลงแล้ว

☐ ไม่สามารถคาดเดาเหตุการณ์ได้

(๘) ข้อเสนอแนะ มาตรการ แนวทางช่วยเหลือ.....

(ลงชื่อ) ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่..... ตำบล.....

อำเภอ.....

หมายเหตุ ๑) เหตุการณ์ อาจเกิดจากเหตุการณ์ธรรมชาติ ทุกขภัย หรือเกิดจากการกระทำของบุคคล กลุ่มบุคคล
ที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น

๒) กรณีเป็นการกระทำของบุคคล ควรระบุชื่อบุคคล กลุ่มบุคคล และพฤติกรรมที่ทราบให้ได้ข้อมูล
มากที่สุด

(ตัวอย่าง)

ส่วนที่สี่

แบบรายงานเหตุความเสียหายฝ่ายพลเรือน

เรียน (นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ)

.....(ชื่อหมู่บ้านหรือตำบล).....ได้รับรายงานการเกิดภัยฝ่ายพลเรือนและดำเนินการเบื้องต้นไปแล้วดังนี้

๑. ภัยที่เกิดขึ้น

๑.๑ ได้รับรายงานจาก.....(ชื่อ นามสกุล).....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๑.๒ ชนิดของภัยที่เกิดขึ้น.....(อัคคีภัย, อุทกภัย, ภัยอื่น ๆ ระบุ รวมทั้งการชุมนุมคน
ประท้วงและการก่อวินาศกรรม)

๑.๓ ช่วงเวลาที่เกิดภัย วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

๑.๔ สถานที่เกิดภัย.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
(หรือหลายพื้นที่ติดต่อกันให้ระบุให้ครบ)

๑.๕ จำนวนความเสียหาย โดยประมาณ

๑.๕.๑ ทรัพย์สินราชการ.....

๑.๕.๒ สาธารณสมบัติ.....

๑.๕.๓ ทรัพย์สินราษฎร

๑.๕.๓.๑ บ้านเรือนเสียหาย.....หลัง

๑.๕.๓.๒ พื้นที่การเกษตรเสียหาย (ระบุ นา, ไร่, สวน) ไร่

๑.๕.๓.๓ สัตว์พาหนะตาย.....ตัว

๑.๕.๓.๔ ปศุสัตว์ตาย (ระบุชนิด เช่น สุกร, ไก่ ฯลฯ).....ตัว

๑.๕.๔ มูลค่าความเสียหายรวม..... บาท

๑.๕.๕ จำนวนผู้ได้รับบาดเจ็บ.....คน

๑.๕.๖ จำนวนผู้เสียชีวิต.....คน

๑.๖ ผู้ได้รับความเดือดร้อน (ไว้ที่อยู่อาศัย ฯลฯ).....คน.....ครอบครัว

๒. การป้องกันและบรรเทาภัยเบื้องต้น

๒.๑ หมู่บ้าน หรือตำบล ได้ระงับภัย และดำเนินการช่วยราษฎรไปแล้วอย่างไร.....
.....

๒.๒ ขณะรายงานเหตุ เมื่อวันที่ เดือน.....พ.ศ.....
เหตุสงบลงแล้วหรือไม่.....
.....

๓. ร้องขอการสนับสนุนเร่งด่วนจากส่วนกลาง

.....

ลงชื่อ

(.....)

ตำแหน่ง.....(ผู้ใหญ่บ้าน หรือกำนัน).....

วันที่รายงาน.....เวลา.....น.

มาตรฐานเครื่องจักรกลสารกักเก็บน้ำแถมตามประเภทของภัย
รายการทรัพยากร เครื่องจักรกล ยานพาหนะ เครื่องมือและอุปกรณ์ของศูนย์ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเขต

[illegible]

ที่	ชนิดเครื่องจักรกลสาธารณภัย	ชุดปฏิบัติการตามประเภทของภัย														(รถบรรทุก) รถบรรทุกชนิดอื่น	(รถบรรทุก) รถบรรทุกชนิดอื่น	(รถบรรทุก) รถบรรทุกชนิดอื่น	จำนวน ที่ศูนย์ เขต ตำรวจ (หน่วย)	รวม (๑๔ ศูนย์)
		รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น	รถบรรทุกชนิดอื่น					
๒๗	รถยนต์กู้ภัยเคลื่อนที่เร็ว																		๔	๓๒
๒๘	รถเครื่องจักรกลช่วยหายใจ																		๑	๑๔
๒๙	รถปฏิบัติการกู้ภัยสารเคมีและวัตถุอันตราย																		๑	๑๔
๓๐	รถบรรทุกพร้อมเรือยนต์กู้ภัยเคลื่อนที่เร็ว																		๔	๓๒
๓๑	รถยนต์กู้ภัยอเนกประสงค์ขนาดใหญ่																		๒	๓๖
๓๒	รถดับเพลิงอาคาร																		๔	๓๒
๓๓	รถดับเพลิงโฟมและเคมีขนาดใหญ่																		๒	๓๖
๓๔	รถดับเพลิงชนิดพ่นน้ำพร้อมปืนโดสูง ๓๕ เมตร																		๒	๓๖
๓๕	รถดับไฟฟ้า																		๔	๓๒
๓๖	รถบรรทุกนำช่วยดับเพลิง ขนาด ๑๐,๐๐๐ ลิตร	๒																	๑๒	๒๑๖
๓๗	รถฉีดพ่นละอองน้ำแรงดันสูง	๑																	๔	๓๒
๓๘	รถดับเพลิงชนิดพ่นน้ำพร้อมปืนโดสูงไม่น้อยกว่า ๙๐ เมตร	๑																	๑	๑๔
๓๙	รถไฟฟ้าส่องสว่างแบบเสาสูง ๙ เมตร																		๒	๓๖
๔๐	รถเครื่องกำเนิดไฟฟ้า ๒๐๐ KVA พร้อมโคมไฟฟ้าส่องสว่าง																		๑	๓๖

[illegible]

ที่	ชนิดเครื่องจักรกลสาธารณภัย	ชุดปฏิบัติการตามประเภทของภัย												(ลดพื้นที่) ระบบลดพื้นที่	(ลดพื้นที่) ประเภทภัย	จำนวน ที่ศูนย์ เขต ตรวจสอบ (หน่วย)	รวม (๑๘ ศูนย์)
๕๕	ยานยนต์ดับเพลิงพร้อมระบบควบคุมระยะไกล	ชุดปฏิบัติการตามประเภทของภัย	รถดับเพลิง	๑												๑	๑๘
๕๖	รถยนต์ดับเพลิง ขนาดอัตราสูบฉีดน้ำ/ไฟฟ้ไม่น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ ลิตรต่อวินาที พร้อมติดตั้งระบบผสมไฟฟ้		รถดับเพลิง	๑												๑	๑๘
๕๗	รถปฏิบัติการบรรเทาอุทกภัย พร้อมเครื่องสูบน้ำขนาดใหญ่		รถสูบน้ำ													๑	๗๒
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														
			รถบรรทุก														

การจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวเป็นการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในด้านที่อยู่อาศัยที่ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัยที่เกิดขึ้น เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้อำนวยการท้องถิ่นและผู้อำนวยการอำเภอต้องดำเนินการในการสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเบื้องต้น ซึ่งปรากฏไว้อย่างชัดเจนในพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗ (๑) การบรรเทาสาธารณภัยจัดให้มีสถานที่ชั่วคราวเพื่อให้ผู้ประสบภัยอยู่อาศัยหรือรับการปฐมพยาบาล และการรักษาทรัพย์สินของผู้ประสบภัย ดังนั้น ในกรณีที่เกิดสาธารณภัยขึ้นและประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบไม่สามารถอาศัยอยู่ในบ้านเรือนของตนเองได้ด้วยความปลอดภัยหรือบ้านเรือนประชาชนได้รับผลกระทบเสียหาย จึงเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการท้องถิ่นและผู้อำนวยการอำเภอต้องสั่งการอพยพประชาชน และจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวที่มีมาตรฐานให้ประชาชนอยู่อาศัยจนกว่าภัยจะยุติ และสามารถกลับเข้าอยู่ที่พักอาศัยของตนเองได้ หรือที่พักอาศัยได้ซ่อมแซมจนสามารถเข้าอยู่อาศัยได้ ทั้งนี้ ที่ตั้งอันเป็นศูนย์พักพิงชั่วคราวปรากฏอยู่ในแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด

อย่างไรก็ตาม ศูนย์พักพิงชั่วคราวที่มีมาตรฐาน จำเป็นที่จะต้องมีการวางแผนการจัดตั้ง และบริหารจัดการศูนย์ที่เป็นระบบ โดยผู้อำนวยการท้องถิ่นจะต้องกำกับดูแล การบริหารจัดการศูนย์ให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีหลักการในการดำเนินการแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

๕.๕.๑ ระยะที่ ๑ การวางแผนการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว เป็นช่วงการเตรียมจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานเหมาะสมกับจำนวนผู้พักพิง โดยมีแนวปฏิบัติและข้อควรคำนึงถึงดังนี้

(๑) **ทำเลที่ตั้งของศูนย์พักพิงชั่วคราว** อาคารสถานที่ต้องมีโครงสร้างที่แข็งแรงและตั้งอยู่ในพื้นที่ปลอดภัย ไม่มีอันตรายจากภัยคุกคามต่าง ๆ การเดินทางเข้า - ออก ศูนย์พักพิงชั่วคราวมีความสะดวก และมีความพร้อมด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานที่มีความเหมาะสมกับจำนวนผู้พักพิง

(๒) **การวางแผนผังการใช้พื้นที่ภายในศูนย์** ต้องมีความเหมาะสมกับจำนวนผู้พักพิง และมีการกำหนดพื้นที่เป็นสัดส่วน เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การใช้งานด้านต่าง ๆ เช่น พื้นที่สำหรับพักเป็นที่อยู่อาศัย/พื้นที่บริการด้านสุขภาพ พื้นที่ปฏิบัติการกิจตามศาสนา พื้นที่โรงครัว พื้นที่ห้องสุขา ฯลฯ นอกจากนี้ ยังต้องจัดการบริหารพื้นที่สำหรับจัดเก็บ กระจายสิ่งของบรรเทาทุกข์/ของบริจาค พื้นที่สำหรับปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประสานงาน รวมถึงการเตรียมสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พักพิง และกลุ่มเปราะบาง (ผู้ป่วย เด็ก ผู้สูงอายุ คนพิการ เป็นต้น) ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับในประเด็นเพศภาวะด้วย

(๓) **การจัดให้มีระบบสาธารณูปโภคและความจำเป็นพื้นฐาน** เช่น ระบบน้ำประปา ไฟฟ้า การคมนาคม เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิตประจำวัน โดยนำมาตราฐานขั้นต่ำตามหลักสากลมาประยุกต์ใช้ภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อให้ผู้พักพิงมีคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อพักอาศัยอยู่ภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว อาทิ การกำหนดให้มีที่พักนอนไม่ให้แออัดเกินไป การจัดที่ซักล้าง การกำหนดจำนวนห้องสุขา ๑ ห้องต่อผู้พักพิง ๒๐ คน เป็นต้น

(๔) **การจัดระบบการรักษาความปลอดภัย** โดยจัดให้มีเวรยามเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยภายในพื้นที่ศูนย์พักพิงชั่วคราวและบริเวณโดยรอบศูนย์พักพิงชั่วคราว รวมถึงมีการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างอย่างทั่วถึง เป็นต้น

(๕) การจัดระบบฐานข้อมูลผู้พักพิง และความต้องการพิเศษที่เป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือให้ตรงตามต้องการ

(๖) กำหนดให้มีกลไกการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยผู้อำนวยการ/ผู้บัญชาการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อดูแลบริหารจัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจนดังนี้

กลไกการบริหารจัดการ ศูนย์พักพิงชั่วคราว	หน้าที่
๑. กองอำนวยการกลางศูนย์พักพิงชั่วคราว เป็นส่วนหนึ่ง/ภารกิจของโครงสร้าง ศูนย์ปฏิบัติการฉุกเฉินท้องถิ่น	- กำหนดนโยบาย แนวทาง มาตรการ และอำนวยความสะดวก ในการจัดตั้งและการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว - กำหนดระยะเวลาในการเปิด - ปิด ศูนย์พักพิงชั่วคราว
๒. คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว (กลุ่มคนที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการ/ ผู้บัญชาการ)	- จัดตั้งทีมบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว - วางแผนการเปิด - ปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวตามนโยบายและ ข้อสั่งการของกองอำนวยการกลางศูนย์พักพิงชั่วคราว
๒.๑ ผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว	- บริหารจัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับ ผู้พักพิงโดยตรงเป็นประจำ ซึ่งดำเนินงานร่วมกับคณะทำงาน ด้านต่าง ๆ
๒.๒ ผู้ช่วยผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว	- ช่วยเหลือผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราวในการบริหารจัดการ ศูนย์พักพิงชั่วคราว
๒.๓ คณะทำงานด้านต่าง ๆ (๑) คณะทำงานด้านสถานที่และ สิ่งแวดล้อม (๒) ด้านโภชนาการ (๓) ด้านการแพทย์และสุขอนามัย ฯลฯ	- จัดพื้นที่ศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้เป็นระเบียบ มีสุขอนามัย รวมทั้งสนับสนุนการทำงานของผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว - ดูแลอาหารการกินของผู้พักพิงชั่วคราว - อำนวยความสะดวกในด้านสุขภาพการแพทย์ และสุขอนามัย
๓. ผู้ประสานงานศูนย์พักพิงชั่วคราว	ประสานงานระหว่างศูนย์พักพิงชั่วคราวที่มีการจัดตั้งขึ้น และหน่วยงานที่เข้าให้ความช่วยเหลือ

(๗) การเตรียมการเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยการเตรียมความพร้อมด้านสถานที่ ด้านบุคลากร งบประมาณ/งบประมาณสนับสนุนจากแหล่งอื่น ๆ การกำหนดข้อปฏิบัติกติกาการอยู่ร่วมกัน การจัดเก็บข้อมูลของผู้พักพิง เป็นต้น

๕.๕.๒ ระยะที่ ๒ การเปิดและการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑) แนวทางการเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว เมื่อมีสถานการณ์สาธารณสุขภัยเกิดขึ้นในพื้นที่ และจำเป็นจะต้องมีการอพยพของประชาชน ผู้อำนวยการท้องถิ่นจึงต้องอำนวยการให้มีการเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวขึ้น โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการดังนี้

(๑.๑) ผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ประชุมซักซ้อมคณะทำงาน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมอุปกรณ์และเครื่องมือในการปฏิบัติงาน เช่น จัดทำป้ายรหัสคิวอาร์โค้ด (QR Code) ต่าง ๆ หรือตั้งกลุ่มไลน์ เพื่อเป็นช่องทางในการประสานงาน การสื่อสาร และประชาสัมพันธ์ เช่น ไลน์กลุ่มคณะทำงาน ผู้ปฏิบัติงาน หรือไลน์กลุ่มผู้พักพิง เป็นต้น

ทั้งนี้ ก่อนการเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้ประสานงานกับหน่วยอพยพ หรือผู้อำนวยการ/ผู้บัญชาการเพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาศักยภาพของศูนย์พักพิงชั่วคราว เช่น เส้นทางอพยพ สถานที่ตั้ง พิกัด จำนวนผู้พักพิงที่รองรับได้ ความพร้อมด้านต่าง ๆ และข้อมูลติดต่อผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว หรือผู้ประสานงาน เมื่อมีการเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว แล้วให้รายงานการเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว ไปยังหน่วยงานตามลำดับ

(๑.๒) การเตรียมความพร้อมเพื่อการเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

๑) ด้านสถานที่ จัดทำแผนผังของศูนย์พักพิงชั่วคราว และจัดแบ่งโซนพื้นที่ให้เป็นสัดส่วนตามวัตถุประสงค์ในการใช้พื้นที่ หากผู้พักพิงมาเป็นครอบครัวควรให้พักอยู่ด้วยกัน หากมาเป็นบุคคลควรจัดให้พักแยกโซนระหว่างเพศหญิง ชาย ได้แก่

- ที่พักอาศัยผู้พักพิง
- ที่พักเจ้าหน้าที่ และอาสาสมัคร
- จุดต้อนรับ และลงทะเบียน
- ห้องพยาบาล
- จุดรับของบริจาคและห้องเก็บของ
- ห้องครัว
- โซนซักล้าง ตากผ้า และพื้นที่อื่น ๆ ตามความจำเป็น เป็นต้น
- ติดตั้งแผนผังศูนย์พักพิงชั่วคราวประชาสัมพันธ์ให้เห็นได้ชัดเจน ฯลฯ

๒) ด้านบุคลากร (คณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว อาสาสมัคร และผู้พักพิง)

- จัดเวรอาสาสมัครจากผู้พักพิงให้ทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่น ดูแลรักษาความสะอาด งานรักษาความปลอดภัย งานบ้าน งานครัว เป็นต้น
- อาสาสมัครจากภายนอก เช่น อาสาสมัครประเภทวันหรือสองวัน หรือระยะยาว หรืออาสาสมัครที่มีทักษะเฉพาะด้าน เช่น การพยาบาล การให้คำปรึกษา การดูแลเด็ก การออกกำลังกาย และนันทนาการ เป็นต้น

๓) ด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์เครื่องใช้ที่จำเป็นต่างๆ สำหรับคณะกรรมการ และผู้พักพิง เป็นต้น

๔) ด้านการกำหนดข้อปฏิบัติ กติกาการอยู่ร่วมกันภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ให้มีการกำหนดกติกาการอยู่อาศัยร่วมกัน โดยให้ผู้พักพิงมีส่วนร่วมในการกำหนดกติกาข้อตกลงการอยู่ร่วมกัน และระเบียบปฏิบัติต่าง ๆ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียน พร้อมทั้งชี้แจงกฎระเบียบข้อปฏิบัติในการพักอาศัยอยู่ร่วมกันให้ชัดเจน เพื่อให้รับทราบและถือปฏิบัติ เช่น กำหนดเวลาในการเข้านอน ห้ามดื่มสุรา ห้ามเล่นการพนัน ห้ามลักขโมย ห้ามทะเลาะวิวาท ฯลฯ ทั้งนี้ การจัดทำกติกาการอยู่ร่วมกันภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว นอกจากภาษาไทยแล้วอาจจัดทำเป็นภาษาอื่นด้วยตามความจำเป็น

๕) ด้านการเตรียมบันทึกข้อมูลภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว

ข้อมูลส่วนบุคคล การลงทะเบียนผู้อพยพเข้า และกำหนดพื้นที่สำหรับพักอาศัยแยกประเภทครอบครัว บุคคล หญิง ชาย เด็ก คนพิการ ผู้สูงอายุ และคนต่างชาติ ทั้งนี้ ให้ครอบคลุมถึงข้อมูลโรคประจำตัว การแพทย์ ความต้องการพิเศษ และญาติผู้เป็นตัวแทนได้ เป็นต้น

- ฐานข้อมูลสรุปยอดผู้พักพิงทั้งกลางวัน และกลางคืน
- แบบฟอร์มรายงานสถานการณ์ประจำวันเพื่อรายงานไปยังส่วนที่เกี่ยวข้อง
- แบบฟอร์มการคัดกรอง และการลงทะเบียนบุคคลที่เข้า - ออก ศูนย์พักพิง

ชั่วคราวประจำวัน

- แบบฟอร์มลงทะเบียนยานพาหนะของผู้พักพิง และเจ้าหน้าที่ประจำ

ศูนย์พักพิงชั่วคราว

- แผนผังโครงสร้างศูนย์พักพิงชั่วคราว ชื่อ - สกุล ผู้รับผิดชอบ

และหมายเลขโทรศัพท์ต่าง ๆ

- เอกสารข้อปฏิบัติการใช้สถานที่ กำหนดกติกาในการอยู่ร่วมกัน

และการร้องเรียนเมื่อเกิดปัญหา

- แบบสรุปข้อมูลผู้พักพิง เพศ อายุ และความต้องการต่าง ๆ เพื่อประสานงาน

กับหน่วยงาน

- ข้อมูลที่เกี่ยวกับการบริจาคสิ่งของ
- แบบฟอร์มด้านการเงิน รายรับ รายจ่าย
- แบบฟอร์มอื่น ๆ ตามความจำเป็น

(๑.๓) ขั้นตอนการรับผู้พักพิงเข้าสู่ศูนย์พักพิงชั่วคราว

๑) จัดทำป้ายบอกทางไปลงทะเบียน เมื่อผู้ประสบภัยมาถึงศูนย์พักพิงชั่วคราว การติดป้ายโดยอาจใช้เป็นหมายเลขกำหนดแต่ละจุด เพื่ออำนวยความสะดวก เข้าใจ เป็นต้น

๒) ฝ่ายต้อนรับจัดให้นั่งพัก และรวมพลเพื่อชี้แจงวิธีการลงทะเบียน

๓) เจ้าหน้าที่คัดกรอง คัดแยกกลุ่มผู้พักพิง กรณีพบผู้พักพิงที่สงสัยเป็นโรคติดต่อที่อาจแพร่ระบาดได้ เช่น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID - ๑๙) ให้แยกพื้นที่รองรับออกจากบุคคลอื่น แล้วดำเนินการตามมาตรการป้องกันโรคของกระทรวงสาธารณสุข

(๑.๔) การลงทะเบียนผู้พักพิง มีความสำคัญเพื่อเป็นหลักฐานเข้า - ออก และการวางแผนการจัดบริการต่าง ๆ เช่น อาหาร ที่พัก ตลอดจนการรับ - ส่ง เป็นต้น ซึ่งจำเป็นต้องรักษาข้อมูลส่วนบุคคล กฎหมายที่ครอบคลุมสิทธิมนุษยชน ส่งผู้พักพิงลงทะเบียน และแยกโต๊ะสำหรับกลุ่มเปราะบาง โดยฝ่ายอำนวยการงานลงทะเบียน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑) จัดทำบัตรคิวการลงทะเบียน กำหนดให้ผู้พักพิงรอเรียกคิวที่จุดรวมพล กรณีมาเป็นครอบครัวให้หัวหน้าครอบครัวลงทะเบียน “กรณีอพยพมาเป็นครอบครัว” ด้วย เป็นต้น

๒) แจ้งวิธีการลงทะเบียน กรณีที่ไม่สามารถลงทะเบียนเองได้ให้ญาติหรือเจ้าหน้าที่ช่วยลงทะเบียนให้ เช่น กลุ่มเปราะบาง และผู้พักพิงที่เป็นแรงงานข้ามชาติหรือต่างภาษา ให้เตรียมล่ามช่วยแปล และให้ลงทะเบียนเอง หากพื้นที่ใดมีความพร้อมอาจลงทะเบียนในรูปแบบออนไลน์ได้ เพื่อลดภาระทางเอกสาร ให้จัดหาเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเรื่องลงทะเบียนไว้ด้วย

๓) เจ้าหน้าที่ตรวจสอบการลงทะเบียน และออกบัตรประจำตัวผู้พักพิง ซึ่งบัตรประจำตัวอาจแยกเป็นสีต่าง ๆ ตามความเหมาะสม หากไม่ออกเป็นบัตรประจำตัวผู้พักพิง อาจใช้วิธีการอื่นแทนได้ ทั้งนี้ เพื่อแสดงสัญลักษณ์ว่าเป็นผู้พักพิง ทำให้ง่ายต่อการดูแลความปลอดภัย และอื่น ๆ

(๑.๕) เจ้าหน้าที่กำหนดพื้นที่พักอาศัย แยกตามประเภทของผู้พักพิง เช่น มาเป็นครอบครัวมาคนเดียว หรือเป็นกลุ่มเปราะบางที่ไม่มีผู้ดูแล หรือแรงงานข้ามชาติ เป็นต้น

(๑.๖) เจ้าหน้าที่พาผู้พักพิงไปยังพื้นที่พักอาศัยเพื่อเก็บสัมภาษณ์ โดยแยกตามประเภทของผู้พักพิง เช่น หญิง ชาย ครอบครัว กลุ่มเปราะบางที่ไม่มีผู้ดูแล เป็นต้น

(๑.๗) การจัดเก็บข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ข้อมูลคือสิ่งที่เกิดขึ้นจริง และมีความสำคัญช่วยในการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว รวมถึงการแก้ไขปัญหาทำให้เรารู้ความเป็นไปในปัจจุบัน และคาดการณ์สิ่งที่เกิดในอนาคต โดยข้อมูลที่จำเป็นต้องเก็บบันทึก ประกอบด้วย

๑) ข้อมูลผู้พักพิง จัดทำทะเบียนผู้พักพิง โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางให้ละเอียด เพื่อให้ทราบความต้องการพื้นฐานและความต้องการพิเศษ รวมทั้งข้อมูลส่วนบุคคล เช่น จำนวนผู้พักพิงที่ขึ้นทะเบียน เพศ อายุ บันทึกสุขภาพขณะอยู่ในศูนย์พักพิงชั่วคราว บุคคลที่ต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ วันที่เข้าพักอาศัย ความต้องการเร่งด่วน เป็นต้น ให้มีการตั้งโต๊ะลงทะเบียนให้ชัดเจน มีการสรุปยอดประจำวัน เพื่อการวางแผนการจัดบริการและการให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

๒) ข้อมูลด้านธุรการ เป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ทั้งหมด เช่น รายงานการปฏิบัติงาน สมุดบัญชีบันทึกรายการ รายรับ - รายจ่าย การจัดซื้อ - จัดจ้าง เป็นต้น

(๑.๘) การชี้แจงข้อปฏิบัติของศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว หรือผู้ช่วยผู้จัดการ หรือเจ้าหน้าที่ ชี้แจงให้ชัดเจนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว กิจกรรม และแผนผังศูนย์พักพิงชั่วคราว เป็นต้น ขั้นตอนการรับผู้พักพิงเข้าสู่ศูนย์พักพิงชั่วคราว และกระบวนการดำเนินงานภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๒) การบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว เป็นการจัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว ซึ่งมีการเปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวและมีกระบวนการคัดกรองผู้พักพิงให้เข้าพักอาศัยอยู่ภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว จึงมีการบริหารจัดการพื้นที่และสภาพความเป็นอยู่อย่างเป็นระบบ มีระเบียบ ผู้พักพิงมีสุขอนามัยที่ดี เพราะการพักอาศัยอยู่ในศูนย์พักพิงชั่วคราวมีผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของผู้พักอาศัย ต้องได้รับการให้บริการและการคุ้มครองขั้นต่ำตามหลักสากล โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

(๒.๑) การจัดระบบการเก็บข้อมูลภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๒.๒) การจัดการด้านอาหาร น้ำดื่ม สิ่งของบริจาคร และสุขาภิบาล

(๒.๓) การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

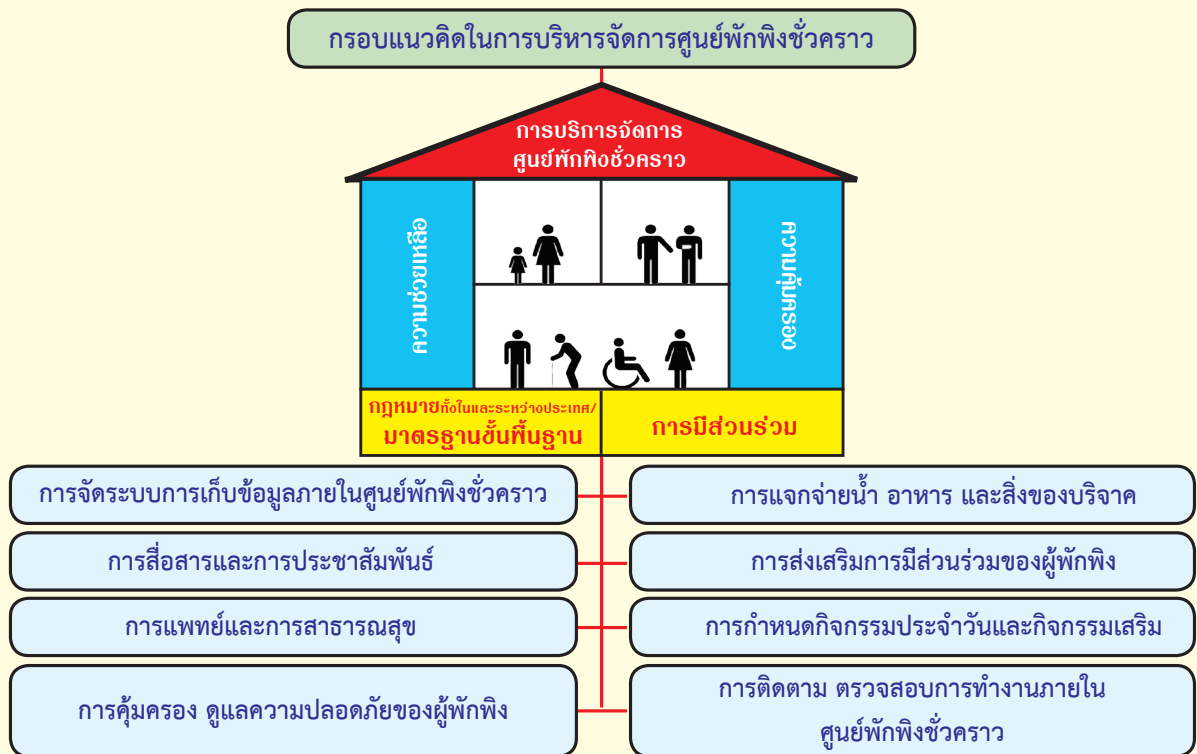
(๒.๔) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้พักพิง

(๒.๕) การแพทย์และสาธารณสุข การรักษาพยาบาล และการควบคุมป้องกันโรค

(๒.๖) กำหนดกิจกรรมประจำวันและกิจกรรมเสริม

(๒.๗) การคุ้มครอง ดูแลความปลอดภัยของผู้พักพิง

(๒.๘) การติดตาม ตรวจสอบการทำงานภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว เช่น สำนวนและประเมินความพึงพอใจของผู้พักพิง เป็นต้น



๕.๕.๓ ระยะที่ ๓ การปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว เมื่อสถานการณ์ภัยคลี่คลาย/ยุติ หรือการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวด้วยเหตุอื่นใด ต้องมีการเตรียมแผนการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวและการส่งกลับผู้พักพิงให้ชัดเจน โดยมีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

(๑) การเตรียมการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว ติดตาม ตรวจสอบความเคลื่อนไหวของสถานการณ์สาธารณภัย (คลี่คลาย/ยุติ) จัดเตรียมเอกสารและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเตรียมความพร้อมอพยพตามแผนการส่งกลับ เช่น เจ้าหน้าที่ อาสาสมัคร จิตอาสา ยานพาหนะ เป็นต้น

(๒) วางแผนปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว และมอบหมายผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน

(๓) กำหนดระยะเวลาในการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว และประชาสัมพันธ์ วันที่ เวลาที่ปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว พร้อมทั้งสื่อสารความเข้าใจขั้นตอนการปฏิบัติในการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว และการอพยพกลับให้แก่ผู้พักพิง

(๔) ประเมินและสอบถามความต้องการในการอพยพกลับของผู้พักพิง

(๕) ตรวจสอบอาคารสถานที่ สิ่งสาธารณูปโภคที่ชำรุดเสียหาย เพื่อเป็นข้อมูลในการซ่อมแซม พร้อมทั้งทำความสะอาดพื้นที่ศูนย์พักพิงชั่วคราวและบริเวณโดยรอบ ก่อนการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๖) ประสานหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดรถรับส่งเพื่อส่งกลับผู้พักพิง

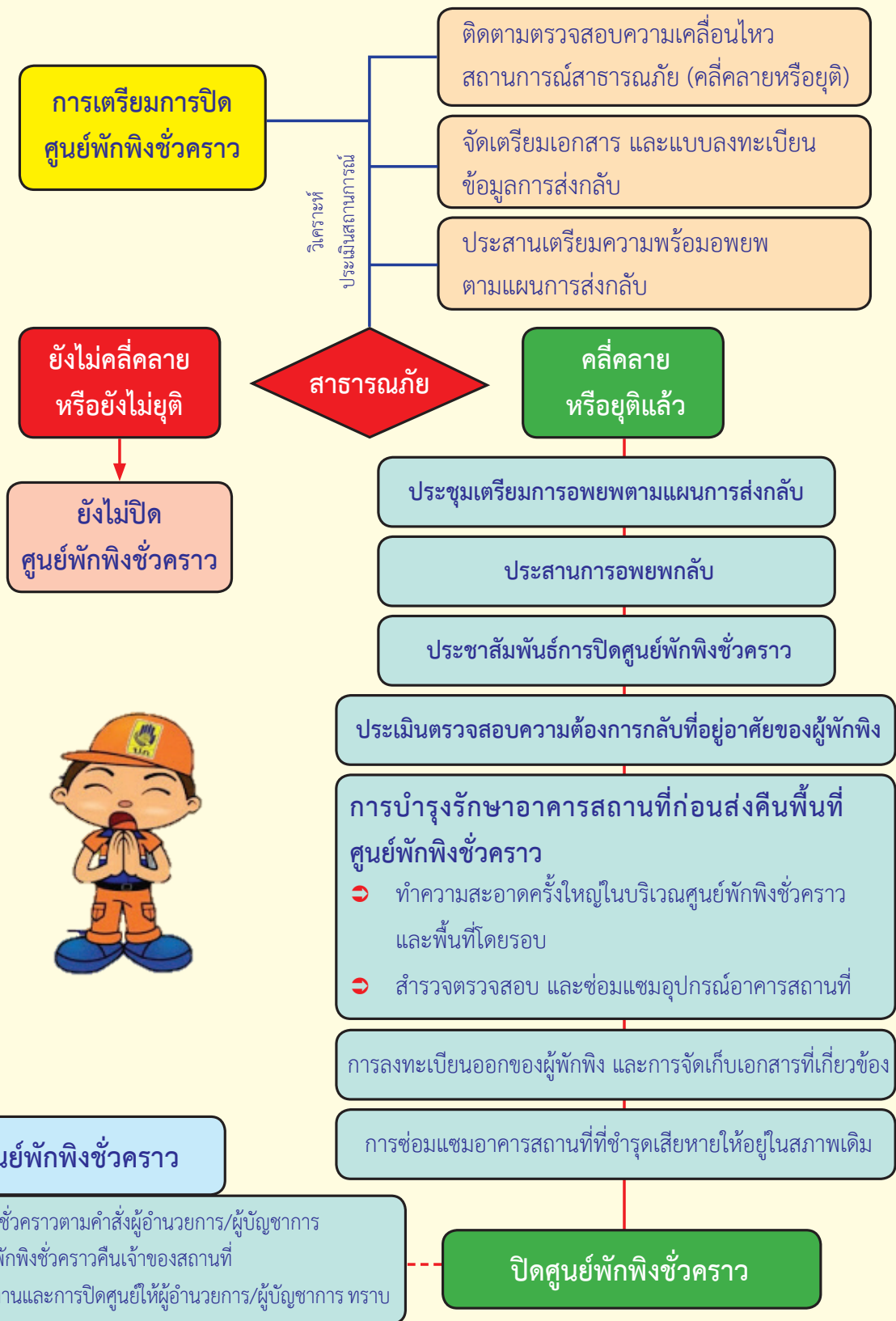
(๗) ผู้พักพิงลงทะเบียนออกจากศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามแผนการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว เพื่อส่งกลับผู้พักพิงออกจากศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๘) ปรับปรุงซ่อมแซมอาคารสถานที่ สิ่งสาธารณูปโภคที่ชำรุดเสียหาย และสภาพแวดล้อมโดยรอบให้อยู่ในสภาพเดิม ก่อนส่งคืนพื้นที่

(๙) ส่งคืนพื้นที่ศูนย์พักพิงชั่วคราวให้แก่เจ้าของสถานที่

(๑๐) ปิดศูนย์พักพิงชั่วคราว

(๑๑) รายงานผลการดำเนินการและการปิดศูนย์พักพิงชั่วคราวให้ผู้อำนวยการ/ผู้บัญชาการทราบ



ตัวอย่าง ข้อปฏิบัติสำหรับผู้พักพิงในศูนย์พักพิงชั่วคราว

๑. กำหนดเวลาการปิดประตูศูนย์พักพิงชั่วคราวที่ชัดเจน เช่น ประตูศูนย์พักพิงชั่วคราว ปิดเวลา.....น. ปิดไฟนอนเวลา.....น. งดส่งเสียงรบกวนที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่นหลังเวลา.....น. การเข้า - ออก ศูนย์พักพิงชั่วคราว นอกเวลาดังกล่าวต้องแจ้งผู้รับผิดชอบศูนย์พักพิงชั่วคราว
๒. ต้องมีการลงทะเบียนการเข้า - ออก ศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยนำป้ายประจำตัวไปฝาก ณ จุดลงทะเบียน ทุกครั้ง
๓. เก็บที่นอนทุกครั้ง เพื่อทำความสะอาดง่ายขึ้น
๔. ถอดรองเท้าไว้ด้านนอก จัดเรียงให้ดี หรือหากต้องการเก็บไว้ใกล้ตัวให้ใส่ถุงพลาสติก
๕. ห้ามนำอาหารเข้าไปรับประทานบริเวณที่นอน ยกเว้นผู้ป่วยและผู้สูงอายุ
๖. ไม่เก็บอาหารขำมือ ควรกินอาหารที่ผ่านความร้อน ปิ้งสุกใหม่ ภายใน ๔ ชั่วโมง ก่อนกินอาหาร สังเกตลักษณะกลิ่นของอาหาร รสชาติ ว่า บุด เสีย หรือไม่ หากอาหารบุด เสีย ห้ามกิน ให้ทิ้งลงถังขยะ และแจ้งอาสาสมัครในศูนย์พักพิงชั่วคราวว่า พบอาหารบุด เสีย เพื่อระงับการแจกอาหารชนิดนั้น
๗. ถ้ามีอาการเจ็บป่วย เช่น ท้องเสีย ไข้ ปวดศีรษะ ไอ อ่อนเพลีย ค้นตามผิวหนัง เบื่ออาหาร ระคายเคืองตา รีบแจ้งหน่วยแพทย์ที่ประจำศูนย์พักพิงชั่วคราว ทันที
๘. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง ถ้าขาดยาหรือไม่มียา ให้แจ้งหน่วยแพทย์ที่ประจำศูนย์พักพิงชั่วคราวทันที
๙. ใช้ผ้า กระดาษทิชชู ปิดปากและจมูกเวลาไอ จาม หรือถ้ามีอาการป่วยโรคทางเดินหายใจ ควรสวมหน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันการแพร่เชื้อเข้าสู่คนอื่น
๑๐. ห้ามดื่มสุรา ห้ามเล่นการพนัน ห้ามทะเลาะวิวาท ห้ามละเมิดทางเพศ และห้ามการค้าประเวณี ในศูนย์พักพิงชั่วคราว
๑๑. ห้ามสูบบุหรี่ในที่พัก สูบบุหรี่ได้เฉพาะในสถานที่ที่จัดไว้ให้เท่านั้น
๑๒. ห้ามลักขโมย และโปรดยกยทรัพย์สินของตนเอง
๑๓. ล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือเจลล้างมือ ก่อนรับประทานอาหาร หลังเข้าห้องสุขา และหลังไอ จาม หรือสั่งน้ำมูก
๑๔. ให้ความสำคัญสะอาด ห้องสุขา/ห้องอาบน้ำ ทุกครั้งหลังใช้เสร็จ และเปลี่ยนรองเท้าก่อนเข้าห้องสุขา
๑๕. กรณาทิ้งขยะในจุดที่เตรียมไว้ แยกเป็น ๔ ประเภท คือ ขยะทั่วไป ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย ส่วนขยะเปียก เศษอาหาร ขอให้ทิ้งนอกอาคาร
๑๖. กรณีมีญาติมาเยี่ยม ขอให้ญาติรอพบ ณ จุดลงทะเบียนด้านหน้า
๑๗. หากมีปัญหาหรือข้อสงสัย กรุณาแจ้งผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว หรือโทรประสานงาน หมายเลขโทรศัพท์ (ระบุ).....

ตัวอย่าง

แบบประเมินภัยพิบัติขั้นต้นด้านความต้องการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยพิบัติ ระยะที่ ๑
(Initial Disaster Assessment Form)

๑. สถานที่ทำการประเมิน	
สถานที่	หมู่ที่
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล
อำเภอ	จังหวัด
พิกัด (GPS) ละติจูด (LAT)	ลองจิจูด (LONG)

๒. ทีมประเมินอย่างรวดเร็ว (DANA Team) ประกอบด้วย

ที่	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน	ตำแหน่ง	โทรศัพท์	E-mail/ID LINE
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					

๓. ข้อมูลภัยพิบัติ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมายในช่องว่างที่เตรียมไว้ให้ และ/หรือเขียนข้อความ ตามความเป็นจริง

๓.๑ ประเภทและลักษณะของภัย

ประเภทของภัย	ลักษณะของภัย		
อุทกภัย	() น้ำท่วมฉับพลัน	() น้ำท่วมขัง	() น้ำล้นตลิ่ง
	() น้ำไหลหลาก	() น้ำทะเลหนุน	() น้ำป่าไหลหลาก
	() วาตภัย	() อื่น ๆ ระบุ	
ดินโคลนถล่ม	() การร่วงหล่น (Falls)	() การถล่มไถล (Slides)	() การไหล (Flows)

ข้อมูลเพิ่มเติมลักษณะของภัย _____

๓.๒ ระยะเวลาการเกิดภัยพิบัติ

- () ณ วันที่ทำการประเมิน ภัยพิบัติได้สิ้นสุดลงแล้ว
ภัยพิบัติ เกิดขึ้นวันที่_____เดือน_____พ.ศ._____เวลาประมาณ_____น.
สิ้นสุดวันที่_____เดือน_____พ.ศ._____เวลาประมาณ_____น.
- () ณ วันที่ทำการประเมิน ภัยพิบัติยังไม่สิ้นสุด
ภัยพิบัติ เกิดขึ้นวันที่_____เดือน_____พ.ศ._____เวลาประมาณ_____น.

๓.๓ สถานที่เกิดภัยพิบัติ

หมู่บ้าน/ชุมชน_____หมู่ที่_____
ตำบล_____อำเภอ_____
จังหวัด_____
พิกัด GPS ละติจูด (LAT)_____ลองจิจูด (LONG)_____

๓.๔ ระดับการจัดการสาธารณภัย

- () สาธารณภัยขนาดเล็ก โดยมีผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ
ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุมและสั่งการ
- () สาธารณภัยขนาดกลาง โดยมี ผู้อำนวยการจังหวัด หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร
ควบคุม สั่งการและบัญชาการ
- () สาธารณภัยขนาดใหญ่ โดยมีผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม
สั่งการและบัญชาการ
- () สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรี
มอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ

๔. ข้อมูลประชากรในพื้นที่ภัยพิบัติ

๔.๑ ประชาชนในพื้นที่

๔.๑.๑ ประชาชนรวม	จำนวน_____คน	จำนวน_____ครัวเรือน
๔.๑.๒ ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ	จำนวน_____คน	จำนวน_____ครัวเรือน
๔.๑.๓ ประชาชนที่ต้องอพยพ	จำนวน_____คน	จำนวน_____ครัวเรือน
๔.๑.๔ ประชาชนที่เสียชีวิต	จำนวน_____คน	
๔.๑.๕ ประชาชนที่บาดเจ็บ	จำนวน_____คน	
๔.๑.๖ ประชาชนที่สูญหาย	จำนวน_____คน	

๔.๒ ประชากรแฝง

- () มี () ไม่มี () ไม่ทราบ
- () ประชากรแฝงทั้งหมด จำนวน _____ คน
- () ประชากรแฝงที่ได้รับผลกระทบ จำนวน _____ คน

๔.๓ ประชากรกลุ่มเสี่ยง/เปราะบาง (ได้แก่ ผู้สูงอายุ เด็กที่ไม่มีผู้ดูแล คนพิการที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้ป่วยติดเตียง ผู้ป่วยจิตเวช คนเร่ร่อน)

- () มี () ไม่มี () ไม่ทราบ
- () ประชากรกลุ่มเสี่ยง/เปราะบาง ทั้งหมด จำนวน _____ คน
- () ประชากรกลุ่มเสี่ยง/เปราะบาง ที่ได้รับผลกระทบ จำนวน _____ คน

๕. สาธารณูปโภค

๕.๑ การเดินทางเข้าพื้นที่ที่ประสบภัย

- () เดินเท้า () รถจักรยานยนต์
- () รถยนต์ () ๔ ล้อ () ขับเคลื่อนสี่ล้อ () ๖ ล้อ () ๑๐ ล้อ
- () รถแทรกเตอร์/รถที่ใช้ในการเกษตร () รถไฟ
- () เรือ ระบุประเภท _____
- () อากาศยาน ระบุประเภท _____
- () อื่นๆ ระบุ _____

๕.๒ ระบบสาธารณูปโภค

รายการ	การใช้งาน		
	ใช้งานได้ปกติ	ไม่ปกติ แต่ทำงานได้ เป็นระยะ	เสียหาย ใช้งานไม่ได้
ถนน			
ระบบไฟฟ้า			
ระบบประปา			
โทรศัพท์พื้นฐาน			
โทรศัพท์มือถือ			
วิทยุสื่อสาร			
ระบบอินเทอร์เน็ต			
อื่นๆ ระบุ _____			

๖. บ้านเรือน/อาคารที่อยู่อาศัยที่ได้รับผลกระทบ

- | | |
|---------------------------------------|----------------|
| () เสียหายบางส่วนสามารถอยู่ได้ | จำนวน_____หลัง |
| () เสียหายบางส่วนและไม่สามารถอยู่ได้ | จำนวน_____หลัง |
| () เสียหายทั้งหมด | จำนวน_____หลัง |

๗. ความต้องการความช่วยเหลือเพื่อบรรเทาความเดือดร้อน (โปรดลำดับความต้องการแต่ละด้าน)

๗.๑ ความต้องการความช่วยเหลือเครื่องมือ/อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นหาและกู้ชีพกู้ภัย

- | | |
|----------------------------|-------------------|
| () รถบรรทุกน้ำ | จำนวน_____คัน |
| () รถกู้ภัย | จำนวน_____คัน |
| () เรือท้องแบน/ แพยาง | จำนวน_____ลำ |
| () เครื่องปั่นไฟ | จำนวน_____เครื่อง |
| () รถปั่นไฟ | จำนวน_____คัน |
| () รถบรรทุกยกสูง/รถบรรทุก | จำนวน_____คัน |
| () รถขุดตัก | จำนวน_____คัน |
| () รถผลิตน้ำดื่ม | จำนวน_____คัน |
| () รถประกอบอาหาร | จำนวน_____คัน |
| () วิหยสื่อสาร | จำนวน_____เครื่อง |
| () โดรน | จำนวน_____เครื่อง |
| () เรือผลักดันน้ำ | จำนวน_____ลำ |
| () อุปกรณ์กู้ภัยทางน้ำ | |
| () เสื้อชูชีพ | จำนวน_____อัน |
| () อื่น ๆ ระบุ_____ | จำนวน_____อัน |
| () รถไฟฟ้าส่องสว่าง | จำนวน_____คัน |
| () เครื่องสูบน้ำระยะไกล | จำนวน_____เครื่อง |
| () เครื่องสูบน้ำ | จำนวน_____เครื่อง |
| () รถสื่อสาร | จำนวน_____คัน |
| () อื่น ๆ ระบุ_____ | จำนวน_____ |

๗.๒ ความต้องการความช่วยเหลือด้านอุปโภคบริโภค

- | | |
|------------------------------------|--------------------|
| () ถูยั้งชีพ | จำนวน_____ชุด |
| () ข้าวกล่อง | จำนวน_____ชุด |
| () น้ำดื่ม | จำนวน_____ลิตร/ขวด |
| () เสื้อผ้า | จำนวน_____ชุด |
| () ยารักษาโรค | จำนวน_____ชุด |
| () อาหาร/เครื่องใช้สำหรับเด็กอ่อน | จำนวน_____ชุด |
| () สุขาคleanที่ | จำนวน_____ห้อง |

- | | |
|--|-----------------------|
| () ของใช้ส่วนตัว (สบู่ แชมพู ยาสีฟัน แปรงสีฟัน) | จำนวน_____ชุด |
| () ไฟฉาย | จำนวน_____ชุด |
| () ยากันยุง | จำนวน_____ชุด |
| () ผ้าอนามัย | จำนวน_____ห่อ |
| () ชุดชั้นในชาย | จำนวน_____ชุด |
| () ชุดชั้นในหญิง | จำนวน_____ชุด |
| () กระดาษชำระ | จำนวน_____ม้วน |
| () น้ำมันเชื้อเพลิง | จำนวน_____ลิตร |
| () ถังสำหรับขับถ่าย | จำนวน_____ชุด |
| () ชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น | จำนวน_____ชุด |
| () เต็นท์สนาม | จำนวน_____ชุด |
| () ครั้วกลาง/โรงประกอบอาหาร/โรงประกอบเลี้ยง | ผลิตได้_____กล่อง/วัน |
| () อุปกรณ์เคลื่อนย้ายผู้ป่วย คนชรา คนพิการ | จำนวน_____ชุด |
| () ชุดเครื่องนอน (หมอน ผ้าห่ม เสื้อ มุ้ง) | จำนวน_____ชุด |
| () อื่น ๆ ระบุ | จำนวน_____ |

๗.๓ ความต้องการความช่วยเหลือด้านสาธารณประโยชน์

- | | |
|--------------------------------------|----------------|
| () สะพานเหล็กชั่วคราว Bailey bridge | จำนวน_____แห่ง |
| () ถนน | จำนวน_____สาย |
| () อื่น ๆ ระบุ | จำนวน_____ |

๗.๔ ความต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน ระบุ _____

๘. ความต้องการด้านบุคลากร

- | | |
|--------------------------|-----------------|
| () ทีมค้นหา | จำนวน_____คน |
| () พร้อมสุนัขกู้ภัย | จำนวน_____ตัว |
| () แพทย์พยาบาลฉุกเฉิน | จำนวน_____คน |
| () ชุดประสานงาน | จำนวน_____คน |
| () หน่วยแพทย์เคลื่อนที่ | จำนวน_____หน่วย |
| () ตำรวจ/ตชด./ทหาร | จำนวน_____คน |
| () อื่น ๆ ระบุ | จำนวน_____ |

ผู้ประเมิน _____ ตำแหน่ง _____
 วัน/เดือน/ปี _____ เวลา _____

ตัวอย่าง
แบบประเมินความเสียหายและความต้องการระยะที่ ๒
(Multi Cluster Initial and Rapid Assessment - MIRA)

๑. สถานที่ที่ทำการประเมิน	
สถานที่	หมู่ที่
ชื่อหมู่บ้าน/ชุมชน	ตำบล
อำเภอ	จังหวัด
พิกัด (GPS) ละติจูด (LAT)	ลองจิจูด (LONG)

๒. ทีมประเมินอย่างรวดเร็ว (DANA Team) ประกอบด้วย

ที่	ชื่อ-นามสกุล	หน่วยงาน	ตำแหน่ง	โทรศัพท์	E-mai/ID LINE
๑					
๒					
๓					
๔					
๕					

๓. ข้อมูลภัยพิบัติ

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมายในช่องว่างที่เตรียมไว้ให้ และ/หรือเขียนข้อความ ตามความเป็นจริง

๓.๑ ประเภทและลักษณะของภัย

ประเภทของภัย	ลักษณะของภัย		
อุทกภัย	() น้ำท่วมฉับพลัน	() น้ำท่วมขัง	() น้ำล้นตลิ่ง
	() น้ำไหลหลาก	() น้ำทะเลหนุน	() น้ำป่าไหลหลาก
	() วาตภัย	() อื่น ๆ ระบุ	
ดินโคลนถล่ม	() การร่วงหล่น (Falls)	() การลื่นไถล (Slides)	() การไหล (Flows)

ข้อมูลเพิ่มเติมลักษณะของภัย _____

๓.๒ ระยะเวลาการเกิดภัยพิบัติ

() ณ วันที่ทำการประเมิน ภัยพิบัติได้สิ้นสุดลงแล้ว

ภัยพิบัติ เกิดขึ้นวันที่_____เดือน_____พ.ศ._____เวลาประมาณ_____น.

สิ้นสุดวันที่_____เดือน_____พ.ศ._____เวลาประมาณ_____น.

() ณ วันที่ทำการประเมิน ภัยพิบัติยังไม่สิ้นสุด

ภัยพิบัติ เกิดขึ้นวันที่_____เดือน_____พ.ศ._____เวลาประมาณ_____น.

๓.๓ สถานที่เกิดภัยพิบัติ

หมู่บ้าน/ชุมชน_____หมู่ที่_____

ตำบล_____อำเภอ_____

จังหวัด_____

พิกัด GPS ละติจูด (LAT)_____ลองจิจูด (LONG)_____

๓.๔ ระดับการจัดการสาธารณภัย

() สาธารณภัยขนาดเล็ก โดยมีผู้อำนวยการอำเภอ ผู้อำนวยการท้องถิ่น และ/หรือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุมและสั่งการ

() สาธารณภัยขนาดกลาง โดยมี ผู้อำนวยการจังหวัด หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร ควบคุม สั่งการและบัญชาการ

() สาธารณภัยขนาดใหญ่ โดยมีผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ควบคุม สั่งการและบัญชาการ

() สาธารณภัยร้ายแรงอย่างยิ่ง โดยมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย ควบคุม สั่งการและบัญชาการ

๓.๕ การเดินทางเข้าพื้นที่ที่ประสบภัย

() เดินเท้า () รถจักรยานยนต์

() รถยนต์ () ๔ ล้อ () ขับเคลื่อนสี่ล้อ () ๖ ล้อ () ๑๐ ล้อ

() รถแทรกเตอร์/รถที่ใช้ในการเกษตร () รถไฟ

() เรือ ระบุประเภท_____

() อากาศยาน ระบุประเภท_____

() อื่น ๆ ระบุ_____

๔. ข้อมูลประชากรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ

๔.๑ ประชาชนในพื้นที่

ประชาชน	จำนวน (คน)			จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
	รวม	ชาย	หญิง	
ประชาชนในพื้นที่				
ประชาชนที่ได้รับผลกระทบ				
ประชาชนที่ต้องอพยพ				
ประชาชนที่เสียชีวิต				
ประชาชนที่บาดเจ็บ ช่วยเหลือตนเองได้ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้				
ประชาชนที่สูญหาย				

๔.๒ ประชากรแฝง

ประชากรแฝง	จำนวน (คน)			จำนวนครัวเรือน (ครัวเรือน)
	รวม	ชาย	หญิง	
ประชากรแฝงในพื้นที่				
ประชากรแฝงได้รับผลกระทบ				
ประชากรแฝงที่ต้องอพยพ				
ประชากรแฝงที่เสียชีวิต				
ประชากรแฝงที่บาดเจ็บ ช่วยเหลือตนเองได้ ช่วยเหลือตนเองไม่ได้				
ประชากรแฝงที่สูญหาย				

๔.๓ ประชากรกลุ่มเสี่ยง/เปราะบาง

ประชากรกลุ่มเสี่ยง/เปราะบาง	จำนวน (คน)		
	รวม	ชาย	หญิง
ผู้สูงอายุ			
ผู้เยาว์ที่ไม่มีผู้ดูแล			
คนพิการ			
ผู้ป่วยเรื้อรัง			
ผู้ป่วยติดเตียง			
ผู้ป่วยจิตเวช			
สตรีตั้งครรภ์			
อื่น ๆ ระบุ_____			
รวม (คน)			

๔.๔ อาชีพหลักของประชาชน (เรียงลำดับ ๑ ถึง ๓ อาชีพหลัก)

- () เกษตรกรรม
- () ปศุสัตว์
- () ประมง
- () แรงงานในภาคเกษตรกรรม (รวมทั้งปศุสัตว์ ประมง)
- () แรงงานนอกภาคเกษตรกรรม (แรงงานในภาคอุตสาหกรรม การค้าและบริการ)
- () ข้าราชการ รัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ของรัฐ
- () พนักงานบริษัท
- () เจ้าของกิจการ ผู้ประกอบการ
- () แม่บ้าน
- () ว่างาน
- () อื่น ๆ ระบุ

๕. พื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ

๕.๑ ทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติ

๕.๑.๑ บ้านเรือนที่เสียหาย

- | | |
|-------------------------------------|----------------|
| () เสียหายบางส่วน สามารถอยู่ได้ | จำนวน_____หลัง |
| () เสียหายบางส่วน ไม่สามารถอยู่ได้ | จำนวน_____หลัง |
| () เสียหายทั้งหมด | จำนวน_____หลัง |

๕.๑.๒ อาคารและสถานที่

- | | | |
|--------------|-------------------------------------|----------------|
| อาคารพาณิชย์ | () เสียหายบางส่วน สามารถอยู่ได้ | จำนวน_____หลัง |
| | () เสียหายบางส่วน ไม่สามารถอยู่ได้ | จำนวน_____หลัง |
| | () เสียหายทั้งหมด | จำนวน_____หลัง |
| โรงงาน | () เสียหายบางส่วน | จำนวน_____หลัง |
| | () เสียหายทั้งหมด | จำนวน_____หลัง |
| โรงแรม | () เสียหายบางส่วน สามารถอยู่ได้ | จำนวน_____หลัง |
| | () เสียหายบางส่วน ไม่สามารถอยู่ได้ | จำนวน_____หลัง |
| | () เสียหายทั้งหมด | จำนวน_____หลัง |
| ตลาด | () เสียหายบางส่วน | จำนวน_____หลัง |
| | () เสียหายทั้งหมด | จำนวน_____หลัง |

๕.๑.๓ ทรัพย์สินในการประกอบอาชีพ

- | | |
|--------------------------|---------------|
| () ยานยนต์ | จำนวน_____คัน |
| () เรือประมง | จำนวน_____ลำ |
| () ปศุสัตว์ | จำนวน_____ตัว |
| () สัตว์ปีก | จำนวน_____ตัว |
| () พื้นที่การเกษตร | |
| () พืชไร่ | จำนวน_____ไร่ |
| () พืชสวน | จำนวน_____ไร่ |
| () นาข้าว | จำนวน_____ไร่ |
| () บ่อปลา/กุ่ม/สัตว์น้ำ | จำนวน_____บ่อ |

() เครื่องมือประกอบอาชีพ จำนวน _____ อัน
() อื่น ๆ ระบุ _____ จำนวน _____

๕.๒ สาธารณประโยชน์ที่ได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติ

() ถนน จำนวน _____ สาย
() สะพาน/คอสะพาน จำนวน _____ แห่ง
() ท่อระบายน้ำ จำนวน _____ แห่ง
() ฝาย จำนวน _____ แห่ง
() เหมือง จำนวน _____ แห่ง
() ศาสนสถาน จำนวน _____ แห่ง
() สถาบันการศึกษา จำนวน _____ แห่ง
() สถานพยาบาล จำนวน _____ แห่ง
() สถานที่ราชการ ระบุ _____ จำนวน _____ แห่ง
() ศาลาประชาคม / ศาลาอเนกประสงค์ จำนวน _____ แห่ง
() บ่อน้ำ/อ่างเก็บน้ำ จำนวน _____ แห่ง
() ท่อระบายน้ำ จำนวน _____ แห่ง
() โบราณสถาน จำนวน _____ แห่ง
() อื่น ๆ ระบุ _____ จำนวน _____ แห่ง

๖. ความต้องการความช่วยเหลือรายการความจำเป็นที่ไม่ใช่อาหาร (NFI) ตามมาตรฐาน Sphere NFI

รายการ	จำนวน
๑. น้ำดื่ม (ครัวเรือนละ ๒๐ - ๔๐ ลิตร)	
๒. อุปกรณ์และวัสดุเพื่อการประกอบอาหารที่เหมาะสม	
๓. วัสดุเพื่อสุขอนามัยของผู้หญิง (เช่น ผ้าอนามัย)	
๔. เครื่องใช้ประจำวัน (เช่น สบู่ ผงซักฟอก แชมพูสระผม ยาสีฟัน)	
๕. เครื่องนอน (เช่น หมอน ผ้าผืน เสื้อ ผ้าห่ม)	
๖. เสื้อผ้า คนละ ๒ ชุด	
๗. ยาสามัญประจำบ้าน	
๘. เครื่องผลิตน้ำดื่ม	
๙. การจัดการพื้นที่อพยพสัตว์เลี้ยง	
๑๐. การจัดการของเสียและขยะ	

๗. น้ำและสุขาภิบาล

๗.๑ ประเภทแหล่งน้ำที่สามารถเข้าถึงได้ ในช่วงเกิดภัยพิบัติ

() ชี้น้ำ () ประปาส่วนภูมิภาค () ประปาชุมชน
() บ่อน้ำบาดาล/น้ำใต้ดิน () อื่น ๆ ระบุ _____

๗.๒ ประเภทห้องสุขาที่ต้องการ ในช่วงเกิดภัยพิบัติ

- () สุขาสำเร็จรูป () สุขาเคลื่อนที่
() สุขาประจำที่/สุขาที่สร้างขึ้นใหม่ในชุมชน
() อื่น ๆ ระบุ_____

๘. สุขภาพ

๘.๑ การบริการสาธารณสุขที่ยังเปิดให้บริการได้ ในช่วงเกิดภัยพิบัติ

- () โรงพยาบาลรัฐ () โรงพยาบาลเอกชน () คลินิก/สถานพยาบาล
() รพ.สต. () ร้านขายยา () อื่น ๆ ระบุ_____

๘.๒ จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ ในช่วงเกิดภัยพิบัติ

- | | |
|--|--------------|
| () แพทย์ | จำนวน_____คน |
| () ทันตแพทย์ | จำนวน_____คน |
| () จิตแพทย์ | จำนวน_____คน |
| () เภสัชกร | จำนวน_____คน |
| () พยาบาล | จำนวน_____คน |
| () เจ้าหน้าที่สาธารณสุข | จำนวน_____คน |
| () อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) | จำนวน_____คน |
| () อื่น ๆ ระบุ | จำนวน_____คน |

๘.๓ ปัญหาสุขภาพ ในช่วงเกิดภัยพิบัติ

- | | | |
|-----------------------------------|----------------------------|-------------------|
| () โรคอุจจาระร่วง | () โรคหวัดและทางเดินหายใจ | () สุขภาพจิต |
| () การบาดเจ็บจากการเกิดภัยพิบัติ | () เจ็บป่วยเรื้อรัง | () โรคน้ำกัดเท้า |
| () อื่น ๆ ระบุ_____ | | |

๙. อาหาร

๙.๑ อาหารหลัก ในช่วงเกิดภัยพิบัติ

- | | |
|--------------------------------|------------------|
| () ข้าวสาร/อาหารกึ่งสำเร็จรูป | () อาหารกระป๋อง |
| () ไข่ | () อาหารปรุงสด |
| () อาหารฮาลาล | |
| () อื่น ๆ ระบุ_____ | |

๙.๒ แหล่งอาหาร ในช่วงเกิดภัยพิบัติ

- | | |
|--------------------------|----------------------------|
| () ตลาดท้องถิ่น | () ร้านขายอาหาร |
| () เพาะปลูก/เลี้ยงสัตว์ | () คริวกลาง |
| () ได้รับแจกอาหาร | () หาอาหารเอง เช่น จับปลา |
| () อื่น ๆ ระบุ_____ | |

๑๐. ศูนย์พักพิง (Shelter)

๑๐.๑ ลักษณะการอพยพ

- () ประชาชนที่ไม่ยอมอพยพ จำนวน_____คน
() ประชาชนอพยพไปที่ศูนย์พักพิง จำนวน_____คน
() ประชาชนอพยพไปอยู่ที่อื่นที่ไม่ใช่ศูนย์พักพิง จำนวน_____คน

๑๐.๒ เหตุผลในการอพยพ

- () ไม่ปลอดภัยหลังเกิดภัยพิบัติ
() บ้านเสียหายไม่สามารถอยู่อาศัยได้
() การคมนาคมถูกตัดขาดไม่สามารถเข้าชุมชนได้
() ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ได้รับความเสียหายไม่สามารถใช้ได้
() เกิดโรคระบาด
() อื่น ๆ ระบุ_____

๑๐.๓ จำนวนศูนย์พักพิง จำนวน_____แห่ง

๑๑. การศึกษา

๑๑.๑ สถาบันการศึกษาที่ได้รับผลกระทบ

- จำนวนสถาบันการศึกษาที่ได้รับผลกระทบ จำนวน_____แห่ง
จำนวนสถาบันการศึกษาที่ได้รับผลกระทบ แต่เปิดการเรียนการสอนได้ จำนวน_____แห่ง
จำนวนสถาบันการศึกษาที่ได้รับผลกระทบ แต่เปิดการเรียนการสอนไม่ได้ จำนวน_____แห่ง

๑๑.๒ ผลกระทบต่อสถานศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้อง

- () ไม่มีผู้สอน () ถูกใช้เพื่อเป็นศูนย์พักพิง
() นักเรียนไม่ปลอดภัยที่จะเข้าไปเรียน () วัสดุและอุปกรณ์ชำรุด/ได้รับความเสียหาย
() ผู้ปกครองยังต้องการให้เด็กอยู่กับครอบครัว () ระบบการคมนาคมขนส่งถูกตัดขาด
() อื่น ๆ ระบุ_____

๑๒. การคุ้มครอง

๑๒.๑ จำนวนเด็กในพื้นที่ประสบภัย (อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี)

- จำนวนเด็กในพื้นที่ทั้งหมด จำนวน_____คน หญิง_____คน ชาย_____คน
เด็กที่พ่อแม่/ผู้ปกครองเสียชีวิต จำนวน_____คน หญิง_____คน ชาย_____คน
เด็กพลัดหลง จำนวน_____คน หญิง_____คน ชาย_____คน
อื่น ๆ โปรดระบุ_____

๑๒.๒ ภัยคุกคามที่มีโอกาสเกิดขึ้นต่อเด็ก (อายุต่ำกว่า ๑๘ ปี) ในช่วงเกิดภัยพิบัติ

- () การค้ามนุษย์ () แรงงานเด็ก () ความรุนแรงกับเด็ก
() ยาเสพติด () โรคติดต่อ () การคุกคามทางเพศ
() เด็กสูญหาย () อื่น ๆ ระบุ_____

๑๓. ข้อมูลข่าวสาร

๑๓.๑ แหล่งข้อมูลข่าวสาร

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	ก่อนเกิดภัย	ระหว่างเกิดภัย/ หลังเกิดภัย
โทรทัศน์		
โทรศัพท์มือถือ		
วิทยุ		
อินเทอร์เน็ต		
เสียงตามสาย		
หนังสือพิมพ์		
สื่อสิ่งพิมพ์จากหน่วยงานรัฐ		
อื่น ๆ ระบุ _____		

๑๓.๒ อุปสรรคในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลข่าวสารในช่วงเกิดภัยพิบัติ

- () ไม่มีไฟฟ้า () ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์/อินเทอร์เน็ต
() เส้นทางคมนาคมตัดขาด () อื่น ๆ ระบุ _____

๑๔. ภาพรวมของความต้องการความช่วยเหลือ

๑๔.๑ การจัดลำดับความต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วน

รายการ	ระดับความต้องการ (เร่งด่วน)		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ที่พักพิง			
อาหาร ข้าวสาร อาหารแห้ง			
น้ำดื่ม/น้ำใช้			
อุปกรณ์ยังชีพ/ถุงยังชีพ			
เวชภัณฑ์และยารักษาโรค			
สุขอนามัย การกำจัดสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย			
การให้บริการด้านการศึกษา			
สัตว์เลี้ยง (อาหารและการขนย้าย)			
รายการที่ไม่ใช่อาหาร *รายละเอียดตามข้อ ๖			
ระบบไฟฟ้า			
ระบบประปา			

รายการ	ระดับความต้องการ (เร่งด่วน)		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ระบบสื่อสาร			
การคมนาคมขนส่ง			
การรักษาความปลอดภัยของชุมชน			
อื่น ๆ โปรดระบุ _____			

๑๔.๒ การช่วยเหลือจากหน่วยงาน ในช่วงเกิดภัยพิบัติ

๑๔.๒.๑	ด้านโครงสร้างถนน	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๒	ด้านไฟฟ้า	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๓	ด้านประปา	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๔	ด้านการสื่อสาร	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๕	ด้านอาหาร ถูยั้งชีพ	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๖	ด้านสิ่งของเครื่องใช้ที่ไม่ใช่อาหาร	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๗	ด้านสุขภาพ	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๘	ด้านที่พักพิง/ที่อพยพชั่วคราว	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๙	ด้านสุขาภิบาล	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๑๐	ด้านการศึกษา	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๑๑	ด้านการคุ้มครอง	ระบุชื่อหน่วยงาน _____
๑๔.๒.๑๒	อื่น ๆ	ระบุชื่อหน่วยงาน _____

ผู้ประเมิน _____ ตำแหน่ง _____
วัน/เดือน/ปี_เวลา _____

ชื่อหน่วยงาน	ข้อมูลการติดต่อ
แจ้งเหตุด่วน-เหตุร้ายทุกชนิด	๑๙๑
แจ้งเหตุไฟไหม้ ดับเพลิง	๑๙๙
ศูนย์ความปลอดภัย กรมทางหลวงชนบท	๑๑๔๖
สายด่วนตำรวจท่องเที่ยว	๑๑๕๕
อุบัติเหตุทางน้ำ กองบัญชาการตำรวจ	๑๑๙๖
สายด่วนกรมเจ้าท่า, เหตุด่วนทางน้ำ	๑๑๙๙
กรมควบคุมมลพิษ	๑๖๕๐
ศูนย์สนับสนุนการปฏิบัติการฉุกเฉินสารเคมี	๐๒-๒๙๘-๒๓๘๗, ๐๘๖-๑๓๐-๒๓๘๖
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๑๗๘๔
ศูนย์ปลอดภัยคมนาคม	๑๓๕๖
หน่วยแพทย์กู้ชีวิต วชิรพยาบาล	๑๕๕๔
ศูนย์เอร์วีน สำนักงานการแพทย์ กรุงเทพมหานคร	๑๖๔๖
สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ	๑๖๖๙
ศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ	๑๙๒
การไฟฟ้านครหลวง	๑๑๓๐
การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค	๑๑๒๙
การประปานครหลวง	๑๑๒๕
การประปาส่วนภูมิภาค	๑๖๖๒
ศูนย์บริการภาครัฐเพื่อประชาชน	๑๑๑๑
ศูนย์บริการข่าวอากาศ กรมอุตุนิยมวิทยา	๑๑๘๒
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	๑๓๖๒
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	๑๖๗๒
ตำรวจทางหลวง	๑๑๙๓

ชื่อหน่วยงาน	ข้อมูลการติดต่อ
ศูนย์ควบคุมและสั่งการจราจร	๑๑๙๗
องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.)	๑๓๔๘
บริษัท ขนส่ง จำกัด	๑๔๙๐
การทางพิเศษแห่งประเทศไทย	๑๕๔๓
ศูนย์บริการประชาชนสายด่วนกรมทางหลวง	๑๕๘๖
การรถไฟแห่งประเทศไทย	๑๖๙๐
ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร การบินไทย	๐๒-๕๔๕-๓๓๒๑
ศูนย์ประชาสัมพันธ์ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ	๐๒-๑๓๒-๑๘๘๘
ศูนย์ปลอดภัยคมนาคม การท่าเรือแห่งประเทศไทย	๐๒-๒๖๙-๓๑๙๑, ๐๒-๒๖๙-๓๑๙๙
บริการค้นหาเบอร์โทรศัพท์	๑๑๓๓
บริการค้นหาเบอร์โทรศัพท์สมุดหน้าเหลือง	๑๑๘๘
สถานีวิทยุ จส.๑๐๐ โทร. *๑๘๐๘ (ฟรี)	*๑๘๐๘ หรือ ๑๑๓๓
สถานีวิทยุ สวพ.๙๑	๑๖๔๔
สถานีวิทยุร่วมด้วยช่วยกัน	๑๖๗๗
ไลน์ ปภ.รับแจ้งเหตุ ๑๗๘๔	@๑๗๘๔ddpm
แอปพลิเคชัน Traffy Fondue	Traffy Fondue
แอปพลิเคชัน ระบบแจ้งเตือนสาธารณภัย ปภ.	Thai Disaster Alert



- | | |
|--|----------------------------------|
| ๑. อธิปไตยกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย | ประธานคณะทำงาน |
| ๒. รองอธิปไตยกรรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ฝ่ายปฏิบัติการ) | รองประธานคณะทำงาน |
| ๓. ผู้แทนกรมการปกครอง | คณะทำงาน |
| ๔. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น | คณะทำงาน |
| ๕. ผู้อำนวยการศูนย์อำนาจการบรรเทาสาธารณภัย | คณะทำงาน |
| ๖. ผู้อำนวยการกองนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย | คณะทำงาน |
| ๗. ผู้อำนวยการกองมาตรการป้องกันสาธารณภัย | คณะทำงาน |
| ๘. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการป้องกันสาธารณภัย | คณะทำงาน |
| ๙. ผู้อำนวยการกองช่วยเหลือผู้ประสบภัย | คณะทำงาน |
| ๑๐. ผู้อำนวยการศูนย์เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ | คณะทำงาน |
| ๑๑. ผู้อำนวยการกองบูรณาการความปลอดภัยทางถนน | คณะทำงาน |
| ๑๒. ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาบุคลากรด้านการป้องกัน
และบรรเทาสาธารณภัย | คณะทำงาน |
| ๑๓. เจ้าหน้าที่ศูนย์อำนาจการบรรเทาสาธารณภัย | คณะทำงาน |
| ๑๔. ผู้อำนวยการส่วนกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย | คณะทำงานและเลขานุการ |
| ๑๕. ผู้อำนวยการส่วนวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ | คณะทำงานและเลขานุการร่วม |
| ๑๖. นางสาวธัญทิศา สิทธิวงศ์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
ศูนย์อำนาจการบรรเทาสาธารณภัย | คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการ |
| ๑๗. นายอรรถพร มณีกุล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
ศูนย์อำนาจการบรรเทาสาธารณภัย | คณะทำงาน และผู้ช่วยเลขานุการร่วม |



กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

Department of Disaster Prevention and Mitigation

“ปภ. ห่วงใยความปลอดภัยคนไทยทุกคน”



กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย DDPM



@DDPMNews



www.disaster.go.th



สายด่วนนิรภัย 1784



ปภ.รับแจ้งเหตุ 1784
Line ID @1784DDPM